

АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА
ЕНЕРГИЈА ЕЛЕКТРАНИ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
ВО ДРЖАВНА СОПСТВЕНОСТ

Бр. 05-324/1-

05-06-2024 20 год.

СКОПЈЕ

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ

За работата на АД Електрани на северна Македонија за
2023 година

СОДРЖИНА

ВОВЕД.....	3
I. ОПШТ ДЕЛ	4
1. Основање и регистрација на Електрани на северна Македонија.....	4
2. Фирма и седиште на Друштвото.....	4
3. Дејност на Друштвото	4
4. Износ на основната главнина и номиналната вредност на акците.....	5
5. Организациона поставеност.....	5
II. СЕКТОР ЗА ПРОИЗВОДСТВО.....	6
III. СЕКТОР ЗА ИНВЕСТИЦИИ.....	31
IV. СЕКТОР ЗА КОМЕРЦИЈАЛНИ РАБОТИ	38
V. СЕКТОР ЗА ПРАВНИ РАБОТИ.....	50
VI. СЕКТОР ЗА ФИНАНСИСКИ РАБОТИ.....	75
1. Остварени економско-финансиски резултати.....	75
2. Структура на остварен вкупен приход.....	75
3. Структура на реализирани расходи во работењето на АД ЕСМ.....	78
4. Залихи.....	88
5. Побарување од купувачите.....	88
6. Финансиски обврски.....	90

ВОВЕД

Во овој Годишен извештај се презентирани остварените резултати од работењето на А.Д. Електрани на северна Македонија - Скопје во 2023 година преку изнесените активности и поважни деловни настани.

Во општиот дел на извештајот презентирани се општите податоци за Друштвото и целокупното работење на Друштвото по сектори.

Посебниот дел на извештајот ги опфаќа искажаните финансиски резултати за 2023 година за целата компанија А.Д. Електрани на северна Македонија како и остварените приходи, расходи, залихи, побарувања и обврски на Друштвото.

Во планирани активности за 2023 година опфатени се активностите на кои Компанијата поактивно ќе се ангажира за остварување на подобри резултати во работењето.

I. ОПШТ ДЕЛ

1. Основање и регистрација на Електрани на северна Македонија

А.Д. Електрани на северна Македонија - Скопје настана со Одлука на Владата на Република северна Македонија број 19-2626/1 од 30.06.2005 година со реструктурирање на Електростопанство на Македонија Акционерско друштво за производство, дистрибуција и снабдување со електрична енергија во државна сопственост Скопје со издвојување и основање на ново друштво за производство на електрична енергија.

Друштвото се запиша во трговскиот регистар во Основниот суд Скопје 1 Скопје, под Т.рег.бр.5020/05 од 09.09.2005 година.

2. Фирма и седиште на Друштвото

Друштвото работи и учествува во правниот промет под фирма: Акционерско друштво за производство на електрична енергија, Електрани на северна Македонија, во државна сопственост, Скопје.

Во правниот промет Друштвото употребува и скратена ознака на фирмата која гласи: А.Д. Електрани на северна Македонија во државна сопственост, Скопје.

Друштвото има скратено име А.Д. ЕСМ - Скопје.

Седиштето на Друштвото е во Скопје, на улица 11 Октомври бр.9.

3. Дејност на Друштвото

Основна дејност на Друштвото е производство на електрична енергија и е дејност од јавен интерес. Со одлука број 02-1391/1 од 18.11.2005 година АД ЕСМ доби лиценца за вршење на енергетска дејност производство на електрична енергија. Временскиот период на важење на лиценцата е 35 години и е со важност до 1 Ноември 2040 година.

На 20 март 2006 година, со Одлука број 02-410 од Регулаторна Комисија за Енергетика на Република северна Македонија, АД ЕСМ доби лиценца за Подружница Енергетика-Скопје за вршење на енергетска дејност и тоа :

- ❖ производство на топлинска енергија
- ❖ дистрибуција на топлинска енергија
- ❖ снабдување со топлинска енергија

На 22 Декември 2008 година, со Одлука број 02-2187/1 и Одлука број 02-2188/1 од Регулаторна Комисија за Енергетика на Република северна Македонија, АД ЕСМ доби лиценца за Подружница Енергетика-Скопје за вршење на енергетска дејност и тоа :

- ❖ дистрибуција на електрична енергија
- ❖ снабдување со електрична енергија

4. Износ на основната главнина, номинална вредност на акциите и нивниот број

Основната главнина на Друштвото изнесува 31.738.878.000,00 денари (триесет и една милијарда седумсто триесет и осум милиони осумстотини седумдесет и осум илјади денари) или 517.818.006,800 ЕУР според средниот курс на Народна банка на Република северна Македонија објавен еден ден пред усвојување на Статутот.

Основната главнина на Друштвото е поделена на 31.738.878 обични акции што гласат на име, со номинална вредност од 1.000 денари (илјада) денари по акција.

5. Организациона поставеност

Организационии делови на Друштвото се Дирекција и Подружници

Производни подружници

- ❖ ХЕС Маврово-Гостивар
- ❖ ХЕС Црн Дрим - Струга
- ❖ ХЕЦ Тиквеш - Кавадарци
- ❖ ХЕС Треска - Скопје
- ❖ РЕК Битола - Новаци
- ❖ РЕК Осломеј - Осломеј
- ❖ Енергетика - Скопје

Подружниците на Друштвото се организирани со акт на Управен одбор , по претходно одобрение на Надзорниот одбор.

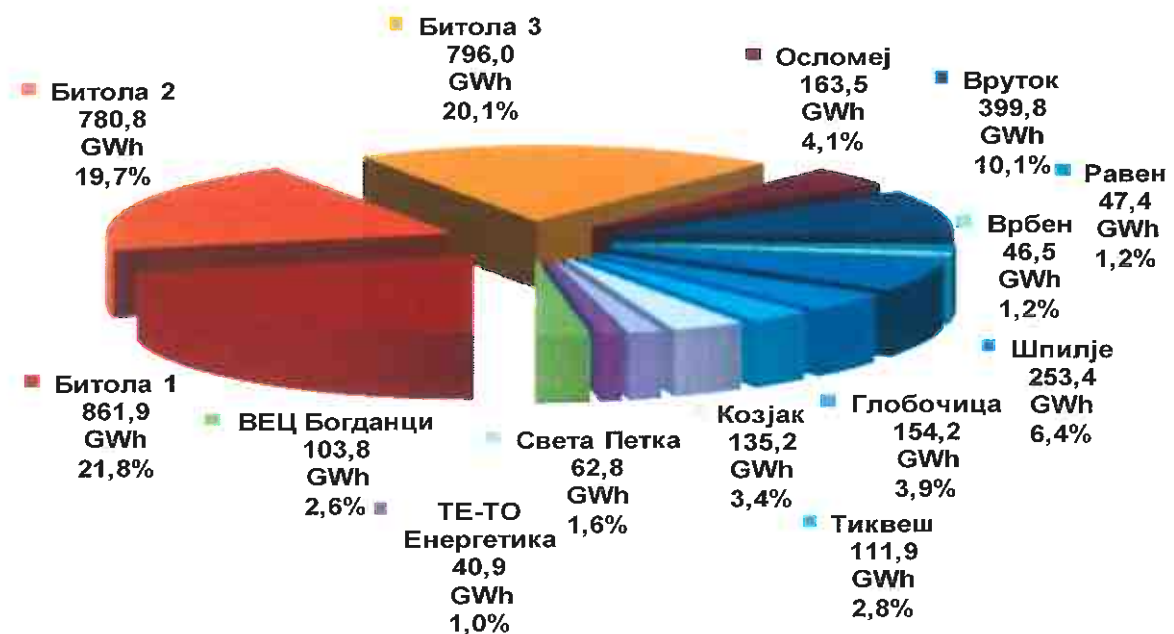
II. СЕКТОР ЗА ПРОИЗВОДСТВО

Во извештајот се наведени основните показатели на производство и пласирани вишоци на електрична енергија од АД ЕСМ во 2023 година.

РЕЗУЛТАТИ

Производствени резултати 2023			
	Планирано производство		Индекс Остварено/Планирано
	GWh	Oстварено производство GWh	
ТЕЦ	2.900,9	2.602,2	89,7%
Битола 1	1.054,4	861,9	81,7%
Битола 2	903,6	780,8	86,4%
Битола 3	604,7	796,0	131,6%
Осломеј	338,1	163,5	48,4%
ХЕЦ	1.120,9	1.211,1	108,1%
Вруток	360,2	399,8	111,0%
Равен	43,2	47,4	109,8%
Врбен	39,5	46,5	117,9%
Шпилје	255,3	253,4	99,3%
Глобочица	165,7	154,2	93,1%
Тиквеш	92,0	111,9	121,6%
Козјак	111,4	135,2	121,3%
Света Петка	53,7	62,8	116,9%
ТЕ-ТО Енергетика	43,3	40,9	94,6%
ВЕЦ Богданци	106,2	103,8	97,7%
ВКУПНО	4.171,3	3.958,0	94,9%

Споредено со планот за производство за 2023 година, АД ЕСМ има остварено производство од 3.958,0 GWh, што е 94,9% реализација од планираното производство. Притоа, термоелектричните центри имаат остварено 10,3% помалку од планираното производство, хидроелектричните центри имаат произведено 8,1% повеќе од планираното производство, и ветроелектричните центри имаат остварено 2,3% помалку од планираното производство.

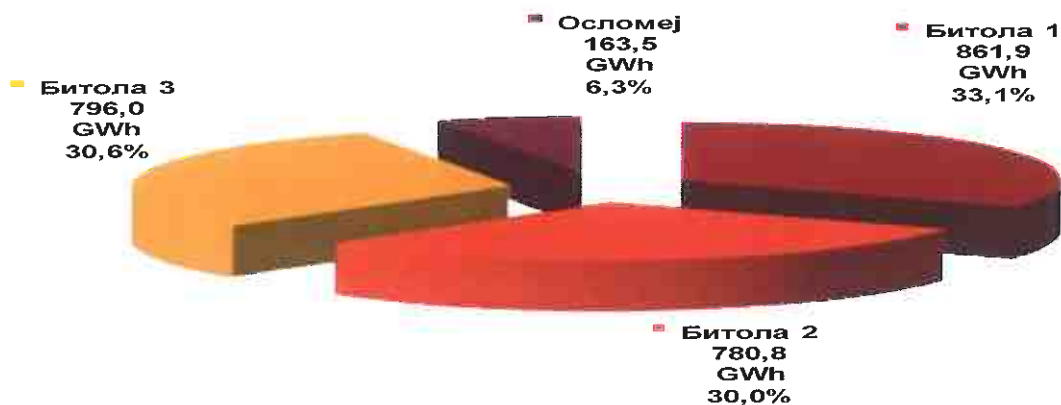

СТРУКТУРА НА АД ЕСМ

2.1 Термоелектрични центри

Термоелектричните центри се приоритетни во електроенергетскиот систем на Република Северна Македонија. Тие покриваат 80% од производството на електрична енергија во АД ЕСМ. Најголем термокапацитет е РЕК „Битола“ со своите три блока Битола 1, 2 и 3, со нето- просечно годишно производство од 3.500 GWh. Јагленот е основно гориво во РЕК „Битола“. Во составот на термосистемот во Република Северна Македонија припаѓа и РЕК „Осломеј“ со инсталирана моќност на блокот од 125 MW и нето-просечно годишно производство од 300 GWh. Јагленот е основно гориво и во РЕК „Осломеј“.

ТЕРМО ЕЛЕКТРИЧНИ ЦЕНТРАЛИ	Инсталирана моќност MW	Нето производство GWh	Година на пуштање	Работни часови h	Основно гориво	Енергетска вредност на kJ/kg
Битола 1	233	861,9	1982	6018:07:00	Јаглен	6200
Битола 2	233	780,8	1984	5680:38:00	Јаглен	6200
Битола 3	233	796,0	1988	5936:45:00	Јаглен	6200
Осломеј	125	163,5	1980	2652:32:00	Јаглен	6469
ВКУПНО	824	2.602,2				

2.2 Хидроелектрични центри

Вкупната инсталирана моќност на хидрокапацитетите изнесува 556,8 MW, односно 40% од вкупните капацитети на АД ЕСМ. Во АД ЕСМ постојат осум хидроелектрани, од кои две проточни: „Равен“ и „Врбен“, и шест акумулациони: „Вруток“, „Шпилје“, „Глобочица“, „Тиквеш“, „Козјак“ и „Света Петка“. Од вкупното производство на електрична енергија во АД ЕСМ, од хидропроизводство се обезбедува околу 20%, и тоа пред се за задоволување на дневните варијации на потрошувачката на електрична енергија и за обезбедување на системските услуги за регулација со што се постигнува поголема флексибилност и доверливост на електроенергетскиот систем.

ХИДРО ЕЛЕКТРИЧНИ ЦЕНТРАЛИ	Број на агрегати	Инсталирана моќност MW	Нето производство GWh	Година на пуштање	Тип на електрана
Вруток	4	165,6	399,8	1957/1973	Акумулациона
Равен	3	21	47,4	1959/1973	Проточна
Врбен	2	12,8	46,5	1959	Проточна
Шпилје	3	84	253,4	1969	Акумулациона
Глобочица	2	42	154,2	1965	Акумулациона
Тиквеш	4	113	111,9	1968/1981	Акумулациона
Козјак	2	82	135,2	2004	Акумулациона
Света Петка	2	36,4	62,8	2012	Акумулациона
ВКУПНО	22	556,8	1211,1		

2.3 Ветроелектрични центри

Во текот на 2023 год. ВЕЦ Богданци произведе 103.807,72 MWh електрична енергија. Ова претставува 97,7 % од планираните 106.235,60 MWh со билансот за 2023 година.

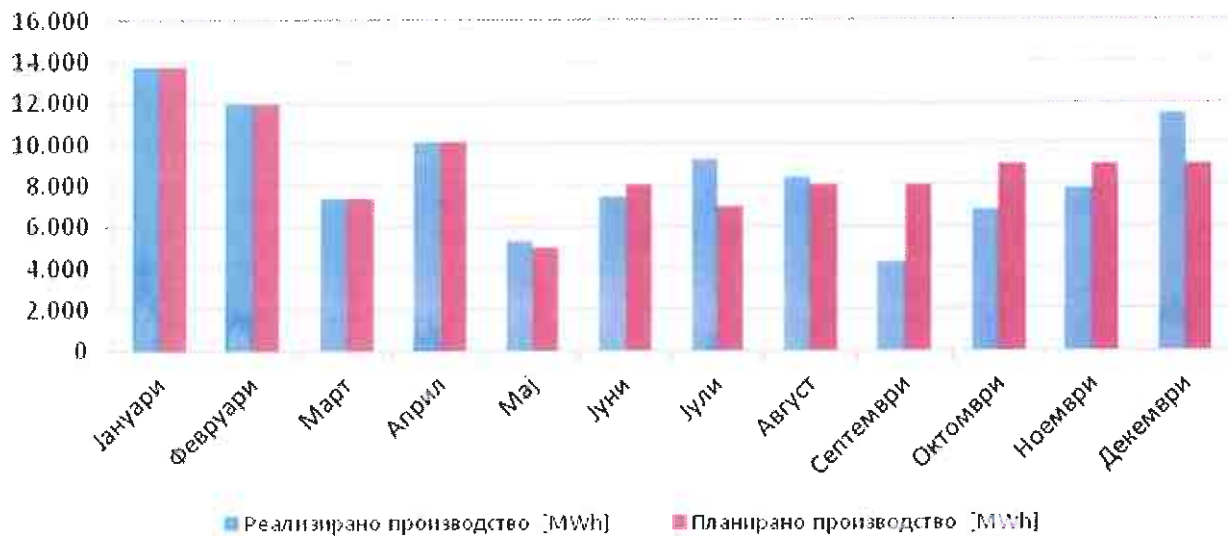
ВЕТРО ЕЛЕКТРИЧНИ ЦЕНТРАЛИ	Број на агрегати	Инсталирана моќност MW	Нето производство GWh	Година на пуштање
ПВЕ Богданци	16	36,8	103,8	2014

1. Производство на ВЕЦ Богданци за 2023

Производство на ЕЕ на ВЕЦ Богданци за 2023 год.			
Месец	Реализирано производство [MWh]	Планирано производство [MWh]	%
Јануари	13.778,93	13.774,30	100,03%
Февруари	11.968,07	11.968,07	100,00%
Март	7.363,71	7.363,95	100,00%
Април	10.128,75	10.129,27	99,99%
Мај	5.333,20	5.000,00	106,66%
Јуни	7.475,60	8.000,00	93,45%
Јули	9.252,89	7.000,00	132,18%
Август	8.415,00	8.000,00	105,19%
Септември	4.288,03	8.000,00	53,60%
Октомври	6.790,10	9.000,00	75,45%
Ноември	7.864,09	9.000,00	87,38%
Декември	11.465,97	9.000,00	127,40%
ВКУПНО	104.124,34	106.235,59	98,01%

Производство на ЕЕ на ВЕЦ Богданци за 2023 год.

2. Состојбата на објектите и опремата

Во текот на 2023 година се направени редовни работни посети за утврдување на состојбата и функционалноста на објектите и опремата во трафостаницата во ВЕЦ Богданци.

Во тековниот период немаше поголеми прекини на производството на ВЕЦ Богданци:

3. Редовен годишен сервис

Редовниот годишен сервис на ветерните турбини се изврши во согласност со договорот за сервисирање на турбините склучен со Siemens WP. Годишниот сервис беше планирано да трае до крајот на септември, но поради временските услови за работа во определени периоди се пролонгираше до средината на месец ноември. Ова е во согласност интерните правила за заштита при работа на Сименс, поради кои некои од активностите од годишниот сервис не е дозволено да се извршуваат при брзини на ветер поголеми од 13 m/s.

2.4 ТЕ-ТО Енергетика

Во 2023 година ТЕ-ТО Енергетика произведе 40,92 GWh електрична енергија, 54.060 MWh топлинска енергија за што беа потрошени 11.963.000 Nm³ природен гас.

а. Производство на електрична енергија

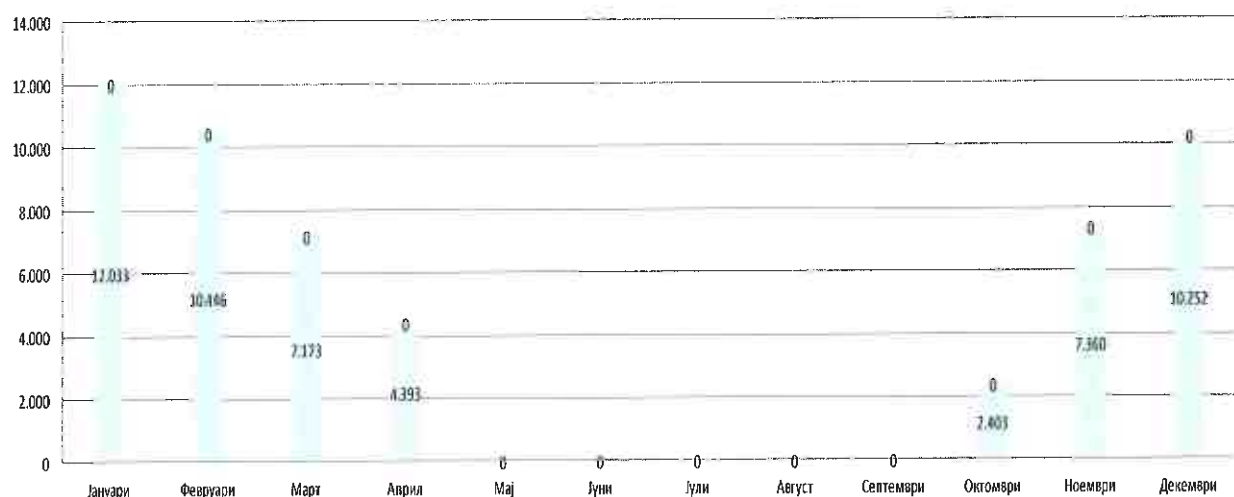
Произведен капацитет	Јануари	Февруари	Март	Април	Мај	Јуни	Јули	Август	Септември	Октомври	Ноември	Декември	Вкупно (GWh)
ТЕЦ Енергетика*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
КОГЕЛ СЕВЕР*	10	6	3	3	0	0	0	0	0	2	6	10	41
ВКУПНО ТЕ-ТО	10	6	3	3	0	0	0	0	0	2	6	10	40,92

б. Производство на топлинска енергија

Година	2023	2022	23/22
Производство на топлинска енергија [MWh]	54.060	70.444	77%
Потрошен гас [1000 Nm³]	11.963	15.272	78%

MWh	Јануари	Февруари	Март	Април	Мај	Јуни	Јули	Август	Септември	Октомври	Ноември	Декември	Вкупно
2023	12.033	10.446	7.173	4.393	0	0	0	0	0	2.403	7.360	10.252	54.060
2022	16.889	13.988	13.064	4.599	0	0	0	0	0	2.865	7.092	11.947	70.444

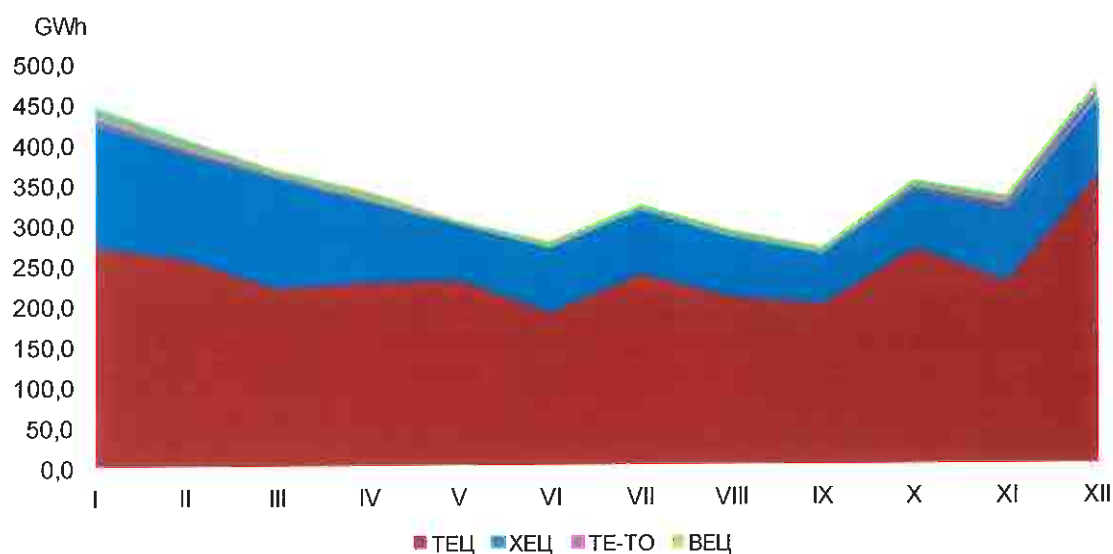
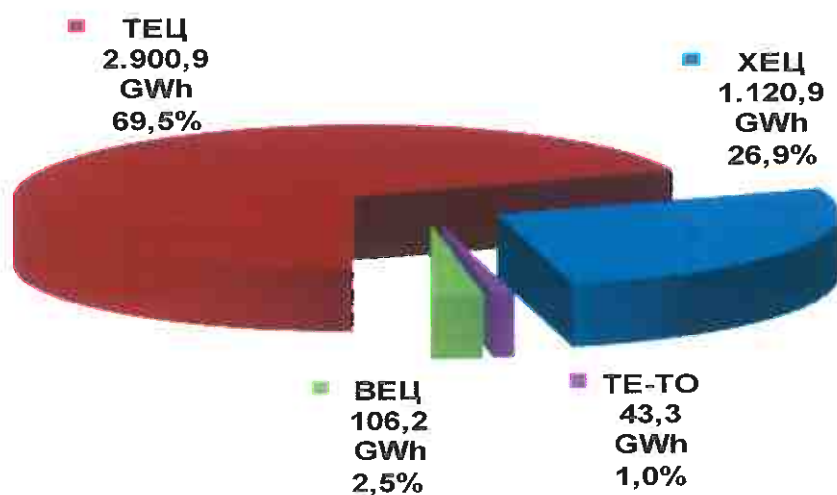
Месечно производство на топлинска енергија [MWh]

ПЛАНИРАНО ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА НА АД ЕСМ ЗА 2023 година

Согласно планот за производство за 2023 година планираното производство на АД ЕСМ беше 4.171,3 GWh, од кои 2.900,9 GWh (69,5%) беше планирано да произведат термоелектричните центри, 1.120,9 GWh (26,9%) да произведат хидроелектричните центри, 43,3 GWh (1,0%) да произведе ТЕ-ТО Енергетика и 106,2 GWh (2,5%) да произведат ветроелектричните центри.

МЕСЕЧНО БИЛАНСИРАНА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА													GWh
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Вкупно
ТЕЦ	273,7	258,3	221,5	228,8	230,3	189,8	237,3	208,8	199,2	268,1	227,0	358,0	2.900,9
ХЕЦ	149,0	128,8	134,6	98,2	68,0	79,1	77,7	73,7	61,4	70,2	86,5	93,7	1.120,9
ТЕ-ТО	9,6	6,4	3,1	2,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,7	8,6	8,9	43,3
ВЕЦ	13,8	12,0	7,4	10,1	5,0	8,0	7,0	8,0	8,0	9,0	9,0	9,0	106,2
ВКУПНО	446,1	405,5	366,6	340,1	303,3	276,9	322,0	290,5	268,6	350,9	331,1	469,6	4.171,3

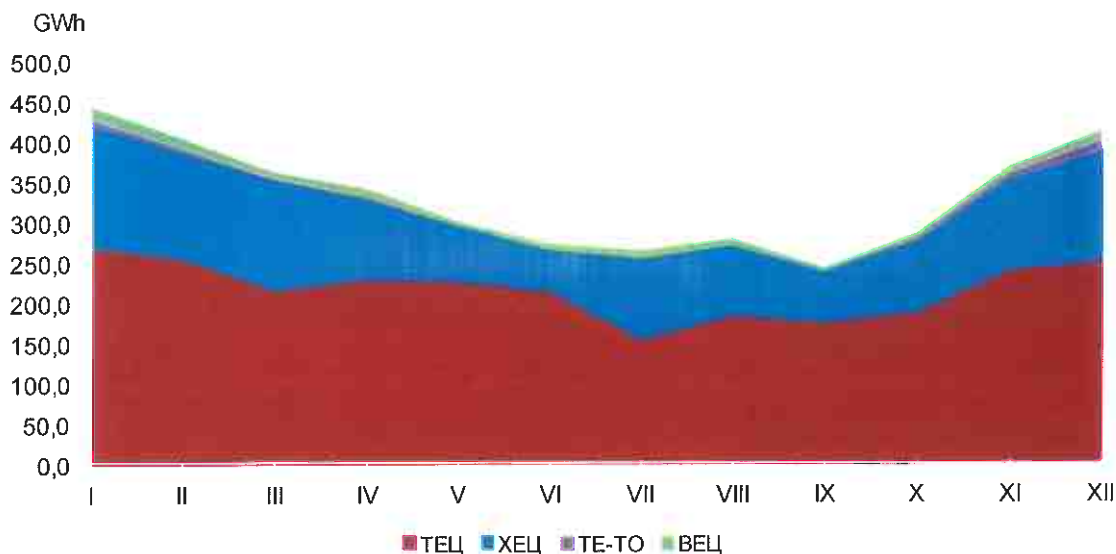
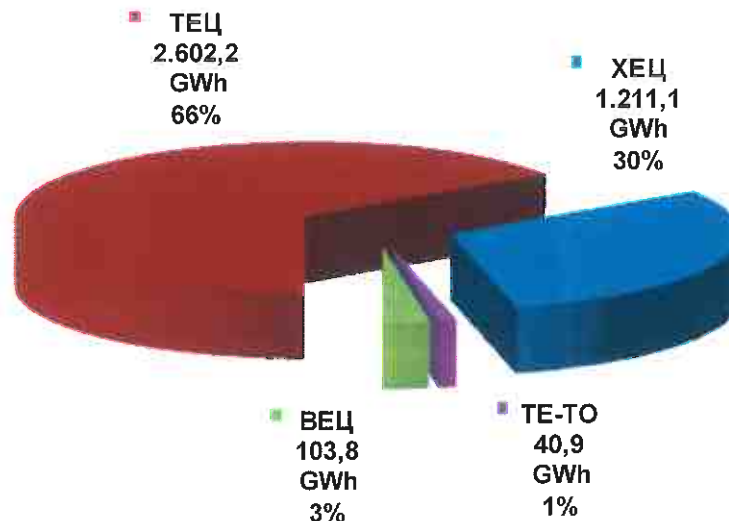

ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА

Во текот на 2023 година, АД ЕСМ има произведено вкупно 3.958,0 GWh електрична енергија, од кои 2.602,2 GWh (66%) од термоелектричните центри, 1.211,1 GWh (30%) од хидроелектричните центри, 40,9 GWh (1,0%) од ТЕ-ТО Енергетика и 103,8 GWh (3%) од ветроелектричните центри.

4.1 Остварено месечно производство

МЕСЕЧНО ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА													GWh
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Вкупно
ТЕЦ	270,1	255,9	216,3	229,3	227,1	214,0	153,7	184,0	174,7	187,7	239,8	249,5	2.602,2
ХЕЦ	148,4	128,3	133,9	97,7	67,0	50,9	100,2	85,6	61,9	87,1	112,1	138,0	1.211,1
ТЕ-ТО	9,6	6,4	3,1	2,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	2,4	6,1	10,3	40,9
ВЕЦ	13,8	12,0	7,3	10,1	5,3	7,4	9,2	8,4	4,3	6,8	7,8	11,4	103,8
ВКУПНО	441,8	402,5	360,7	340,1	299,4	272,4	263,1	278,1	241,0	283,9	365,8	409,3	3.958,0

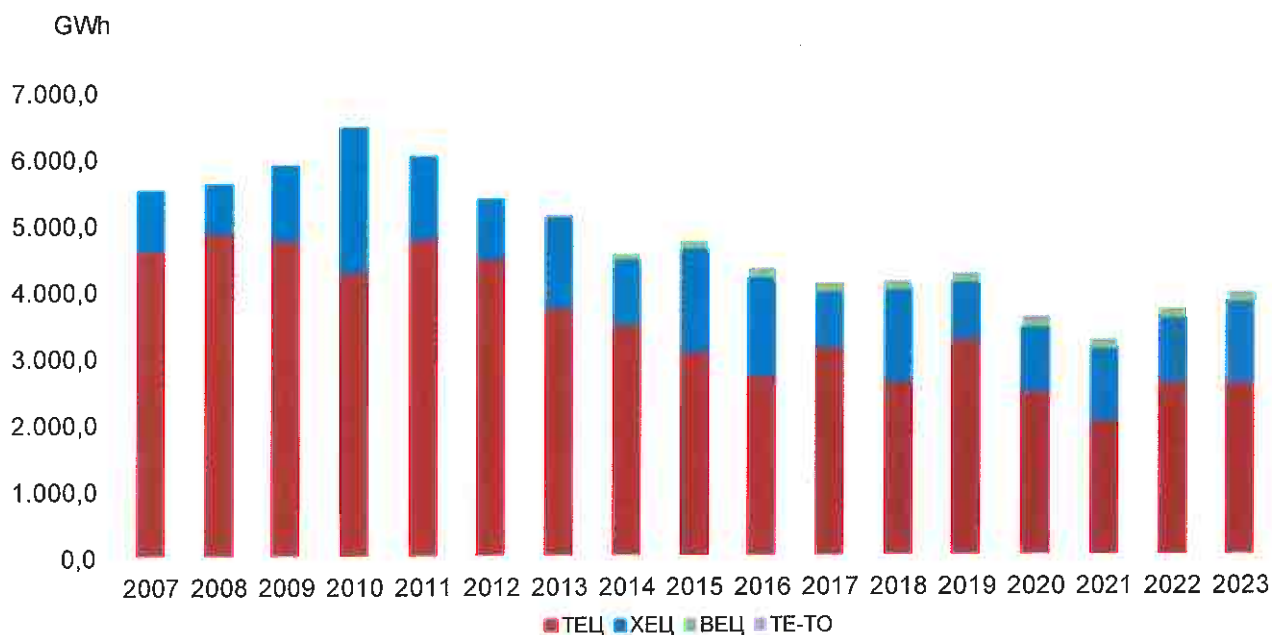

4.2 Остварено производство на електрична енергија од АД ЕСМ во изминатите години

Производството на АД ЕСМ во 2023 година е за 246,1 GWh (6,6%) поголемо од оствареното производство во 2022 година.

ГОДИШНО ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА																GWh	
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
ТЕЦ	4.602,7	4.877,3	4.788,6	4.277,4	4.775,7	4.482,5	3.750,5	3.506,4	3.092,7	2.699,1	3.145,1	2.613,0	3.238,8	2.471,6	2.037,5	2.584,0	2.602,2
ХЕЦ	910,5	738,0	1.097,6	2.184,8	1.267,9	887,3	1.362,5	958,2	1.528,3	1.490,1	816,0	1.391,1	877,1	951,1	1.073,1	980,1	1.211,1
ВЕЦ								70,4	120,8	109,5	110,5	97,3	101,8	116,6	103,0	107,3	103,8
ТЕ-ТО							6,3	0,0	0,0	1,3	8,4	14,5	14,0	50,8	13,9	40,5	40,9
ВКУПНО	5.513,2	5.615,4	5.886,2	6.462,3	6.043,6	5.369,9	5.113,0	4.535,0	4.741,8	4.298,7	4.071,6	4.116,0	4.231,7	3.590,1	3.227,4	3.711,9	3.958,0

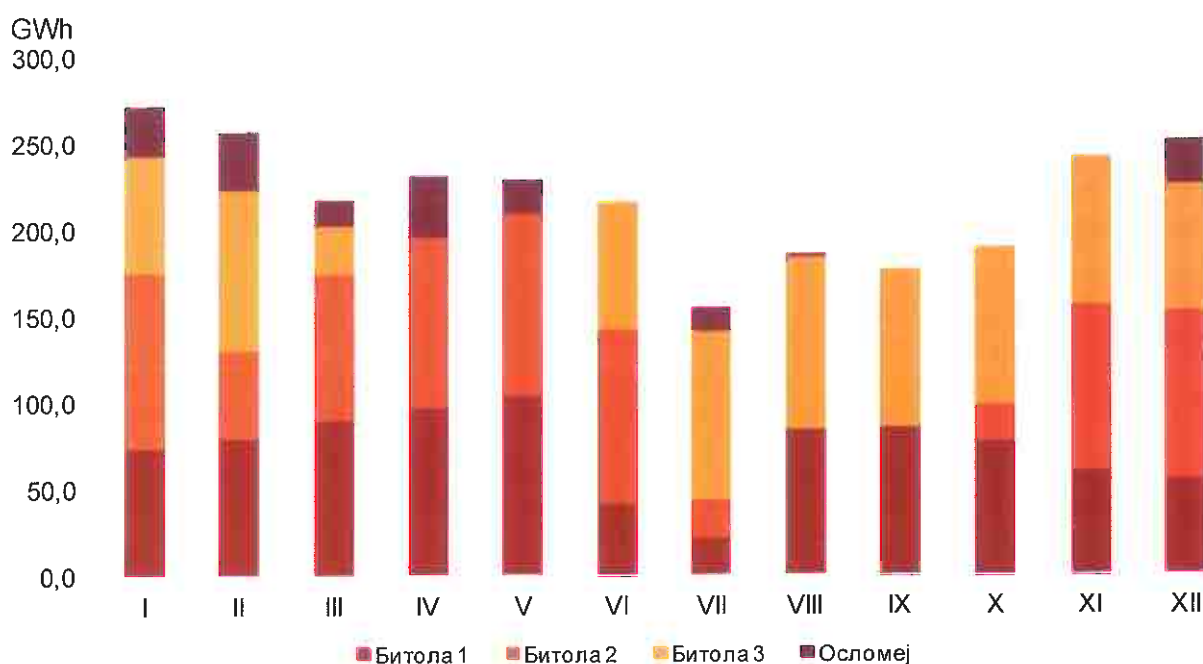
	2023	2022	23/22	23	22
	GWh	GWh	%	%	%
ТЕЦ	2.602,2	2.584,0	0,7	65,7	69,6
ХЕЦ	1.211,1	980,1	23,6	30,6	26,4
ВЕЦ	103,8	107,3	-3,3	2,6	2,9
ТЕ-ТО	40,9	40,5	1,0	1,0	1,1
ВКУПНО	3.958,0	3.711,9	6,6	100,0	100,0

ТЕРМОЕНЕРГИЈА

Во 2023 година термоелектричните центри произведоа 2.602,2 GWh, и тоа „Битола 1“ оствари производство од 861,9 GWh (33,1%) од вкупното термопроизводство, „Битола 2“ оствари 780,8 GWh (30,0%), „Битола 3“ оствари 796,0 GWh (30,6%) и „Осломеј“ оствари 163,5 GWh (6,3%).

МЕСЕЧНО ПРОИЗВОДСТВО - ТЕРМОЕЛЕКТРИЧНИ ЦЕНТРАЛИ													GWh
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Вкупно
Битола 1	73,4	79,6	89,0	96,2	103,1	40,6	21,1	83,5	85,1	76,7	59,3	54,3	861,9
Битола 2	102,0	50,4	85,3	99,0	105,8	100,9	21,9	0,0	0,0	21,3	96,2	97,9	780,8
Битола 3	67,6	92,6	27,6	0,0	0,0	72,8	97,9	99,4	89,8	90,0	84,8	73,4	796,0
Осломеј	27,1	33,2	14,4	34,1	18,2	-0,3	12,6	1,1	-0,2	-0,3	-0,6	24,0	163,5
ВКУПНО	270,1	255,9	216,3	229,3	227,1	214,0	153,7	184,0	174,7	187,7	239,8	249,5	2.602,2

Производството на електричната енергија од термоелектраните во 2023 година е поголемо за 18,2 GWh (0,7%) во однос на 2022 година, што се должи на донесените одлуки на Влада на Република Северна Македонија и дадените задолженија за зголемено производство на АД ЕСМ за справување со енергетската криза и 100% задоволување на потребите на Универзалниот снабдувач ЕВН ХОМЕ и 100% задоволување на загубите во електропреносната и електродистрибутивната мрежа.

Производство во ТЕЦ „Битола 1“ е помало за 21,4% во однос на 2022 година.

Производството во ТЕЦ „Битола 2“ е помало за 36,6% во однос на 2022 година.

Во ТЕЦ „Битола 3“ производството во 2023 година е неспоредливо со 2022 година кога беше 0 GWh поради дефект на блоктрансформаторот.

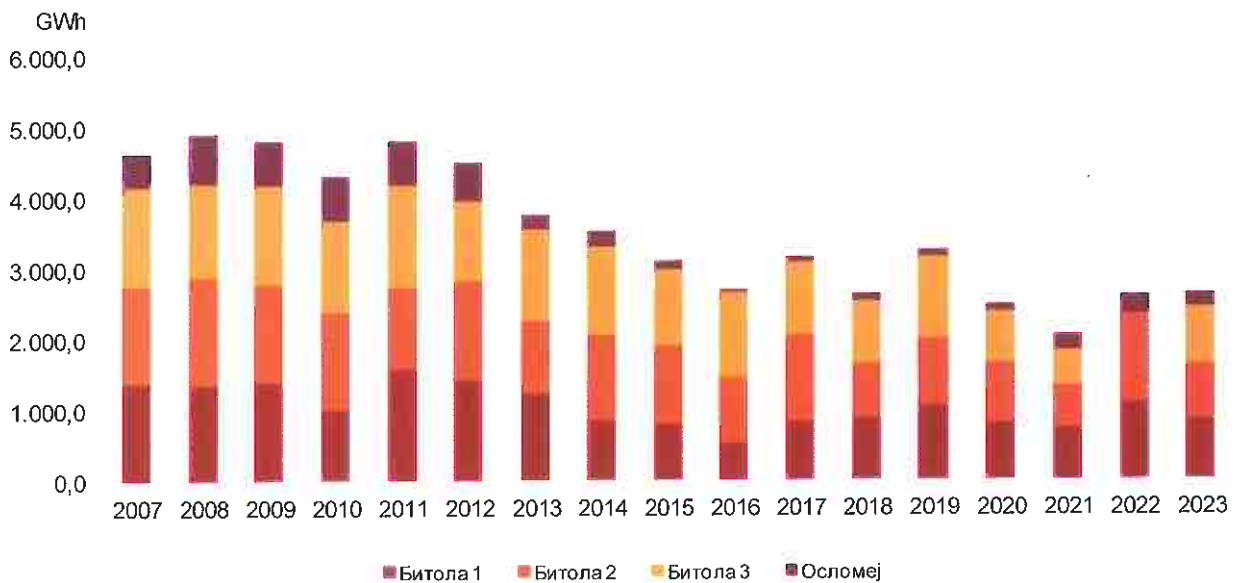
Во ТЕЦ „Осломеј“ за 35,9% е помало производството во однос на претходната 2022 година.

ПРОИЗВОДСТВО ПО ГОДИНИ - ТЕРМОЕЛЕКТРИЧНИ ЦЕНТРАЛИ

GWh

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Битола 1	1.386,3	1.357,0	1.416,2	1.024,1	1.575,8	1.433,3	1.245,7	851,1	804,7	546,3	842,9	885,0	1.066,9	821,3	735,5	1.097,2	861,9
Битола 2	1.372,9	1.530,1	1.364,0	1.357,0	1.156,2	1.403,3	1.009,9	1.207,6	1.110,8	913,0	1.219,6	782,4	945,5	829,2	607,9	1.231,5	780,8
Битола 3	1.407,3	1.328,9	1.417,0	1.318,8	1.456,8	1.134,4	1.317,1	1.258,2	1.070,8	1.213,1	1.013,6	877,9	1.138,7	733,9	490,4	0,0	796,0
Осломеј	436,2	661,4	591,4	577,5	586,8	504,7	170,0	189,6	106,5	26,8	69,0	67,7	87,7	87,2	203,6	255,2	163,5
ВКУПНО	4.602,7	4.877,3	4.788,6	4.277,4	4.775,7	4.475,7	3.742,6	3.506,4	3.092,7	2.699,1	3.145,1	2.613,0	3.238,8	2.471,6	2.037,5	2.584,0	2.602,2

ТЕРМОЕЛЕКТРАНИ	2023	2022	23/22	23	22
	GWh	GWh	%	%	%
Битола 1	861,9	1.097,2	-21,4	33,1	42,5
Битола 2	780,8	1.231,5	-36,6	30,0	47,7
Битола 3	796,0	0,0	2368773,1	30,6	0,0
Осломеј	163,5	255,2	-35,9	6,3	9,9
ВКУПНО	2.602,2	2.584,0	0,7	100,0	100,0

РЕМОНТНИ АКТИВНОСТИ И ЗАСТОИ

Оваа година започнати се и извршени планираните ремонтни активности според однапред определената динамика и време.

ХЕЦ / ТЕЦ	Датум на		Опис
	Започнување	Завршување	
РЕК Битола/ремонти			
Блок 1	13.6.2023	25.7.2023	Извршени активности во котел на јагленов тракт, пароводен тракт, гасовоздушен тракт, санација на опремата од арматура, комплетен ремонт на една напојна пумпа, механичко чистење и хидропроба на кондензаторот, чистење и санација на електрофилтерот.
Блок 2	07.7.2023	25.10.2023	Извршени активности во котел на јагленов тракт, пароводен тракт, гасовоздушен тракт, санација на опремата од арматура, комплетен ремонт на три напојни пумпи, механичко чистење и хидропроба на кондензаторот, чистење и санација на електрофилтерот.
Блок 3	-	-	
РЕК Осломеј/ремонти			
Блок 1	08.8.2023	09.12.2023	Извршен ремонт на турбина, извршени активности во котел на јагленов тракт, извршена ревизија на млинови, додавачи, отшлакивач, пароводен тракт, гасовоздушен тракт, санација и чистење на електрофилтер.
ХЕЦ Вруток/ремонти			
Агрегат А	12.9.2023	02.10.2023	Ремонтно - ревизиони активности на агрегатот и опремата.
Агрегат Б	12.9.2023	02.10.2023	Ремонтно - ревизиони активности на агрегатот и опремата.
Агрегат Ц	04.9.2023	02.10.2023	Ремонтно - ревизиони активности на агрегатот и опремата.
Агрегат Д	03.4.2023	04.4.2023	Ремонтно - ревизиони активности на агрегатот и опремата.
	04.9.2023	02.10.2023	
ХЕЦ Равен/ремонти			
Агрегат А	11.9.2023	02.10.2023	Ремонтно - ревизиони активности на агрегатот и опремата.
Агрегат Б	11.9.2023	02.10.2023	Ремонтно - ревизиони активности на агрегатот и опремата.
Агрегат Ц	11.9.2023	02.10.2023	Ремонтно - ревизиони активности на агрегатот и опремата.
ХЕЦ Врбен/ремонти			
Агрегат А	11.9.2023	10.10.2023	Ремонтно - ревизиони активности на агрегатот и опремата.
Агрегат Б	11.9.2023	10.10.2023	Ремонтно - ревизиони активности на агрегатот и опремата.
ХЕЦ Тиквеш/ремонти			
Агрегат А	19.6.2023	23.6.2023	Ревизија на агрегатот и опремата.
Агрегат Б	12.6.2023	16.6.2023	Ревизија на агрегатот и опремата.
Агрегат Ц	05.6.2023	09.6.2023	Ревизија на агрегатот и опремата.
Агрегат Д	29.5.2023	01.6.2023	Ревизија на агрегатот и опремата.
ХЕЦ Глобочица/ремонти			
Агрегат А	03.7.2023	26.8.2023	Ревизија на постројки, опрема и уреди.
Агрегат Б	04.9.2023	04.9.2023	Ревизија на постројки, опрема и уреди.
ХЕЦ Шпиле/ремонти			
Агрегат А	11.9.2023	14.11.2023	Ревизија на постројки, опрема и уреди.
Агрегат Б	11.7.2023	11.7.2023	Ревизија на постројки, опрема и уреди.
Агрегат Ц	18.7.2023	22.7.2023	Ревизија на постројки, опрема и уреди.
ХЕЦ Козјак/ремонти			
Агрегат А	-	-	
Агрегат Б	23.5.2023	20.7.2023	Ревизија на агрегатот и опремата.
ХЕЦ Света Петка/ремонти			
Агрегат А	-	-	
Агрегат Б	-	-	

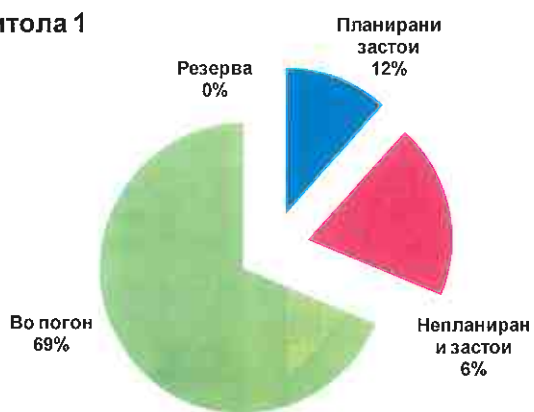
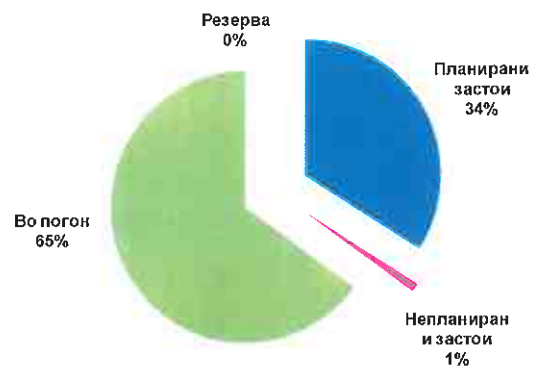

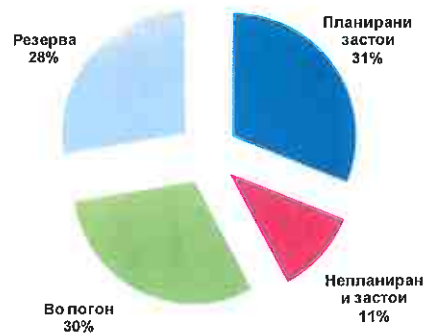
Преглед на времетраење на планираните и непланираните застои во термоелектраните во 2023 година.

Застои 2023 [h]								
Термоелектрани	Битола 1		Битола 2		Битола 3		Осломеј	
	П	Н	П	Н	П	Н	П	Н
Јануари	0:00:00	204:57:00	369:45:00	0:00:00	0:00:00	233:33:00	0:00:00	324:52:00
Февруари	0:00:00	73:20:00	0:00:00	0:00:00	0:00:00	12:20:00	0:00:00	165:57:00
Март	0:00:00	109:14:00	0:00:00	68:12:00	0:00:00	536:50:00	486:11:00	9:34:00
Април	0:00:00	61:12:00	0:00:00	16:53:00	0:00:00	720:00:00	0:00:00	177:42:00
Мај	0:00:00	41:18:00	0:00:00	0:00:00	0:00:00	744:00:00	359:20:00	83:53:00
Јуни	431:48:00	0:00:00	0:00:00	0:00:00	0:00:00	178:44:00	720:00:00	0:00:00
Јули	589:15:00	9:12:00	580:02:00	0:00:00	34:04:00	0:00:00	519:31:00	0:00:00
Август	0:00:00	177:35:00	744:00:00	0:00:00	0:00:00	0:00:00	663:24:00	44:00:00
Септември	0:00:00	133:07:00	720:00:00	0:00:00	31:42:00	0:00:00	720:00:00	0:00:00
Октомври	0:00:00	208:06:00	580:30:00	0:00:00	0:00:00	61:31:00	744:00:00	0:00:00
Ноември	0:00:00	323:36:00	0:00:00	0:00:00	0:00:00	79:45:00	720:00:00	0:00:00
Декември	0:00:00	379:13:00	0:00:00	0:00:00	0:00:00	190:46:00	207:01:00	162:03:00
Вкупно	1021:03:00	1720:50:00	2994:17:00	85:05:00	65:46:00	2757:29:00	5139:27:00	968:01:00
	2741:53:00		3079:22:00		2823:15:00		6107:28:00	

П* Планирани застои

Н* Непланирани застои

Битола 1

Битола 2

Битола 3

Осломеј

Во наредните табели, е направена споредба на бројот на застои и ремонти и нивното времетраење во однос на изминатите години.

Бројот на испади во 2023 година во однос на 2022 е поголем за 22 (55%), а во однос на 2021 е поголем за 8 (14,81%), во однос на 2020 е поголем за 22 (55%), во однос на 2019 е поголем за 26 (72,22%) и во однос на 2018 е поголем за 36 (138,46%).

Вкупното времетраење на застои и ремонти во 2023 година изнесува 14751:58:00 часа и е помало за 1,46% во однос на 2022, помало за 19,57% во однос на 2021, помало за 13,19% во однос на 2020, поголемо за 0,34% во однос на 2019 година и помало за 18,10% во однос на 2018 година.

Број на Застои и Ремонти

		РЕК Битола				РЕК Осломеј	Вкупно ТЕЦ
		Блок 1	Блок 2	Блок 3	Вкупно	Агрегат 1	
Застои	2016	8	7	3	18	4	22
	2017	8	2	9	19	3	22
	2018	5	4	5	14	9	23
	2019	13	5	11	29	3	32
	2020	14	4	6	24	12	36
	2021	10	13	10	33	16	49
	2022	13	4	2	19	20	39
	2023	24	3	14	41	18	59
Ремонти	2016	нема ремонт	1	1	2	1	3
	2017	1	1	1	3	1	4
	2018	1	1	1	3	нема ремонт	3
	2019	1	1	1	3	1	4
	2020	1	1	1	3	1	4
	2021	1	2	1	4	1	5
	2022	1	нема ремонт	нема ремонт	1	нема ремонт	1
	2023	1	1	нема ремонт	2	1	3
Вкупно	2016	8	8	4	20	5	25
	2017	9	3	10	22	4	26
	2018	6	5	6	17	9	26
	2019	14	6	12	32	4	36
	2020	15	5	7	27	13	40
	2021	11	15	11	37	17	54
	2022	14	4	2	20	20	40
	2023	25	4	14	43	19	62
Споредба на 2023 со минатите години [%]	2016	212,50%	-50,00%	250,00%	115,00%	280,00%	148,00%
	2017	177,78%	33,33%	40,00%	95,45%	375,00%	138,46%
	2018	316,67%	-20,00%	133,33%	152,94%	111,11%	138,46%
	2019	78,57%	-33,33%	16,67%	34,38%	375,00%	72,22%
	2020	66,67%	-20,00%	100,00%	59,26%	46,15%	55,00%
	2021	127,27%	-73,33%	27,27%	16,22%	11,76%	14,81%
	2022	78,57%	0,00%	600,00%	115,00%	-5,00%	55,00%

Време на Застои и Ремонти

		РЕК Битола				РЕК Осломеј	Вкупно ТЕЦ
		Блок 1	Блок 2	Блок 3	Вкупно	Агрегат 1	
Застои	2016	5130:40:00	1484:40:00	146:01:00	6761:21:00	2376:03:00	9137:24:00
	2017	2017:30:00	235:40:00	1588:48:00	3841:58:00	502:05:00	4344:03:00
	2018	1434:57:00	2709:34:00	2263:05:00	6407:36:00	7746:34:00	14154:10:00
	2019	1299:32:00	967:05:00	1098:35:00	3365:12:00	6686:08:00	10051:20:00
	2020	1444:40:00	2067:40:00	1968:30:00	5480:50:00	4476:37:00	9957:27:00
	2021	1535:28:00	2793:03:00	4325:05:00	8653:36:00	5037:33:00	13691:09:00
	2022	482:10:00	216:38:00	8758:51:00	9457:39:00	4874:21:00	14332:00:00
	2023	1720:50:00	454:50:00	2823:15:00	4998:55:00	3152:33:00	8151:28:00
Ремонти	2016	0:00:00	1865:35:00	1127:00:00	2992:35:00	5880:00:00	8872:35:00
	2017	1137:01:00	1491:17:00	17:28:00	3677:46:00	7185:35:00	10863:21:00
	2018	1826:50:00	1109:24:00	921:09:00	3857:23:00	0:00:00	3857:23:00
	2019	913:35:00	2107:15:00	886:28:00	3907:18:00	744:00:00	4651:18:00
	2020	1611:11:00	1119:15:00	1720:54:00	4451:20:00	2724:02:00	7175:22:00
	2021	1874:44:00	1346:45:00	699:47:00	3921:16:00	729:19:00	4650:35:00
	2022	638:59:00	0:00:00	0:00:00	638:59:00	0:00:00	638:59:00
	2023	1021:03:00	2624:32:00	0:00:00	3645:35:00	2954:55:00	6600:30:00
Вкупно	2016	5130:40:00	3350:15:00	1273:01:00	9753:56:00	8256:03:00	18009:59:00
	2017	3154:31:00	1726:57:00	2638:16:00	7519:44:00	7687:40:00	15207:24:00
	2018	3261:47:00	3818:58:00	3184:14:00	10264:59:00	7746:34:00	18011:33:00
	2019	2213:07:00	3074:20:00	1985:03:00	7272:30:00	7430:08:00	14702:38:00
	2020	3055:51:00	3186:55:00	3689:24:00	9932:10:00	7200:39:00	17132:49:00
	2021	3410:12:00	4139:48:00	5024:52:00	12574:52:00	5766:52:00	18341:44:00
	2022	1121:09:00	216:38:00	8758:51:00	10096:38:00	4874:21:00	14970:59:00
	2023	2741:53:00	3079:22:00	2823:15:00	8644:30:00	6107:28:00	14751:58:00
Споредба на 2023 со минатите години [%]	2016	-46,56%	-8,09%	121,78%	-11,37%	-26,02%	-18,09%
	2017	-13,08%	78,31%	7,01%	14,96%	-20,56%	-2,99%
	2018	-15,94%	-19,37%	-11,34%	-15,79%	-21,16%	-18,10%
	2019	23,89%	0,16%	42,23%	18,87%	-17,80%	0,34%
	2020	-10,27%	-3,37%	-23,48%	-12,96%	-15,18%	-13,90%
	2021	-19,60%	-25,62%	-43,81%	-31,26%	5,91%	-19,57%
	2022	144,56%	1321,46%	-67,77%	-14,38%	25,30%	-1,46%

РУДНИЦИ

Во 2023 година од нашите рудници се ископани 3.902.027 [t] јаглен. За потребите на ТЕЦ од рудникот „ПЈС“ се ископани 2.333.731 [t], додека од рудникот „Брод-Гнеотино“ 1.383.469 [t]. За потребите на ТЕЦ „Осломеј“ од рудникот „Осломеј – Запад“ не е ископан јаглен, а од локалниот „Стар Рудник“ кој е дел од поранешниот рудник „Осломеј – Исток“ оваа година е извршен ископ на 184.827 [t] јаглен.

Поради потребата од зголемено производство за работа на ТЕ Битола набавени се 1.096.566 [t] јаглен.

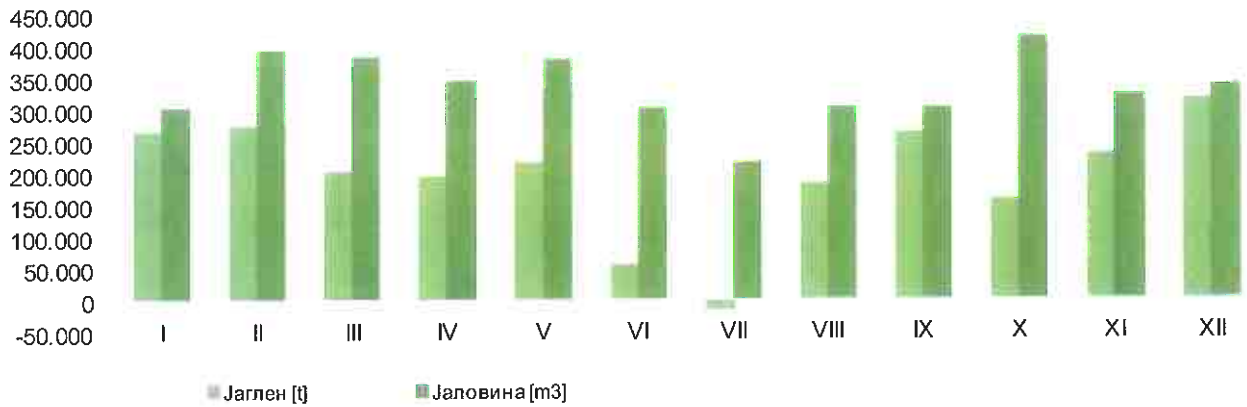
Поради исцрпеност на нашите рудници за работа на ТЕ Осломеј набавени се 313.487 [t] јаглен.

Рудник ПЈС - 2023

Ископ на јаглен и јаловина

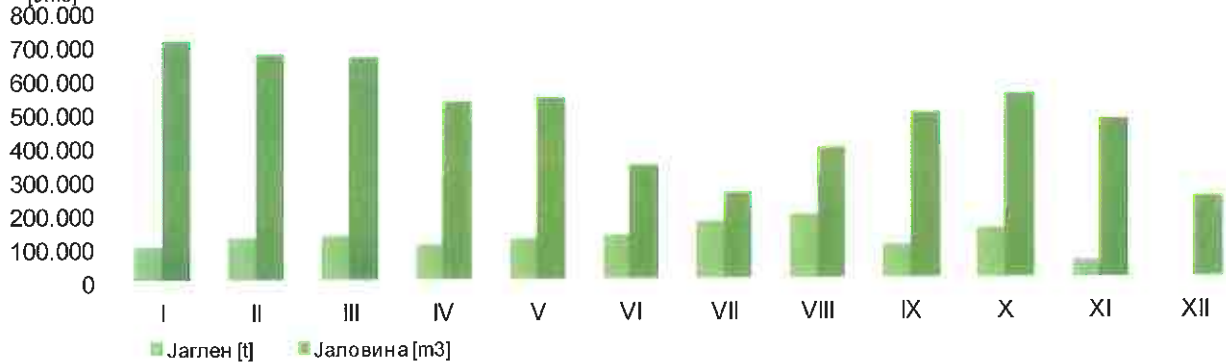
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Вкупно
Јаглен [t]	265.860	273.235	202.025	193.780	218.110	54.187	-14.508	181.465	261.089	156.242	227.947	314.300	2.333.731
Јаловина [m3]	302.400	394.000	383.000	345.300	380.500	302.500	218.000	302.000	302.500	413.500	321.000	337.000	4.001.700

[t/m3]

Рудник Брод - Гнеатино - 2023
Ископ на јаглен и јаловина

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Вкупно
Jaглен [t]	99.340	126.265	131.675	103.620	122.090	134.213	170.308	193.235	102.111	148.958	51.653	0	1.383.469
Јаловина [m3]	713.000	675.000	661.500	529.500	544.000	341.400	260.000	388.000	495.000	547.500	469.500	243.500	5.867.900

[t/m3]

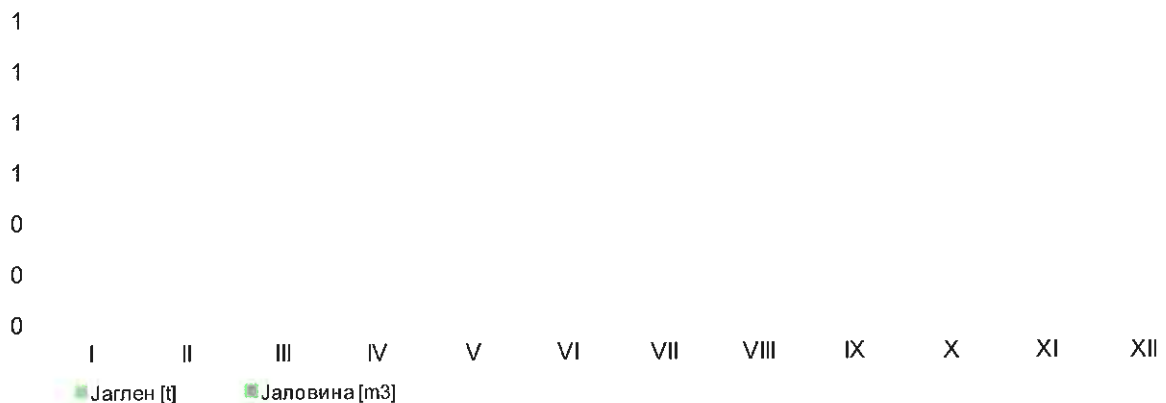

Набавен јаглен - 2023 ТЕ Битола

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Вкупно
Jaглен [t]	85.300	94.670	100.828	76.659	108.466	110.892	119.694	74.368	0	76.846	129.455	119.387	1.096.566

Рудник Осломеј - Запад - 2023
Ископ на јаглен и јаловина

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Вкупно
Jaглен [t]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Јаловина [m3]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

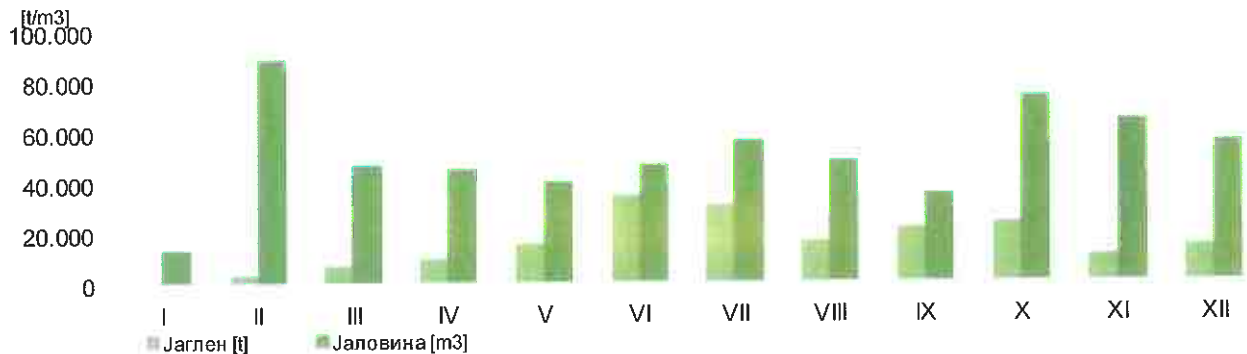
[t/m3]

Рудник Стар рудник - 2023

Ископ на јаглен и јаловина

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Вкупно
Јаглен [t]	0	3.063	6.784	9.978	15.388	34.193	30.291	15.905	21.105	23.670	10.194	14.256	184.827
Јаловина [m3]	13.459	88.184	46.315	44.752	40.325	46.820	56.081	47.947	34.951	73.601	63.624	55.067	611.126

Набавен јаглен - 2023 ТЕ Осломеј

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Вкупно
Јаглен [t]	56.226	74.369	63.297	33.661	46.453	10.995	1.457	3.614	10.707	111	0	12.596	313.487

7.1 Потрошувачка на јаглен и мазут за производство на електрична енергија

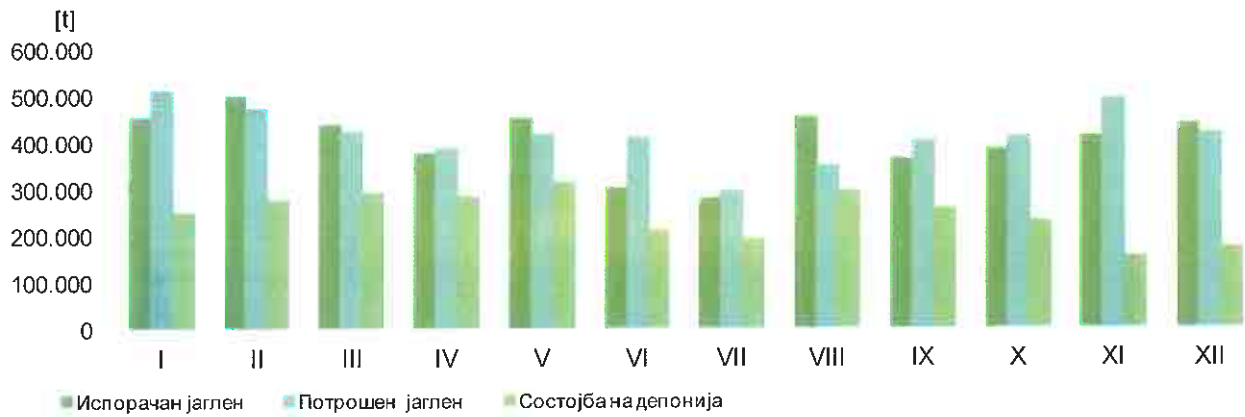
За производството на 2.602,2 GWh во термоелектричните центри беше потрошено:

Јаглен	.....	5.275.007,00 [t] или 2,03 kg/kWh
Мазут	.....	44.851,00 [t] или 17,24 gr/kWh

Производството на термоелектричните центри во однос на лани е остварено со 424.275 [t] помалку јаглен [7,44 %] и 7.319 [t] повеќе мазут [19,50 %] во однос на потрошеното во 2022 година. Потрошувачката на мазут е како резултат на недовршената модернизација на котлите во РЕК „Битола“ и намалениот квалитет на јагленот, што може да се види од калоричната вредност на јагленот изразена во kJ/kg.

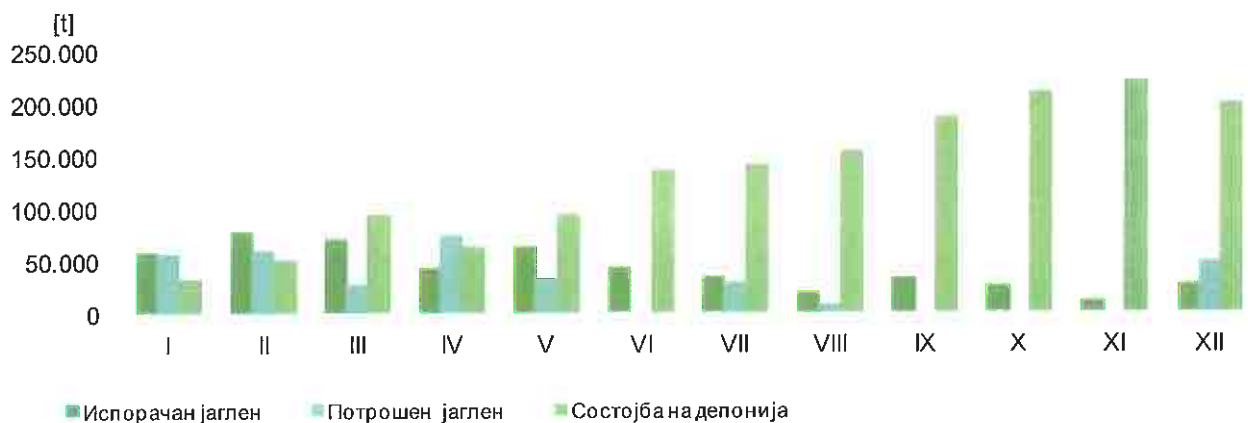
ПОТРОШУВАЧКА НА ЈАГЛЕН - ТЕЦ БИТОЛА

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Вкупно
Испорачан јаглен	450.500	494.170	434.528	374.059	448.666	299.292	275.494	449.068	363.200	382.046	409.055	433.687	4.813.766
Потрошен јаглен	508.243	469.256	418.141	383.127	415.020	405.974	292.006	346.248	400.104	409.076	486.317	414.090	4.947.602
Состојба на депонија	247.496	272.410	288.798	279.730	313.376	206.694	190.182	293.002	256.098	229.068	151.806	171.403	
Калорична вредност kJ/kg	5593,0	5973,5	6429,8	6048,8	6182,8	6856,7	6259,0	6513,5	6153,5	6078,0	6132,6	6174,4	6200

ПОТРОШУВАЧКА НА МАЗУТ - ТЕЦ БИТОЛА													t
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Вкупно
	5.527	2.746	2.702	2.740	3.710	1.887	1.915	1.680	2.494	2.746	4.222	4.876	37.245

ПОТРОШУВАЧКА НА ЈАГЛЕН - ТЕЦ ОСЛОМЕЈ													t
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Вкупно
Испорачан јаглен	56.226	77.433	69.857	42.317	61.904	41.528	32.779	19.638	31.812	23.781	10.230	26.854	494.360
Потрошен јаглен	55.226	59.067	26.827	73.617	30.905	0	27.658	5.980	0	0	0	48.125	327.405
Состојба на депонија	32.000	50.365	93.396	62.096	93.096	134.624	139.745	153.403	185.215	208.996	219.226	197.955	
Калорична вредност kJ/kg	6866	6824	6657	6699	6660		5652	5925				6469	6469

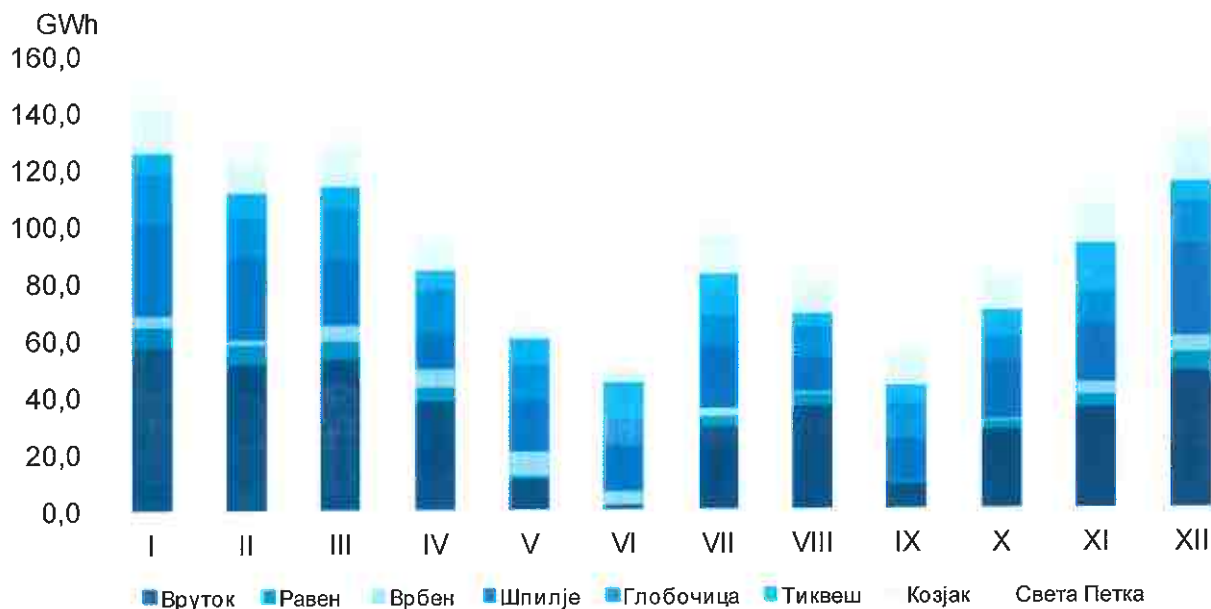

ПОТРОШУВАЧКА НА МАЗУТ - ТЕЦ ОСЛОМЕЈ													t
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Вкупно
	1.063	1.202	628	1.511	756	0	534	236	0	0	26	1.650	7.606

ХИДРОЕНЕРГИЈА

Во 2023 година хидроелектричните центри произведоа 1.211,1 GWh електрична енергија и тоа „Вруток“ 399,8 GWh (33%) од вкупното хидропроизводство, „Равен“ 47,4 GWh (4%), „Врбен“ 46,5 GWh (4%), „Шпилје“ 253,4 GWh (21%), „Глобичица“ 154,2 GWh (13%), „Тиквеш“ 111,9 GWh (9%), „Козјак“ 135,2 GWh (11%) и „Света Петка“ 62,8 GWh (5%).

МЕСЕЧНО ПРОИЗВОДСТВО - ХИДРОЕЛЕКТРИЧНИ ЦЕНТРАЛИ													GWh
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Вкупно
Вруток	57,4	51,6	53,0	38,7	11,0	1,5	29,3	36,3	9,1	27,7	35,5	48,5	399,8
Равен	6,9	6,2	6,4	4,7	1,3	0,2	3,4	4,2	1,0	3,2	4,1	5,8	47,4
Врбен	4,4	2,3	5,5	6,0	8,6	5,3	2,7	0,9	0,2	0,2	4,5	5,8	46,5
Шпилје	32,4	28,7	23,5	13,0	17,5	16,3	22,2	11,8	14,3	20,8	20,1	32,7	253,4
Глобичица	17,5	14,7	17,5	15,2	12,9	8,7	10,4	10,3	12,6	8,3	11,9	14,3	154,2
Тиквеш	7,3	7,8	8,2	6,5	8,7	12,9	15,1	5,4	6,4	9,4	16,7	7,4	111,9
Козјак	15,1	11,4	13,3	9,1	4,7	4,0	12,1	11,8	12,7	12,0	13,1	15,7	135,2
Света Петка	7,3	5,5	6,5	4,4	2,2	1,9	4,9	5,0	5,5	5,5	6,2	7,7	62,8
ВКУПНО	148,4	128,3	133,9	97,7	67,0	50,9	100,2	85,6	61,9	87,1	112,1	138,0	1.211,1

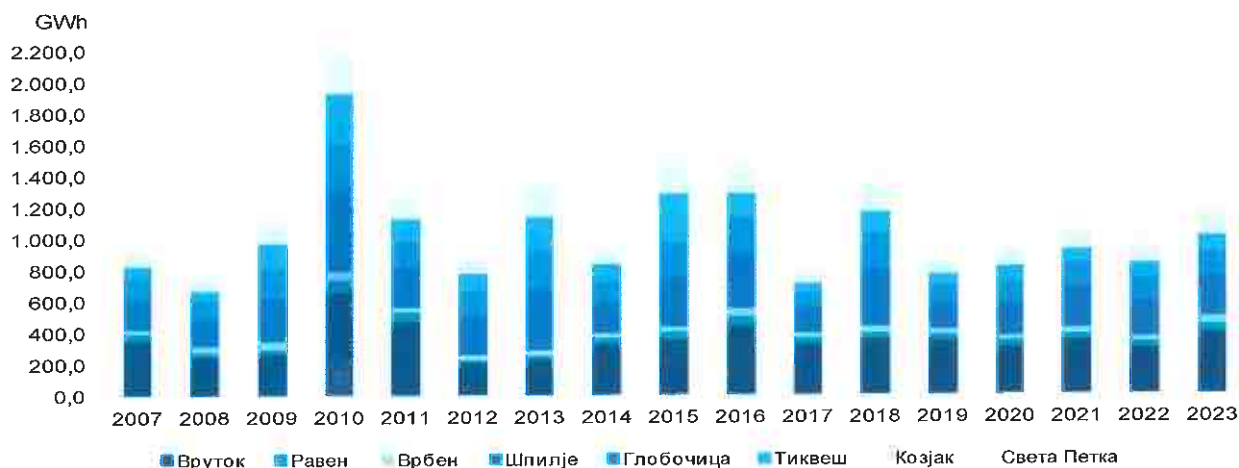

Производството на електричната енергија од хидрокапацитетите во 2023 година е поголемо за 231,1 GWh (23,58%) во однос на 2022 година. Поволните хидролошки параметри во текот на целата 2023 година проследени со зголемени дотоци на вода во акумулациите и максималната погонска спремност на хидроагрегатите резултираа со зголемено производство на хидроелектраните.

ПРОИЗВОДСТВО ПО ГОДИНИ - ХИДРОЕЛЕКТРИЧНИ ЦЕНТРАЛИ														GWh			
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Вруток	353,5	250,0	266,7	662,9	474,5	206,0	234,2	325,8	360,2	446,1	324,8	354,1	343,7	308,2	343,8	301,6	399,8
Равен	41,2	28,8	29,9	76,1	54,6	23,8	26,5	37,9	43,4	52,8	39,3	40,1	40,9	35,8	40,2	33,2	47,4
Врбен	30,8	34,4	46,7	61,0	31,0	33,2	26,3	34,4	35,3	54,3	29,2	39,3	33,5	31,4	37,1	31,1	46,5
Шпилје	196,0	182,0	287,1	516,7	257,4	239,7	393,3	190,3	312,8	353,2	157,5	366,7	171,7	203,6	256,8	222,6	253,4
Глобичица	132,6	120,2	182,1	291,0	167,6	169,8	247,6	136,2	225,5	232,6	96,9	229,3	112,2	136,9	159,7	145,2	154,2
Тиквеш	74,8	55,1	157,1	326,3	145,5	104,8	211,0	116,1	303,7	145,2	63,1	138,1	67,0	98,0	90,0	101,0	111,9
Козјак	81,7	67,4	128,0	250,9	137,3	97,8	184,0	80,4	171,6	142,8	71,0	156,7	72,8	95,5	97,5	98,5	135,2
Света Петка	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	12,2	39,6	37,2	75,8	63,1	34,3	66,8	35,3	41,7	48,0	46,8	62,8
ВКУПНО	910,6	738,0	1.097,6	2.184,8	1.267,9	887,3	1.362,5	958,2	1.528,3	1.490,1	816,0	1.391,1	877,1	951,1	1.073,1	980,1	1.211,1

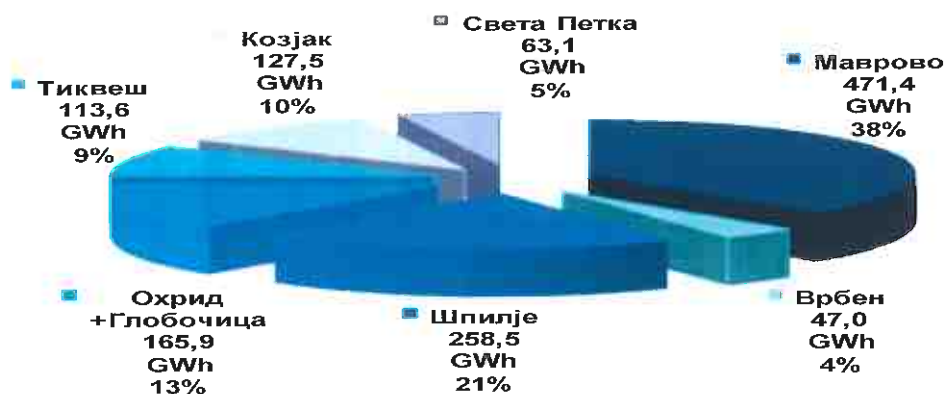
ХИДРОЕЛЕКТРАНИ	2023	2022	23/22	23	22
	GWh	GWh	%	%	%
Вруток	399,8	301,6	32,55	33,0	30,8
Равен	47,4	33,2	42,76	3,9	3,4
Врбен	46,5	31,1	49,73	3,8	3,2
Шпилје	253,4	222,6	13,79	20,9	22,7
Глобочица	154,2	145,2	6,21	12,7	14,8
Тиквеш	111,9	101,0	10,83	9,2	10,3
Козјак	135,2	98,5	37,17	11,2	10,1
Света Петка	62,8	46,8	34,17	5,2	4,8
ВКУПНО	1211,1	980,1	23,58	100,0	100,0

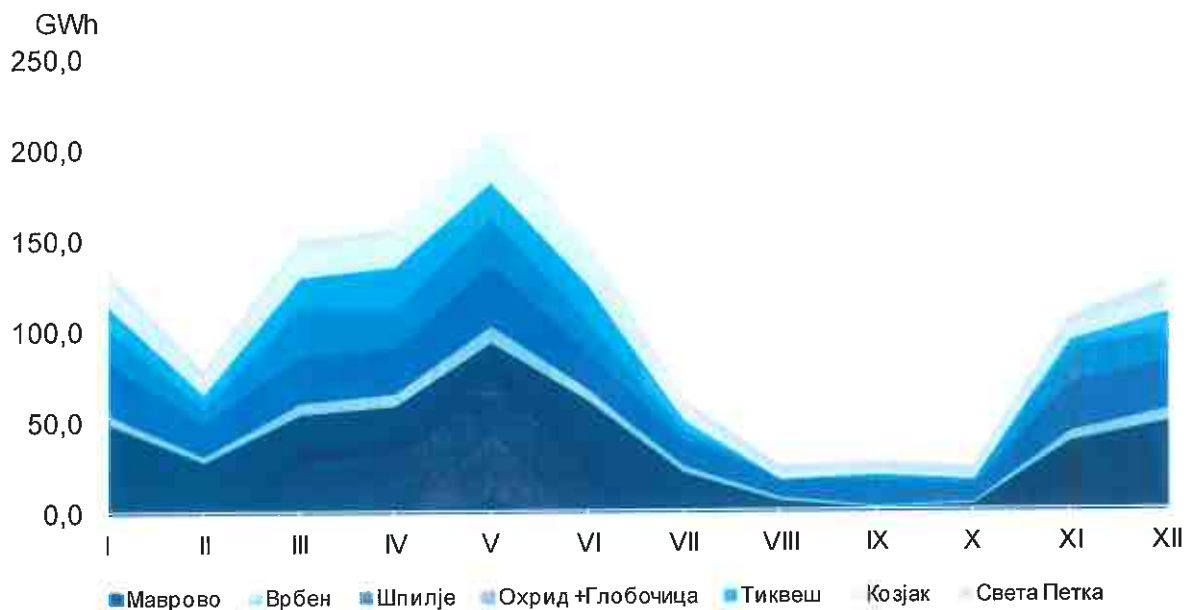

Преглед на месечен доток во акумулациите за 2023 година.

Вкупниот годишен доток во 2023 година изнесува 1.246,9 GWh, што е околу 3,9% поголем доток од просечниот годишен доток кој изнесува околу 1.200 GWh.

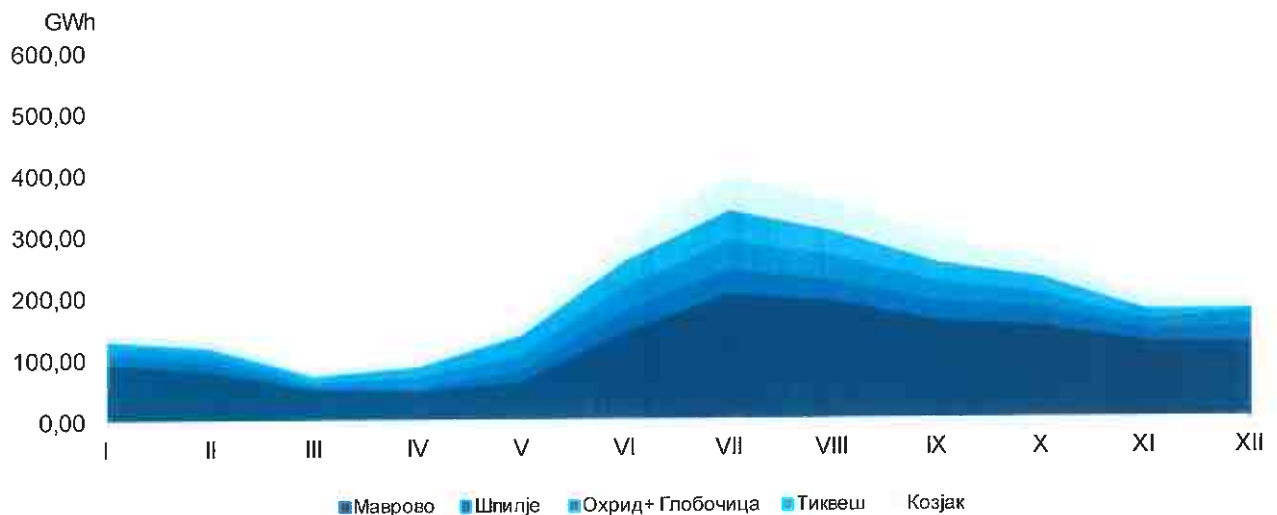
ДОТОЦИ ВО АКУМУЛАЦИИТЕ	GWh												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Вкупно
Маврово	50,3	28,8	54,7	59,3	93,9	62,0	22,1	6,4	2,3	4,1	38,4	49,1	471,4
Врбен	4,5	2,4	5,6	6,1	8,8	5,4	2,7	0,9	0,2	0,2	4,5	5,9	47,0
Шпилје	29,9	18,7	26,3	25,0	34,0	20,5	14,6	11,6	13,8	9,6	26,8	27,7	258,5
Охрид +Глобочица	18,4	8,5	26,9	21,6	25,5	17,5	5,8	-0,1	4,0	2,6	20,0	15,2	165,9
Тиквеш	11,4	7,2	15,9	23,2	19,7	19,7	4,5	-1,4	-0,6	0,3	3,5	10,2	113,6
Козјак	13,4	7,4	14,3	16,8	24,2	21,9	7,0	2,8	1,5	1,6	6,9	9,7	127,5
Света Петка	7,3	5,6	6,6	4,5	2,3	1,9	5,0	5,0	5,6	5,5	6,3	7,7	63,1
ВКУПНО	135,1	78,6	150,3	156,5	208,4	148,7	61,8	25,1	26,7	24,0	106,4	125,4	1246,9

Преглед на почетна месечна состојба на акумулациите за 2023 година.

ПОЧЕТНА МЕСЕЧНА СОСТОЈБА НА АКУМУЛАЦИИТЕ 2023												GWh
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Маврово	95,46	81,25	51,98	47,01	62,72	144,11	204,32	193,60	159,34	151,33	124,44	123,01
Шпилје	16,30	13,55	3,40	6,14	18,06	34,45	38,48	30,73	30,47	29,90	18,59	25,24
Охрид+Глобочица	15,08	15,94	9,72	19,10	25,40	37,91	46,64	41,99	31,58	22,95	17,27	25,28
Тиквеш	5,31	9,31	8,68	16,31	32,96	43,94	50,65	40,00	33,14	26,13	16,94	3,77
Козјак	12,95	11,19	7,20	8,15	15,77	35,26	53,08	47,95	38,90	27,65	17,23	10,97
ВКУПНО	145,11	131,24	80,99	96,71	154,92	295,67	393,16	354,27	293,44	257,96	194,48	188,26

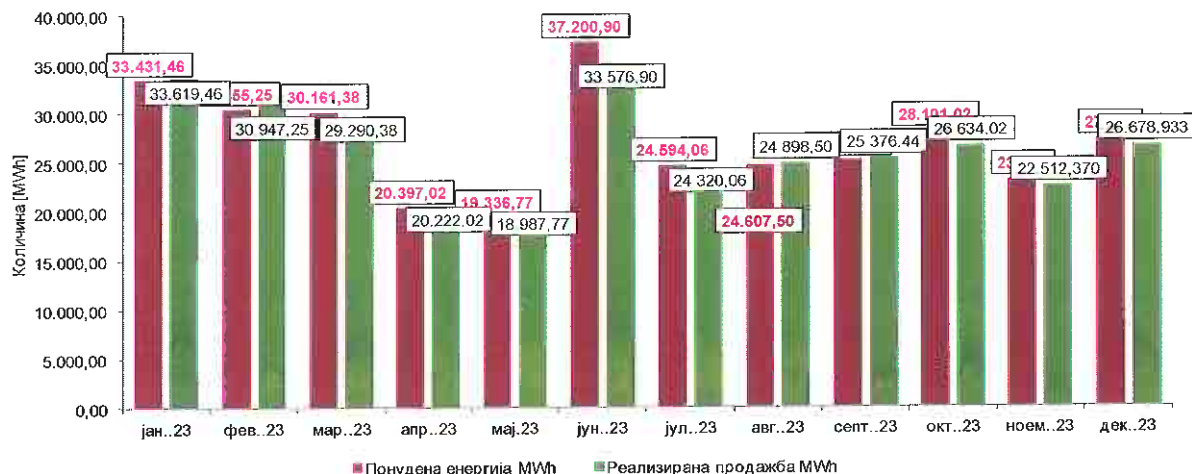

ПРОДАЖБА НА ВИШОЦИ НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА

По задоволување на потребите на тарифните потрошувачи, односно малите потрошувачи и домаќинствата, АД ЕСМ ги продава вишоците на електрична енергија и моќност на јавен, транспарентен и недискриминаторен начин согласно Договор за услуги и Билатерален договор со ЕСМ Продажба ДООЕЛ на слободниот пазар.

Во рамките на своето тековно работење во периодот јануари - декември 2023 АД ЕСМ изврши продажба на 317,064 GWh вишок на електрична енергија со просечна постигната цена од 121,92 EUR/MWh.

План и реализација на продажба на вишоци на електрична енергија во 2023 година

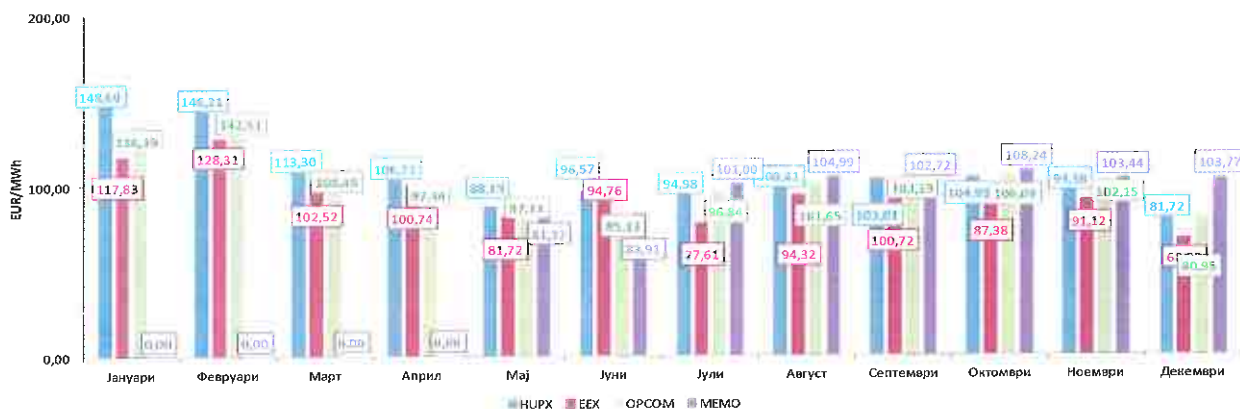

Во следната табела се дадени реализираните просечни цени за band и peak енергија на дневните аукции на берзите HUPX, EEX и OPCOME за период јануари- декември 2023 година.

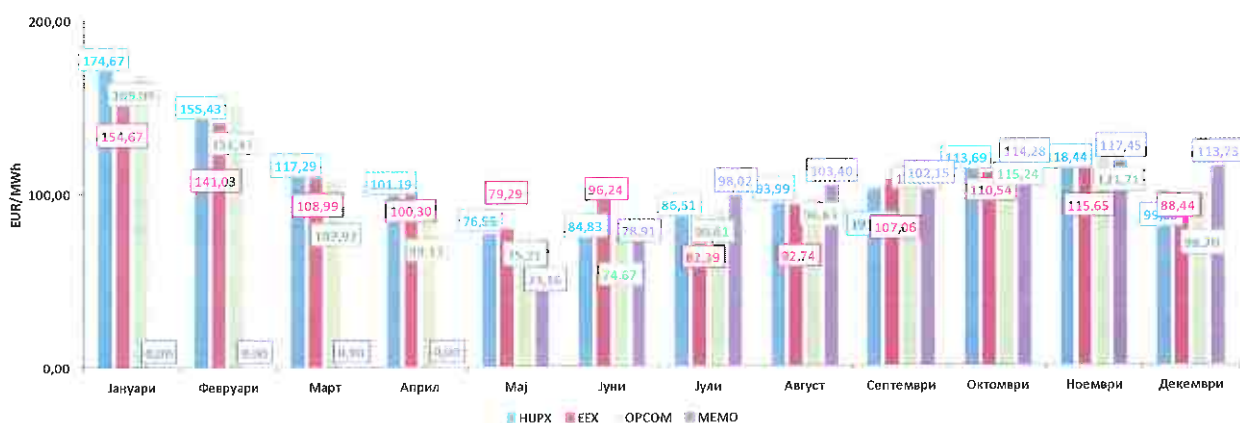
Реализирани просечни цени на дневни аукции на берзите HUPX, EEX (DE/AT) и OPCOM за 2023 година

Берза	Реализирана просечна цена	Јануари	Февруари	Март	Април	Мај	Јуни	Јули	Август	Септември	Октомври	Ноември	Декември
MEMO	band	/	/	/	/	81,32	83,91	101,00	104,99	102,72	108,24	103,44	103,77
	peak	/	/	/	/	73,16	78,91	98,02	103,40	102,15	114,28	117,45	113,73
HUPX	band	148,69	146,21	113,30	106,71	88,19	96,57	94,98	100,41	103,81	104,99	99,38	81,72
	peak	174,67	155,43	117,29	101,19	76,55	84,83	86,51	93,99	101,49	113,69	118,44	99,83
EEX	band	117,83	128,31	102,52	100,74	81,72	94,76	77,61	94,32	100,72	87,38	91,12	68,52
	peak	154,67	141,03	108,99	100,30	79,29	96,24	82,39	92,74	107,06	110,54	115,65	88,44
OPCOM	band	136,19	142,51	108,48	97,44	87,13	85,13	96,84	101,65	103,19	106,09	102,15	80,95
	peak	169,09	151,47	107,92	89,13	75,21	74,67	90,61	96,63	101,60	115,24	121,71	98,70

Реализирани просечни - band цени на дневни аукции на берзите HUPX, EEX (DE/AT) и OPCOM за 2023 година

Реализирани просечни - *reak* цени на дневни аукции на берзите NUPX, EEX (DE/AT) и OPCOM за 2023 година

НАБАВКА НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА

Во текот на 2023 година АД ЕСМ изврши набавка на електрична енергија во вкупна количина од 774.146 MWh со просечна постигната цена од 129,554 EUR/MWh. Набавката е реализирана согласно Договорот за деловно – техничка соработка со ТЕЦ Неготино, Берза MEMO и Договор за услуги со ЕСМ Продажба ДООЕЛ од слободниот пазар.

Набавката на електрична енергија е направена со цел задоволување на целокупните 100% потребите од електрична енергија за ЕВН ХОМЕ(домаќинства и мали потрошувачи) во текот на целата 2023 година, целокупните 100% загуби во Електродистрибуција за 2023 година, целокупните 100% целокупните 100% загуби во електро преносниот систем АД Мепсо за 2023 година, како и целокупните потреби на прехранбената индустрија, училишта и јавни претпријатија за периодот јануари-април 2023 година согласно донесените одлуки на Влада на Република Северна Македонија и дадените задолженија за АД ЕСМ.

Реализација на набавка на електрична енергија и моќност Јануари - Декември 2023/2022 година

Месец	Година	Јануари	Февруари	Март	Април	Мај	Јуни	Јули	Август	Септември	Октомври	Ноември	Декември	Вкупно
Барана енергија MWh	2023	121.460,00	104.445,00	104.020,00	81.600,00	3.443,40	1.039,60	58.088,20	43.077,90	33.128,80	27.581,60	62.624	144.238	784.746
	2022	103.921,00	193.200,00	211.875,00	936,00	497,00	26.790,00	2.230,00	49.379,00	24.989,00	50.000,00	100.770	171.229	935.816
Реализирана набавка MWh	2023	120.460,00	104.445,00	104.020,00	72.000,00	3.443,40	1.039,60	58.088,20	43.077,90	33.128,80	27.581,60	62.624	144.238	774.146
	2022	103.921,00	174.406,00	199.300,00	936,00	97,00	26.790,00	2.230,00	49.379,00	24.989,00	50.000,00	95.890	149.759	877.697
Просечна цена EUR/MWh	2023	157,05	161,90	171,23	133,30	112,00	34,35	111,60	99,19	96,50	108,08	99,90	93,21	129,55
	2022	187,17	193,58	207,32	508,22	243,21	425,54	244,31	253,00	229,00	256,52	269,32	225,28	
Вредност на набавката [EUR]	2023	18.918.278,32	16.909.679,53	17.811.837,54	9.597.717,85	385.656,21	35.712,06	6.482.703,01	4.272.978,12	3.196.848,55	2.981.028,93	6.255.829,48	13.445.084,56	100.293.354,14
	2022	19.451.200,68	33.762.372,94	41.317.981,15	475.691,92	485.438,37	6.515.571,49	948.947,38	12.063.548,42	6.322.272,44	11.450.010,80	24.597.385,00	40.333.609,52	197.724.030,11

Согласно Договорот за деловно – техничка соработка од ТЕЦ Неготино набавени се 337.465 MWh по просечна цена од 164,069 EUR/MWh со вредност од 55.367.547,833 евра.

Со секојдневно активно учество на Берзата MEMO АД ЕСМ набави 161.471 MWh електрична енергија по просечна цена од 95,885 EUR/MWh со вредност од 15.482.601,181 евра.

Согласно Договор за услуги со ЕСМ Продажба ДООЕЛ од слободниот пазар набавени се 275.210 MWh по просечна цена од 106,985 EUR/MWh со вредност од 29.443.205,13 евра.

ЗАКЛУЧОЦИ

- Поради состојбите во производните капацитети, прогласената енергетска криза и задолженија од Влада на РСМ за 2023 година на План за производство од 28.11.2022 со вкупно планирано производство од 4.061 GWh, на 06.06.2023 направена е измена со вкупно планирано производство од 4.171 GWh.
- Производството на електрична енергија на АД ЕСМ во 2023 година изнесува 3.958,0 GWh, што во однос на планираните 4.171,3 GWh од планот за производство, претставува реализација од 94,9%.
- Термопроизводството на електрична енергија за оваа 2023 година изнесува 2.602,2 GWh, и во однос на планот за производство за 2023 година претставува реализација од 89,7%. РЕК „Битола“ оствари производство од 2.438,7 GWh (94% од вкупното термопроизводство), додека пак РЕК „Осломеј“ произведе 163,5 GWh (6% од вкупното термопроизводство). Во однос на минатата 2022 година производството од термоелектраните е зголемено за 18,2 GWh (0,7%).
- Во услови на енергетска криза кога берзанските цени на енергијата вртоглаво скокнаа, а во најголемиот производствен енергетски капацитет во државата РЕК Битола имаше дефектен трансформаторот на Блок 3, како и влошена хидролошката состојба, АД ЕСМ беше задолжена за зголемување на домашното производство на електрична енергија со цел задоволување на целокупните потреби од електрична енергија на сите енергетски субјекти во замјата, односно целокупните потреби (100%) за ЕВН ХОМЕ (домаќинства и мали потрошувачи) во текот на целата 2023 година, целокупните потреби (100%) за покривање на загуби во електродистрибутивната мрежа на Електродистрибуција во текот на целата 2023 година, целокупните потреби (100%) за покривање на загуби во електро преносниот систем АД Мепсо за 2023 година, како и целокупните потреби на прехранбената индустрија, училишта и јавни претпријатија за периодот јануари-април 2023 година согласно донесените одлуки на Владата на Република Северна Македонија.

• 100% РЕАЛИЗИРАНИ ЗАДОЛЖЕНИЈА

-Согласно дадените задолженија од Влада на Република Северна Македонија на крајот од 2022 година кога бевме длабоко навлезени во енергетската криза, АД ЕСМ во 2023 година ги задоволи целокупните потреби од електрична енергија за:

-Универзалниот снабдувач ЕВН ХОМЕ кој е задолжен за обезбедување на електрична енергија за домаќинствата и малите потрошувачи во вкупна количина од 3.354 GWh, односно испорачавме 100% од потребните количини, по цена од 56 €/MWh за првата половина од 2023 година и по цена од 53 €/MWh за втората половина од 2023 година.

-Загубите на електрична енергија во електродистрибутивниот систем Електродистрибуција ДООЕЛ Скопје во вкупна количина од 826 GWh, односно испорачавме 100% од потребните количини, по цена од 110 €/MWh за првата половина од 2023 година и по цена од 100 €/MWh за втората половина од 2023 година.

- Загубите на електрична енергија во преносниот систем АД МЕПСО во вкупна количина од 106 GWh, односно испорачавме 100% од потребните количини, по цена од 220 €/MWh за првата половина од 2023 година и по просечна цена од 130,3 €/MWh за втората половина од 2023 година, преку својот ДООЕЛ ЕСМ ПРОДАЖБА.

-Во периодот јануари-април 2023 година 100% ги задоволивме потребите од електрична енергија за училиштата, јавнокомунални претпријатија и прехранбената индустрија, во вкупна количина од 39 GWh по просечна цена од 80,15 €/MWh, преку својот ДООЕЛ ЕСМ ПРОДАЖБА.

-Целата 2023 година АД ЕСМ обезбедуваше системски услуги за операторот на електро преносниот систем АД МЕПСО, потребни за стабилна и доверлива негова работа.

- АД ЕСМ во 2023 година изврши набавка на електрична енергија согласно Договорот за деловно – техничка соработка со ТЕЦ Неготино, Берза МЕМО и Договор за услуги со ЕСМ Продажба ДООЕЛ од слободниот пазар, со цел оптимизирање на сопственото производство и исполнување во целост на договорените обврски за 2023 година во вкупна количина од 774.146 MWh, со просечна постигната цена од 129,554 EUR/MWh.

- За целата набавка на електрична енергија од ТЕЦ Неготино, ЕСМ Продажба и МЕМО во 2023 година потрошени се 100.293.354 €, за разлика од планираните 252.437.353 €, со што само по ставката за набавка на електрична енергија АД АСМ има направена заштеда од 152.000.000 €. Планирана набавка на електрична енергија за 2023 година биле 1.118 GWh а набавени се 774 GWh. На почетокот на 2023 година набавката на електрична енергија се вршеше од ТЕЦ Неготино, односно во периодот јануари-април кога цените на берзите за електрична енергија беа околу 200 €/MWh, но по стабилизација на цените на берзите од околу 100 €/MWh се набавуваше преку ДООЕЛ ЕСМ Продажба и МЕМО, бидејќи ТЕЦ Неготино не беше економски оправдано да работи.

Цените на берзите на електрична енергија се стабилизирани на околу 100-120 €/MWh, и се за 2-пати повисоки од цените што беа пред енергетската криза, кога беа во рангот од околу 50-60 €/MWh. Тоа е новата реалност, што се однесува на цената на електричната енергија на берзите.

- За постигнување на ова производство, рудниците „Осломеј“, „Суводол“ и „Брод-Гнеотино“, со сета расположлива човечка сила и механизација експлоатирале 3.902.027 тони јаглен за потребите на термоблоковите.

- Хидропроизводството на електрична енергија за оваа година изнесува 1.211,1 GWh. Во однос на планот за производство за 2023 година, хидропроизводството е поголемо за 90,1 GWh (8,1%).

- Вкупниот годишен доток за 2023 година изнесува 1.246,9 GWh, што е околу 3,9% поголем од просечниот годишен доток од околу 1.200 GWh. Состојбата на акумулациите на 1 јануари 2023 година изнесуваше вкупно 145 GWh, односно 24% од вкупната акумулација.

- Паркот на ветерни електрани „Богданци“ во 2023 година произведе 103,8 GWh електрична енергија што во однос на планираните 106,2 GWh претставува реализација од 97,7%. ПВЕ „Богданци“ во целост ја оправдува инвестицијата на ветерот како обновлив извор на енергија, и во иднина на годишно ниво се очекуваат околу 100 GWh.

- Продажбата на вишоци на електрична енергија, во согласност со можностите, АД ЕСМ продолжи да ја врши на транспарентен и недискриминирачки начин преку Договор за услуги и Билатерален договор со ЕСМ Продажба ДООЕЛ. Во текот на 2023 година продадени се 317,064 GWh електрична енергија, со просечна постигната цена од 121,92 EUR/MWh.

Карактеристични зафати кои се реализираа во 2023 година се следните:

- Во 2023 година во АД ЕСМ извршени се ремонтно ревизиони работи на сите агрегати.

Капитални ремоти се направени во ХЕЦ Глобочица Генератор 1, ХЕЦ Шпилје Генератор 1, ХЕЦ Козјак Генератор 2 и ТЕЦ Осломеј. Исто така завршена е и модернизацијата на ладилната кула на Блок 2 во ТЕ Битола.

III. СЕКТОР ЗА РАЗВОЈ И ИНВЕСТИЦИЈА

Секторот за развој и инвестиции своите активности ги реализира преку два Оддели, и тоа:

1. Оддел за развој
  1. Служба за термо објекти и животна средина
  2. Служба за хидро објекти и обновливи извори
  3. Служба за примена на нови технологии

2. Оддел за инвестиции
  1. Служба за проектна документација
  2. Служба за меѓународни процедури, следење договори, финансирање и изработка на инвестициони анализи
  3. Служба за изработка и следење на годишни инвестициски планови (гип)

Најзначајни активности реализирани во текот на 2023 година се во рамките на следните проекти:

ТЕРМОЕЛЕКТРАНИ

Топлификација на Битола, Могила и Новаци – Прва фаза

- Во текот на 2023 година, се работеше на земјените работи од ЛОТ 1, како и на проектот за дистрибутивна мрежа низ град Битола.
- Продолжен е рокот за изведување на работите за дополнителни осумнаесет (18) месеци за топоводи за проектирање, снабдување и монтажа на преносен топовод и дистрибутивна мрежа, вклучувајќи ги сите поврзани приклучни цевки.
- Бидејќи важноста на основниот Договор за консултантски услуги беше заклучно со мај 2023 година, во фаза се завршни преговори помеѓу АД ЕСМ – Скопје во својство на Инвеститор, и Консултантот/Надзорот на Проектот, за продолжување на периодот на завршување на Договорот до ноември 2025 година.
- До КфВ Развојната банка беше доставена документацијата за претквалификација за ЛОТ 3. Во јули 2023 година, беше добиено одобрување (No-Objection) на документацијата по што следеше нејзино објавување на GTAI и доставување на понуди. За претквалификацијата за ЛОТ 3 добиени се три апликации, за коишто во тек е процес на евалуација.
- До август беше објавена и завршена постапката за претквалификација за ЛОТ 2, евалуациониот извештај беше одобрен од КфВ банка. Бидејќи се квалификуваше еден апликант, добиени се насоки за директни преговори со преостанатиот понудувач. Се работеше и на спецификациите за ЛОТ 2.

Комбинирана гасна централа Битола

- ▣ Подготвителни активности за проектот комбинирана гасна централа во Битола.

ХИДРОЕЛЕКТРАНИ

Сеизмички мониторинг и сеизмичка активност на локации на постојни и идни брани

- ▣ Подготовка на тендерска документација за јавен повик за договори за 2024 година:
- ▣ ЛОТ 1: Сеизмички мониторинг на постојните брани и локациите за новите брани во АД ЕСМ
- ▣ ЛОТ 2: Индуцирана сеизмичност на браните Козјак, Света Петка и локацијата Белица.
- ▣ Со потпишување на договорите ќе се продолжи изведувањето на работите за Сеизмички мониторинг – одржување и сервисирање на инструменти за регистрација на силни земјотреси инсталирани на браните: Маврово, Шпилје, Глобочица, Тиквеш, Козјак и Света Петка, и на локации за идните брани: Велес, Чебрен, Криволак и Градец.

ОБНОВЛИВИ ИЗВОРИ НА ЕЕ

Парк на ветерни електрани Богданци - II фаза

- ▣ Склучување на Анекс бр. 2 на основниот Договор за консултантски услуги помеѓу АД ЕСМ - Скопје и Консултантот на ден 30.10.2023 година, со којшто се продолжува периодот на завршување за дополнителни 9 месеци, односно од 42 на 51 месеци, се уредуваат дополнителните услуги, и се зголемува надоместокот за Консултантот, односно вкупната вредност на Договорот.
- ▣ На 13 Јануари 2023 година е одобрен инвестициски грант од Инвестициската рамка за Западен Балкан (WBIF).
- ▣ Во текот на 2023 година беа одржани директни и онлајн состаноци (преговори) со избраните Понудувачи за ЛОТ 1: Ветерни турбини и ЛОТ 2: Изградба на патишта и кабелски врски.

Парк на ветерни електрани Миравци

- ▣ Проектот е во мирување и се очекува одлука од Владата, со цел понатамошни активности.

Фотонапонска електрана Осломеј 1 – 10 MW

- ФЕ Осломеј 1 во 2023 има произведено повеќе од 15 GWh.
- На 30.06.2023 е потпишан Договор за грант со ЕБОР преку инструментот Инвестициска рамка за Западен Балкан (WBIF).
- Извршено е предбележување на објектот на имотен лист
- Подготвена е апликација за одобрение за употреба

Фотонапонска електрана Осломеј 2 - 10 MW

- ☑ Изработка на Анализа за приклучок на преносна мрежа (МЕРСО)
- ☑ Изработена е ажурирана геодетска подлога за ФЕЦ Битола и подготовка за изработка на урбанистичко планска документација
- ☑ Изработен е Идеен проект
- ☑ Изработен е Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план, и истиот е одобрен од страна на МТВ
- ☑ Завршена е проценката на влијанието врз животната средина и социјалните аспекти (ESIA) и техничката проценка на проектот (Technical Due Diligence) од Консултант избран од страна на ЕБОР.
- ☑ Во подготовка е нацрт-тендерска документација со техничка спецификација, со цел објавување јавна набавка за избор на Изведувач, согласно Политиките и правилата за набавка на ЕБОР.
- ☑ На 01.07.2022 година, потпишан е Договор за заем со ЕБОР, за реализација на проектот за транзиција на ЕСМ кон соларни фотоволтаици - ФЕ Осломеј 2 со моќност од 10 MW и ФЕ Битола со моќност од 20 MW, во вредност до 25 милиони евра, обезбеден со државна гаранција.
- ☑ По спроведената меѓународна постапка за избор на фирма за консултантски услуги и надзор на проектот, за најповолен понудувач е избран конзорциумот направен меѓу Intec GORA и ГИМ.
- ☑ На почетокот од 2024 година се очекува Консултантот и надзорот да започнат со подготовка на проектната задача за изведба на проектот, а со тоа да започне и динамиката со припрема на сите потребни документи согласно договорот.
- ☑ Обезбедени се движења за историски преглед за катастарските парцели кои се во опфат на одобрениот Урбанистички проект
- ☑ Обезбедени се имотни листови за сите катастарски парцели во урбанистичкиот проект
- ☑ Поднесена е апликација до Министерство за транспорт и врски за обезбедување на земјиште чии сопственик е РСМ

Фотонапонска електрана Битола - 20 MW

- ☑ Изработка на Анализа за приклучок на преносна мрежа (МЕРСО)
- ☑ Изработена е ажурирана геодетска подлога за ФЕЦ Битола и подготовка за
- ☑ изработка на урбанистичко планска документација
- ☑ Изработен е Идеен проект
- ☑ Изработен е Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план, се очекува одобрување од МТВ
- ☑ Завршена е проценката на влијанието врз животната средина и социјалните аспекти (ESIA) и техничката проценка на проектот (Technical Due Diligence) од Консултант избран од страна на ЕБОР.
- ☑ Во подготовка е нацрт-тендерска документација со техничка спецификација, со цел објавување јавна набавка за избор на Изведувач, согласно Политиките и правилата за набавка на ЕБОР.
- ☑ На 01.07.2022 година, потпишан е Договор за заем со ЕБОР, за реализација на проектот за транзиција на ЕСМ кон соларни фотоволтаици - ФЕ Осломеј 2 со моќност од 10 MW и ФЕ Битола со моќност од 20 MW, во вредност до 25 милиони евра, обезбеден со државна гаранција.
- ☑ Крајниот рок за поднесување на понуди од потенцијалните понудувачи, согласно објавената меѓународна тендерска постапка за избор на Консултант/Надзор на Проектот, беше 02.12.2022 година.

- ☐ По спроведената меѓународна постапка за избор на фирма за консултантски услуги и надзор на проектот, за најповолен понудувач е избран конзорциумот направен меѓу Intec GORA и ГИМ.
- ☐ На почетокот од 2024 година се очекува Консултантот и надзорот да започнат со подготовка на проектната задача за изведба на проектот, а со тоа да започне и динамиката со припрема на сите потребни документи согласно договорот.

Фотонапонска електрана Битола 2 и Битола 3

- ☐ На 15.09.2022 година, склучен е Договор за консултантски услуги, за изработка на Физибилити студии и СОВЖС за двете фотонапонски електрани, кои се веќе завршени и предадени од страна на Изведувачот Fichtner..
- ☐ Изработен е Почетен извештај (Inception Report) од страна на Консултантот, за којшто е добиено одобрување од страна на АД ЕСМ - Скопје и КФВ Развојната банка.
- ☐ Фотонапонската електрана Битола 2 би резултирала со инсталирана моќност од 60 MW и номинално годишно производство на електрична енергија од околу 112 GWh.
- ☐ Фотонапонската електрана Битола 3 би резултирала со минимална инсталирана моќност од 100 MW и номинално годишно производство на електрична енергија од околу 181 GWh.
- ☐ Усвоена е Анализа за приклучок на ФЕ Битола од 60 MW на преносната мрежа изработена од МЕПСО. МЕПСО достави нацрт Студија за приклучок и се работи на финализирање на истата. Добиена е Прелиминарна согласност за приклучок од страна на МЕПСО.
- ☐ Усвоена е Анализа за приклучок на ФЕ Битола од 100 MW на преносната мрежа изработена од МЕПСО. МЕПСО достави нацрт Студија за приклучок и се работи на финализирање на истата. Добиена е Прелиминарна согласност за приклучок од страна на МЕПСО.
- ☐ Изработена е ажурирана геодетска подлога.
- ☐ Изработен нацрт Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план.
- ☐ Одобрена е Проектна програма од страна на Министерството за транспорт и врски.
- ☐ Изработен е и одобрен Елаборат за животна средина.

Пловечки фотонапонски електрани ФЕЦ Козјак, ФЕЦ Маврово, ФЕЦ Тиквеш и ФЕЦ Шпилје

- ☐ Изработена е Техничка анализа за инсталирање на Пловечки фотонапонски центри на вештачките езера: Мавровско Езеро, Тиквешко Езеро, Дебарско Езеро и Езеро Козјак. Вкупната инсталирана моќност изнесува 312 MW, додека просечното годишно производство е проектирано на 570 GWh.
- ☐ Одржан консултативен состанок со претставници од Управа за животна средина - МЖСПП.
- ☐ Одржани состаноци со претставници од ЕИБ и ЕБОР со цел изнаоѓање начини за финансирање на проектот.
- ☐ Направена е посета на планирате локации и одржани се повеќе состаноци на кои се дискутирани критичните точки за изградба на ваков тип на објекти со Консултантски тим од ФЕИТ и Градежен Факултет.

РУДНИЦИ

Површински коп Брод-Гнеотино

- ☒ Како континуитет на деталните геолошки и геотехнички доистражувања и испитувања од фаза 1 и фаза 2, следна активност е изработка на Студија за оправданост на концесијата за експлоатација на минерална суровина-јаглен на локалитет „Брод-Гнеотино“.

Јагленово лежиште Живојно

- ☒ Добиена е концесија за експлоатација односно Потпишан е Договор за Концесија за експлоатација на минерална суровина – јаглен на локалитетот Живојно.

Гуштерица

- ☒ Во тек е изработка на Студија за оправданост на концесијата за експлоатација.

ЗАШТИТА НА ЖИВОТНА СРЕДИНА

РЕК Битола

- ☒ Изработени се два шестмесечни извештаи за спроведени активности во домен на заштита врз животната средина во РЕК Битола, за потребите на договорот за кредитирање за ревитализација и модернизација на РЕК Битола со Deutsche Bank.
- ☒ Извештај за спроведени активности во домен на заштита врз животната средина во РЕК Битола изработен од консултантот РИНА-Италија, како обврска од договорот за кредитирање за ревитализација и модернизација на РЕК Битола склучен со Deutsche Bank.

ХЕЦ Чебрен

- ☒ Доставено е известување за намера за изведување на проектот во МЖСПП. Изработени се Scoping Report and Draft Technical Report и Social Impact Assessment.

Фотонапонски центри Битола 2 и Битола 3

- ☒ Во тек се изработките на Физибилити студијата и Студијата за оцена на влијанијето врз животната средина и социјалните аспекти (ESIA) за двете фотонапонски електрани од 60 и 100 MW, односно ФЕ Битола 2, со моќност од 60 MW и ФЕ Битола 3, со моќност од 100 MW, со којшто е склучен Договор за консултантски услуги.

Фотонапонски центри ЈПП Осломеј 3

- ☒ Одобрен е Елаборат за животната средина од МЖСПП.

Ветерен парк Богданци II фаза

- Изработен е Елаборат за оцена на влијанието врз животната средина и истиот е одобрен од страна на МЖСПП.

ОСТАНАТО

Фотонапонска електрана Осломеј 3 - ЈПП

- ☑ Одобрена е Урбанистичко планска документација.
- ☑ Изработен е Геодетски Елаборат за нумерички податоци за 3.1. и 3.2.
- ☑ Одобрен УПВОУП за изградба на ФЕЦ Осломеј 3.1
- ☑ Одобрен УПВОУП за изградба на ФЕЦ Осломеј 3.2

Фотонапонска електрана Брод- Гнеотино 100 MW

- ☑ Изработена ажурирана геодетска подлога за локации КО Биљаник, КО Балдовенци и КО Тепавци

Консултантски услуги од областа на електротехничките и информациските технологии, градежништво, машинство и рударство и геологија

- ☑ Започната е ЈН за склучување на договор за консултантски услуги од областа на рударство и геологија.
- ☑ Извршени се консултантски (стручни) услуги со давање мислења за сите фази од областите: машинство, електротехничките и информациските технологии, градежништво и рударство и геологија. Изработени се: проектни задачи, проектни програми, извештаи, програми за истражувања, ревизии на елаборати, теренски мерења, лабораториски испитувања, испитувања на терен и други услуги согласно обврските од договорите.

Ресертификација на стандард ISO 9001:2015

- ☑ Во текот на годината континуирано се спроведуваа активности со цел имплементација на стандардот за управување со квалитет согласно ISO 9001:2015.
- ☑ Во ноември 2023 година направена е редовна годишна екстерна проверка на системот за управување со квалитет согласно ISO 9001:2015.

Ресертификација на стандард ISO 14001:2015

- ☑ Во текот на годината континуирано се спроведуваа активности со цел имплементација на стандардот за управување со животна средина согласно ISO 14001:2015.
- ☑ Во октомври 2023 година направена е Ресертификација на системот за управување со животна средина согласно ISO 14001:2015.

Ресертификација на стандард ISO 45001:2018

- ☑ Во март 2023 година направена е Ресертификација на системот за управување со безбедност и здравје при работа согласно ISO 45001:2018.
- ☑ Во текот на годината континуирано се спроведуваа активности со цел имплементација на стандардот за управување со БЗР согласно ISO 45001:2018.

Годишни инвестициски активности

- ☑ Изработен е Извештај за реализација на Годишната инвестициска програма за 2023 година и истиот е усвоен од страна на УО и НО.

- ☐ Во За 2023 година реализирани се средства во вкупен износ од 2.638.320.000 денари односно 26% од вкупната планирана вредност на Инвестициската програма за 2023 година, која беше планирана со планска вредност од 10.267.474.000 денари (166.951.000 ЕУР). Реализацијата за овој период е остварена со сопствени средства во износ од 2.096.826.000 денари, комерцијални кредити од домашни банки во износ од 257.952.000 денари, кредити од меѓународни финансиски институции во износ од 235.726.000 денари и грант во износ од 47.816.000 денари.
- ☐ Во делот на Капиталните (Големи) проекти од Годишната инвестициска програма за период од I-XII месец 2023 година, реализирани се вкупно 479.868.000 денари, односно 12% од планираната вредност на инвестициските активности за 2023 година за Капитални проекти, која е со планска вредност од 4.114.028.000 денари.
- ☐ Во делот за проектите од инвестициско вложување во подружници и дирекција на АД ЕСМ реализирани се вкупно 2.158.452.000 денари односно 35% од планираната вредност на инвестициските активности за инвестициско вложување за 2023 година, која е со планска вредност од 6.153.446.000 денари.
- ☐ Изработен е Годишен извештај за инвестиции во основни средства за 2023 година за Државен завод за статистика – Скопје.
- ☐ Извршена е комплетна проверка на дефинираните условите за способност и техничките спецификации кои претставуваат подога за изработка на тендерската документација заклучно со 30.11.2023 година, а по овој датум поради измена на процедурата продолжено е со вршење на проверка само на позицијата и планираните средства во ГИП за инвестициски активности,
- ☐ поради измена на процедурата „Планирање на инвестициски активности и следење на реализација“.Изработени се Извештаи за реализација на инвестициските активности за 2023 година - квартално.
- ☐ Следење на реализацијата на Годишната инвестициска програма за 2023 година на АД ЕСМ за сите производни подружници и сектори во дирекција.
- ☐ Изработена е Предлог Годишна инвестициска програма за 2024 година и усвоена на УО и НО.
- ☐ Следење на инвестициски активности и нивно евидентирање.

Останати активности

- ☐ Превод на англиски јазик - План за развој и инвестиции за период од 2018 до 2022 година.
- ☐ Доставени квартални Акциски планови до Министерство за Финансии за проектите кои се во фаза на имплементација и истите се финансираат со заеми и инвестициски грантови од меѓународни финансиски институции и билатерални кредитори
- ☐ Следење на финансиската реализација на проектите кои се во фаза на имплементација и нивно евидентирање

Проектирање, ревизија, набавка, изведба и надзор на покривни фотоволтаични електрани

- ☐ Вкупната инсталирана моќност изнесува 350 MW, додека годишното производство изнесува околу 560 MWh. Покривните ФЕ би се монтирале на три објекти на локациите во Подружница Енергетика и ФОД Битола.

За оваа јавна набавка се планирани и одобрени средства во ГПЈН за 2023 год, точка 1737, односно позиција 3.2.27 од Годишната инвестициона програма за 2023 год (ГИП), и ќе се обезбедат средства од сопствени извори во износ од 15.375.000,00 денари.

IV. СЕКТОР ЗА КОМЕРЦИЈАЛНИ РАБОТИ

Секторот за комерцијални работи се состои од два Оддела:

- **Оддел за купопродажба и мерење на електрична енергија и тарифи**
- **Оддел заеднички набавки**

1. ВОВЕД

Основна карактеристика на работата во Одделот за купопродажба и мерење на електрична енергија во текот на 2023 година е реализацијата на редовни и вонредни комерцијални задачи во делот на купопродажба и наплата на електрична енергија како и мерење и проверка на податоците за произведената, испорачаната и преземена електрична енергија од страна на АД ЕСМ Скопје.

Реализација на планот за работа во 2023 година

Работењето на Одделот за купопродажба и мерење на електрична енергија, Сектор за комерцијални работи, во 2023 година, може да се следи преку:

- I. **реализација на основните задачи за пресметковни периоди од еден календарски месец**
- II. **реализација на други (повремени) работни задачи од делокругот на купопродажба и мерење на електрична енергија**

I. Основни задачи за пресметковни периоди од еден календарски месец

Во секој пресметковен период од еден календарски месец, вработените ги извршиле следните активности:

Пресметка и проверка на податоците за:

- ✓ производство на електрична енергија на АД ЕСМ (брuto, нето) од хидро, термо, когенеративни, ветерни и фотоволтаични електрани врз основа на отчитувања на пресметковни и контролни броила.
- ✓ испорачана електрична енергија на Универзалниот снабдувач ЕВН Хоме, ЕСМ Продажба ДООЕЛ, како и на други купувачи,
- ✓ испорачана електрична енергија на АД МЕПСО за покривање на загубите во електропреносната мрежа преку договор за услуги со ЕСМ Продажба ДООЕЛ.
- ✓ испорачана електрична енергија на Електродистрибуција ДООЕЛ за покривање на загубите во електродистрибутивната мрежа.
- ✓ испорачани системски услуги (балансен капацитет и балансна енергија) на АД МЕПСО како Оператор на електроенергетскиот систем,
- ✓ потрошена електрична енергија за сопствени потреби за процесот на производство на електрична енергија на производните капацитети АД ЕСМ врз основа на отчитувања на соодветни броила,
- ✓ испорачана електрична енергија на потрошувачи кои вршат дејности во рамките на производните погони на АД ЕСМ,
- ✓ влезни фактури за извршени услуги за пренос на електрична енергија од страна на АД МЕПСО врз основа на отчитувања на пресметковни и контролни броила на точките на прием на електрична енергија од електропреносната мрежа.

- ✓ вкупно отстапување и финансиско порамнување на балансната група на АД ЕСМ со операторот на електропреносниот систем врз основа на часовните отчитувања на пресметковни и контролни броила во точките на прием и предавање на електрична енергија како и часовните количини на номинирана размена на електрична енергија на балансната група.
- ✓ распределба на отстапувања и финансиско порамнување помеѓу членовите на балансната група на АД ЕСМ.

Изработка на:

- ✓ фактури за продажба на електрична енергија по сите основи, согласно Законот за енергетика и соодветните подзаконски акти,
- ✓ фактури за продажба на системски услуги и надомест за порамнување на отстапувањата, фактури по други основи,
- ✓ пресметка на камата за задоцнето плаќање

Следење на:

- ✓ реализацијата на Електроенергетскиот биланс во делот на производството на електрична енергија од производствените капацитети на АД ЕСМ,
- ✓ наплатата на фактурите од продадена електрична енергија, системски услуги, надомест за порамнување на отстапувањата и фактури по други основи.
- ✓ пресметка на електрична енергија (активна и реактивна) и моќност по пресметковни и контролни броила како и следење на исправноста на мерењето на електричната енергија.
- ✓ изработка на биланси на електрична енергија на АД ЕСМ.
- ✓ усогласување на пресметковни податоци со соодветните служби на АД МЕПСО, Електродистрибуција ДООЕЛ како и со други добавувачи и купувачи на електрична енергија.
- ✓ изработка и доставување до секторите во Дирекција, Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги, Државен завод за статистика како и до други надлежни органи, Месечен извештај во кој се презентирани сите потребни податоци за:
производство на електрична енергија (од термо, хидро, когенеративни и ветерни и фотоволтаични електрични централи),
продажба на системски услуги за потребите на АД МЕПСО и надомест за порамнување на позитивни отстапувања,
продажба на електрична енергија на Универзалниот снабдувач ЕВН Хоме, Електродистрибуција ДООЕЛ, АД МЕПСО, ЕСМ Продажба ДООЕЛ и на други купувачи на пазарот на електрична енергија,
продажба на електрична енергија на потрошувачи кои вршат дејност во рамките на производните подружници на АД ЕСМ, продажба на други услуги, сопствена потрошувачка на електрична енергија за процесот на производство на производните капацитети, биланси на електрична енергија на АД ЕСМ, реализација на планирано производство на електрична енергија, преглед на излезни фактури по сите основи, преглед на пресметан данок во излезните фактури, преглед на влезни фактури по основ системски услуги, услуги за пренос и управување со пазар на електрична енергија, финансиско порамнување на отстапувањата на балансната група на АД ЕСМ.
наплата на електрична енергија по фактури за АД МЕПСО, МЕМО ДООЕЛ, ЕВН Хоме, Електродистрибуција ДООЕЛ, ЕСМ Продажба ДООЕЛ, ТЕЦ Неготино и останатите купувачи, други енергетско-финансиски податоци.

Изработка на месечни прегледи за данок на додадена вредност:

- ✓ на излезни фактури за продажба на системски услуги, електрична енергија и моќност, по сите основи,
- ✓ на излезни фактури по други основи.

Изработка на прегледи за влезни фактури по основ на системски услуги, услуги за пренос и управување со пазар на електрична енергија, надомест за порамнување на отстапувања и набавка на електрична енергија.

Изработка на известувања за заостанат долг по основ на издадени фактури до сите купувачи и Известувања до Секторот за правни и општи работи за преземање на правни мерки за наплата за сите купувачи.

Организирање и следење на мерењето на електричната енергија:

- ✓ споредба на пресметката на електрична енергија по пресметковни и контролни броила како и следење на исправноста на мерењето на електричната енергија,
- ✓ следење на исправноста на пресметковните и контролните уреди,
- ✓ редовна и вонредна контрола на мерните уреди заедно со соодветните служби од АД МЕРСО, Електродистрибуција ДООЕЛ и потрошувачите на местата на примопредавање на енергија,
- ✓ замена на броила, монтажа на нови броила, параметрирање, испитување на пресметковните и контролните уреди заедно со соодветните служби од АД МЕРСО, Електродистрибуција ДООЕЛ, или корисниците на електрична енергија во подружниците на АД ЕСМ,
- ✓ определување на нерегистрирана количина на електрична енергија при констатирано неисправно мерење со помош на контролни броила, контролни мерни места или енергетски биланси заедно со соодветните служби од АД МЕРСО, Електродистрибуција ДООЕЛ, или корисниците на електрична енергија во подружниците на АД ЕСМ,
- ✓ изработка на биланси на електрична енергија на АД ЕСМ,
- ✓ пресметка на технички загуби на електрична енергија во внатрешната мрежа на АД ЕСМ,
- ✓ водење и ажурирање на целокупната документација на сите мерни уреди од интерес на Одделот,
- ✓ изработка и корекција на шеми на поврзување на мерни уреди.

Стручни мислења, анализи и предлози.

II. Реализација на други работни задачи од делокругот на купопродажба и мерење на електрична енергија

Техничките лица во Одделот задолжени за следење на исправноста на мерните уреди (пресметковни и контролни), беа ангажирани да вршат контрола и анализа на точноста на контролните/пресметковните мерења и сами или заедно со стручни лица од АД МЕПСО или ЕВН Македонија, вршеа контролни и корективни интервенции.

Во текот на 2023 година, вработените од Одделот активно учествуваа во разрешување на спорови по основ на излезни и влезни фактури како и по други основи. Одделот учествуваше во подготовката на повеќе договори и анекси во врска со купопродажба на електрична енергија.

Во своето делување Одделот оствари соработка со стручни лица од други сектори од Дирекцијата на АД ЕСМ, подружници, купувачи, добавувачи и други институции. По барање на Директорот и Управниот одбор, Одделот изработуваше и даваше стручни мислења и предлози.

Принципи на реализација на обврските

Одделот за купопродажба и мерење на електрична енергија, работните задачи ги вршеше врз основа на законските и подзаконските акти кои ја покриваат областа на енергетиката, финансиското и комерцијалното работење, мерењата како и други сегменти од интерес на АД ЕСМ, Одлуки на УО на АД ЕСМ поврзани со работењето на Одделот, на Регулаторната комисија за енергетика, купопродажни договори за електрична енергија, Мрежни правила и останати упатства за комерцијално работење.

За целосна и успешна реализација на работните задачи, Одделот изработуваше нови и/или ги надополнуваше постојните процедури и други придружни документи (обрасци и сл.) на основа на законските одлуки и ставови на органите на управување на АД ЕСМ, подготвуваше и доставуваше предлози до УО, подготвуваше и бараше стручни мислења од Регулаторната комисија за енергетика.

Одделот во целост ги почитуваше и спроведуваше обврските кои произлегуваат од законските акти и прописи, одлуките на УО на АД ЕСМ, одлуките на Регулаторната комисија за енергетика, како и други интерни процедури за работа.

Некои поважни показатели од областа на купопродажба и мерење на електрична енергија за 2023 година

Од податоците прикажани во табелите, составен дел на Годишниот извештај за производство и купопродажба на електрична енергија во 2023 година, изработен во Одделот за купопродажба и мерење на електрична енергија како резултат од редовните деловни активности на вработените, произлегуваат одредени поважни показатели од областа на купопродажбата односно мерењето на електрична енергија за 2023 година:

Издадени фактури за:

- Електрична енергија испорачана на Универзалниот снабдувач ЕВН ХОМЕ во износ (без ДДВ) 11.286.7410.416,64 денари
- Електрична енергија за покривање на загуби во електродистрибутивна мрежа испорачана на Електродистрибуција ДООЕЛ во износ (без ДДВ) 5.331.657.964,98 денари
- Електрична енергија продадена преку ЕСМ Продажба ДООЕЛ согласно Договор за услуги во износ (без ДДВ) 1.186.145.481,09 денари
- Електрична енергија испорачана на ЕСМ Продажба ДООЕЛ согласно Билатерален договор за купопродажба на електрична енергија во износ (без ДДВ) 765.844.298,23 денари
- Електрична енергија испорачана на МЕМО ДООЕЛ од ВЕЦ Богданци по повластена цена во износ (без ДДВ) 570.578.843,45 денари
- Електрична енергија продадена на организиран пазар на електрична енергија – пазар ден однапред (МЕМО ДООЕЛ - DAM) (денари без ДДВ) 416.265.558,49 денари
- Електрична балансна моќност (капацитет) испорачан на АД МЕПСО во износ (без ДДВ) 1.703.695.962,28 денари

Електрична енергија од активирана aFRR и mFRR балансна енергија нагоре испорачана на АД МЕПСО во износ (без ДДВ) 863.006.675,94 денари.

Надомест за позитивно отстапување на АД ЕСМ наплатен од АД МЕПСО или членовите на балансната група во износ (без ДДВ) 115.540.204,00 денари

Влезни фактури за:

Набавена електрична енергија од активирана aFRR и mFRR балансна енергија надолу од АД МЕПСО во износ (без ДДВ) 185.002.100,07 денари.

Надомест за негативно отстапување на АД ЕСМ платен на АД МЕПСО или членовите на балансната група во износ (без ДДВ) 568.957.047,65 денари.

Електрична енергија набавена преку Договор за услуги со ЕСМ Продажба во износ (без ДДВ) 2.158.608.464,81 денари.

Електрична енергија набавена преку Договор за деловно-техничка соработка со ТЕЦ Неготино во износ (без ДДВ) 3.165.745.890,00 денари.

Електрична енергија набавена на организиран пазар на електрична енергија – пазар ден однапред (МЕМО ДООЕЛ – DAM) во износ (без ДДВ) 1.047.146.322,00 денари

Сопствената потрошувачка за процесот на производство на електрична енергија на електраните во 2023 година (заедно со рудниците) пресметана на основа на изворни измерени податоци изнесува 399.844.035 kWh од кои 394.670.550 kWh се од сопствено производство, а остатокот преку снабдување. Износот (без ДДВ) на интерно фактурираната електрична енергија за сопствени потреби, за 2023 година, изнесува 1.327.753.581,00 денари.

2. РЕАЛИЗАЦИЈА НА ПЛАНОТ ЗА ЈАВНИ НАБАВКИ

Според утврдените задолженија, поставените задачи и својата поставеност и екипираност, основна задача на Одделот е извршување на јавните набавки за потребите на АД ЕСМ Скопје.

Својата работа во овој домен, се заснова, воглавно на Законот за јавни набавки неговите подзаконски акти, и интерните акти на Друштвото (Упатството за начинот на спроведување на постапките за јавни набавки во АД ЕСМ Скопје, Планот за јавни набавки кој вклучува јавни набавки за тековно работење - ТЕК и јавни набавки за инвестиции - ГИП; Финансискиот план и друго.)

Во реализацијата на набавките покрај Одделот за заеднички набавки, набавки се вршат и преку соодветните служби на подружниците на АД ЕСМ Скопје и заради тоа во овој Извештај дадени се соодветни податоци за набавките реализирани од страна на Одделот за заеднички набавки (во прегледот Дирекција) и во секоја Подружница посебно.

Во понатамошниот текст, податоците и анализите кои се направени се однесуваат на вкупните набавки реализирани преку Одделот за заеднички набавки (Дирекција) и сите останати Подружници.

Во разгледуваниот период (01 Јануари 2023 – 31 Декември 2023) јавните набавки во АД ЕСМ Скопје се одвиваа согласно Годишниот план за јавни набавки за 2023 година (ГПЈН) усвоен од Управниот Одбор на АД ЕСМ Скопје, со Одлука бр.02-186/381/1 од 12.01.2023г одобрена од Надзорен Одбор со одлука бр.02-136/84/4 од 12.01.2022.

Согласно заедничкиот преглед на ГПЈН за 2023 за ТЕК и ГИП, ГПЈН за 2023 е на износ од 54,586,673,525.00 ден од кои:

- ❖ 25,515,027,525.00 за тековно работење (ТЕК)
- ❖ 29,071,646,000.00 за инвестиции (ГИП)

Оперативната реализација на набавките се одвиваше според утврдените процедури и расположивите финансиски средства на АД ЕСМ Скопје.

Согласно Законот за јавни набавки, набавките се делат на :

- набавки на стоки
- набавки на услуги
- набавки на работи

и во Збирниот преглед на јавни набавки (Прилог 3.1.), вредностите соодветно се дадени.

Во Прегледот дадени се и податоци за бројот и вредноста на јавните набавки кои се извршуваат според ГИП (Годишна Инвестициона Програма) а се реализираат согласно Законот за јавни набавки, како и според Планот за тековно одржување (План за набавка на стоки, услуги и работи за тековно работење –ТЕК).

Според природата на работата не е можно, сите постапки започнати во една година да бидат и завршени во истата година така што, во разгледуваниот период (2023 година) постапувано е и по вакви постапки - кои се започнати во претходната 2022 година а кои се решени во 2023 година. Ваквите постапки се посебно дадени во првиот дел од Збирниот преглед (Прилогот бр.3.1).

Вредностите на овие набавки се влезени во Планот за 2022година така што, анализата за реализацијата на Планот за 2023 е направена без вклучување на вредноста на овие набавки.

Согласно ИСО процедурите на АД ЕСМ Скопје, иницијален документ за започнување на одредена постапка, документот "БАРАЊЕ СОГЛАСНОСТ ЗА НАБАВКА". Евиденцијата на ваквите документи е електронска поврзана и со Годишниот план за јавни набавки така што, на овој начин се следи и неговата реализација, преку интерен софтвер во Одделот за заеднички набавки.

Според доставениот **Збирен преглед на јавни набавки за АД ЕСМ Скопје (Прилог 3.1)** може да се констатира следното:

- Вкупен број на регистрирани јавни набавки 667
- Вкупен број на јавни набавки кои се решени во разгледуваниот период – има склучен договор по јавната набавка 335

Во овие бројки се влезени и набавките кои се спроведуваат без примена на Законот за јавни набавки (постапки прикажани во табела 1.1), а сите останати се набавки кои се спроведени со примена на Законот за јавни набавки.

Разликата од 332јавни набавки (667-335=332) се должи на тоа што, таквите предмети се во некоја друга фаза од реализација (во фаза на евалуација=105постапки, крајниот рок за доставување на понуди е после 31.12.2023=99постапки, поништени постапки=121, сторнирани постапки – кои воопшто не се реализираат и за кои нема потпишана одлука за јавна набавка =7 постапки).

Во следната Табела бр.1 даден е преглед на планирани и одобрени согласности за започнување на постапка за јавна набавка согласно ГПЈН за 2023г, за период 01.01.2023г до 31.12.2023г.

Табела бр. 1

Р.бр.	Месец	Планирани ЈН		Одобрени согласности за ЈН	
		број	износ	број	износ
1	Јануари	246	21,308,552,134.00	0	-
2	Фебруари	337	9,961,773,000.00	11	165,970,300.00
3	Март	340	7,655,979,400.00	91	710,847,800.00
4	Април	251	6,931,088,000.00	64	322,351,139.00
5	Мај	169	3,172,424,000.00	44	494,370,000.00
6	Јуни	228	1,914,888,000.00	71	2,636,698,800.00
7	Јули	64	556,738,000.00	60	1,939,965,500.00
8	Август	41	711,730,000.00	13	3,304,200,000.00
9	Септември	52	2,256,036,981.00	62	881,726,000.00
10	Октомври	23	75,526,010.00	35	833,767,000.00
11	Ноември	28	36,338,000.00	68	3,946,980,000.00
12	Декември	13	5,600,000.00	74	1,454,788,000.00
Вкупно		1792	54,586,673,525.00	593	16,691,664,539.00

Во следната Табела бр.1.1 даден е преглед на јавни набавки кои се спроведени без примена на ЗЈН за набавка на јаглен.

Табела бр. 1.1

ЈАГЛЕН 2023				
р.бр		ЈН бр.	износ на одлука за ЈН без ДДВ	износ на договор без ДДВ
1	РЕК Осломеј	01-44/2023	1,468,818,800.00	1.444.166.175,00
2	РЕК Битола	01-78/2023	2,500,000,000.00	2.282.578.800,00
			ВКУПНО	3.726.744.975,00

Во разгледуваниот период (01.01.2023 до 31.12.2023) по јн.01-44/2023 е склучен само еден договор додека, по јн.01-78/2023 склучени се три договори и еден анекс на еден од трите договори.

Според податоците од Прилог 3.1:

- реализацијата на Планот за јавни набавки (за ТЕК) е следна:

Табела бр. 2

План 2023 (ТЕК)	Реализирани јавни набавки (договори за ТЕК) за 2023	Започнати јавни набавки (според одобрени согласности за ЈН за ТЕК) за 2023
25,515,027,525.00	7,885,379,264.60	12,324,027,539.00
Процент на реализација	14.45%	48.30%

Од споредбата во претходната табела се гледа дека:

Планот за ЈАВНИ НАБАВКИ за ТЕК за 2023 година е реализиран со **14.45%** по однос на вредноста на склучени договори додека, според вредноста на одобрени согласности за ЈН за ТЕК, процентот изнесува **48.30%**.

- реализацијата на Планот за јавни набавки во делот на ГИП е следна:

Табела бр.3

План 2023 (ГИП)	Реализирани јавни набавки (договори за ГИП) за 2023	Започнати јавни набавки (според одобрени согласности за ЈН за ГИП) за 2023
29,071,646,000.00	973,705,025.00	4,367,637,000.00
Процент на реализација	3.35%	15.02%

Од споредбата во претходната табела се гледа дека:

Планот за ЈАВНИ НАБАВКИ за ГИП за 2023 година е реализиран со **3.35%** по однос на вредноста на склучени договори додека, според вредноста на одобрени согласности за ЈН за ГИП, процентот изнесува **15.02%**.

Вкупната реализација на ГПЈН (ТЕК +ГИП) за 2022 година изнесува:

Табела бр.4

План 2023 (ТЕК + ГИП)	Реализирани јавни набавки	Започнати јавни набавки (според одобрени согласности за ЈН ТЕК +ГИП) за 2023
54,586,673,525.00	8,859,084,289.60	16,691,664,539.00
Процент на реализација	16.23%	30.58%

Во износот на реализирани и започнати ЈН вклучени се сите јавни набавки.

3. КРАТКА АНАЛИЗА НА ВКУПНИТЕ НАБАВКИ ВО ОДНОС НА ПРЕТХОДНАТА 2022 ГОДИНА¹:

Вкупниот број и вредноста на сите јавни набавки (ТЕК+ГИП) во 2022 и 2023 година, за ист период, дадена е во следната табела:

Табела бр. 5

Вкупен број	2022	2023	2023/2022
на регистрирани јавни набавки	622	667	107.23%
Вкупен број на јавни набавки (решени предмети со склучен договор)	332	335	100.90%
% на реализација	53.38%	50.22%	-3.16 пр.поени
Вкупна вредност на сите јавни набавки (решени во разгледуваниот период)	8,080,919,263.00	8,859,084,289.60	109.63%

Од Табелата бр.5 може да се заклучат неколку работи:

- Вкупниот број на регистрирани јавни набавки бележи зголемување во 2023 во однос на 2022 година за 7,23%, и респективно бројот на решени јавни набавки за кои има склучен договор бележи зголемување во 2023 година споредено со 2022 година за 0,9%.
- Најрелевантен за споредба е податокот за "процентот на реализација" кој покажува, дека ефикасноста на решавање на јавните набавки во 2023 година изнесува 50.22%, што споредено со 2022 година кога изнесувала 53.38% има намалување за 3,16 процентни поени.
- Во поглед на вредноста на вкупно решените јавни набавки (ТЕК и ГИП) има зголемување односно, вредноста од 2023 година е за цца 9,63% повисока од вредноста во 2022 година.

Овде треба да се нагласи, дека во споредбата на бројките треба да се имаат во предвид следните нешта: самиот износ на ГПЈН во 2023 година е значително повисок во однос на оној од 2022 година (54,586,673,525.00 / 39.075.597.905,00 /мкд;) исто така треба да се знае дека одреден договори со значителни износи може значително да влијаат на вкупните бројки, а склучувањето на таквите договори немора да биде во секоја година. Такви се договорите за ископи, откривки, ангажирање на надворешна механизација, ремонтни активности, мазут, јаглен, договори за набавка на одредени основни средства со голем износ и слично.

Во следната табела дадена е распределбата на договорите потпишани по јавни набавки и тоа по стоки, услуги и работи.

Табела бр. 6

	2022	2023	2023/2022 %
Број на јавни набавки кои влегуваат во категорија на стоки и нивна вредност	197	189	95.94%
	26,244,469,971.40	4,605,453,233.60	17.55%
Број на јавни набавки кои влегуваат во категорија на услуги и нивна вредност	125	138	110.40%
	3,007,344,206.00	3,992,702,523.00	132.77%
Број на јавни набавки кои влегуваат во категорија на работи и нивна вредност	10	8	80.00%
	417,385,476.00	260,928,533.00	62.52%

Последното појаснување кое го дадовме за претходната табела (табела 5), а кое се однесува на споредбите/отстапувањата на бројките од оваа со претходната година, целосно важат и за оваа табела.

Во следната табела е дадена распределбата на договорите потпишани по јавни набавки во 2022 и 2023 година, по ТЕК и ГИП:

Табела бр. 7

	2022	2023	2023/2022 %
Број на јавни набавки кои се реализирани по ГИП и нивна вредност	56	49	87.50%
	2,507,479,491.00	973,705,025.00	38.83%
Број на јавни набавки кои се реализирани по ТЕК и нивна вредност	276	286	103.62%
	5.573.439.772,40	7,885,379,264.60	141.48%

Од претходната табела (Табела 7) може да се заклучи, дека има одредени отстапувања на споредуваните податоци. И тука би нагласиле, дека објаснението што го дадовме за претходните табели (5 и 6) а кое се однесува на споредбите/отстапувањата на бројките од оваа со претходната година, целосно важат и за оваа табела.

Во следната табела дадена е анализа за жалби по спроведени јавни набавки на ниво на АД ЕСМ. Прегледот на жалби е даден во Прилог бр.3.2

Табела бр. 8

	2022	2023	2023/2022 %
Вкупен број на решени предмети (тековен+претходен период)	426	438	102.82%
Вкупен број доставени жалби по јавни набавки	41	57	139.02%
Отфрлени жалби од Комисијата за жалби	21	32	152.38%
Прифатени жалби од Комисијата за жалби	20	16	80.00%
Процент на доставени жалби	7.04%	9.95%	2,91 процентни поени
Процент на отфрлени жалби од Комисијата	51.22%	56.14%	4,92 процентни поени
Процент на прифатени жалби од Комисијата	48.78%	28.07%	-20,71 процентни поени

Напомена: за 9 жалбени постапки до крајот на годината (31.12.2023) нема решение од страна на ДКЖН

Во оваа анализа вклучени се решените предмети од претходниот и тековниот период и жалби поднесени од незадоволни понудувачи, со споредба на бројките со претходната 2022 година.

Вкупен број на доставени жалби по јавни набавки, во разгледуваниот период изнесува 57 или 9.95%што претставува зголемување–негативентренд во однос на претходната година кога тој процент изнесува 7.04%.

Податокот за отфрлени односно прифатени жалби од страна на ДКЖН, во 2023 година е подобар споредено со претходната 2022 година.

Во следната табела (бр.9) дадена е анализа на поништени постапки за јавни набавки во однос на вкупниот број на решени јавни набавки на ниво на АД ЕСМ Скопје.

Збирниот преглед на поништени постапки е даден во Прилог бр.3.2.

Во оваа анализа вклучени се регистрираните јавни набавки од претходниот и тековниот период.

Табела бр. 9

1	2	3	4	5	6	7
Р.бр.		2022		2023		2023/2022 (процент/ процентен поен)
1	Вкупен број на решени постапки (тековен+претходн период)	582	% на учество на поединечниот основ за поништување во однос на вкупниот број поништени постапки	573	% на учество на поединечниот основ за поништување во однос на вкупниот број поништени	98.45%
2	ВКУПЕН БРОЈ НА ПОНИШТЕНИ ПОСТАПКИ	156		138		88.46%
3	ВКУПЕН ПРОЦЕНТ НА ПОНИШТЕНИ ПОСТАПКИ	26.80%		24.08%		-2,72
4	114/1/1 - бројот на кандидати е понижок од минималниот број предвиден за постапките за јавна набавка согласно со овој закон	0	0.00%	0	0.00%	/
5	114/1/2 - не е поднесена ниту една понуда или ниту една прифатлива понуда	117	75%	102	73.91%	87.18%
6	114/1/3- настанале непредвидени промени во буџетот на договорниот орган	2	1.28%	1	0.72%	50.00%
7	114/1/4- понудувачите понудиле цени и услови за извршување на договорот за јавна набавка кои се понеповолни од реалните на пазарот	7	4.49%	7	5.07%	100.00%
8	114/1/5- оцени дека тендерската документација содржи битни пропусти или недостатоци	26	16.67%	22	15.94%	84.62%
9	114/1/6- добие инструкции од Бирото да ја поништи постапката во управен надзор	4	2.56%	4	2.90%	100.00%
10	114/1/7- поради непредвидени и објективни околности се промениле потребите на договорниот орган	0		2	/	/

Поништувањето на одредена јавна набавка се врши исклучиво по еден од основите од Членот 114 од актуелниот ЗЈН. Во Табелата бр.9 дадени се таквите можности, и од неа може да се види :

- вкупниот број на поништени постапки за јавни набавки на ниво на АД ЕСМ Скопје за 2022 и 2023 година.
- вкупниот релативен број (процент) на поништени постапки за јавни набавки на ниво на АД ЕСМ Скопје за 2022 и 2023 година.
- бројот на постапки за јавни набавки поништени по одреден основ на ниво на АД ЕСМ Скопје за 2022 и 2023 година.
- релативниот број (процент) на постапки за јавни набавки поништени по одреден основ на ниво на АД ЕСМ за 2022 и 2023 година.

Најрелевантен податок за споредба е податокот за “вкупниот процент на поништени постапки”, кој бележи позитивен тренд (26,80% во 2022 година / 24,04% во 2023 година) или намалување за 2,27 процентни поени.

Во Прилогот бр.3.2 на овој Извештај може да се види бројот на ЈАВНИ НАБАВКИ поништени по одреден основ, по подружници.

Со новиот ЗЈН кој стапи на сила од 01.04.2019 година, подигнат е вредносниот праг за набавки кои не подлежат на примена на Законот за јавни набавки. Овој вредносен праг изнесува 2000 евра во денарска противвредност но не повеќе од 24.000 евра на годишно ниво.

Во следната табела бр.10, дадени се износите потрошени по овој основ по подружници и вкупно на ниво на АД ЕСМ-Скопје

Табела бр.10

р.бр	Подружница	Вредност мкд без ДДВ	ВКУПНО ЕУР (1/61,5)
1	Дирекција	955,989.81 ден	15,544.55 €
2	РЕК Битола	1,142,713.34 ден	18,580.70 €
3	РЕК Осломеј	720,059.20 ден	11,708.28 €
4	ХЕС Маврово	185,389.00 ден	3,014.46 €
5	ХЕС Црн Дрим	1,374,088.00 ден	22,342.89 €
6	ХЕЦ Тиквеш	713,814.81 ден	11,606.74 €
7	ХЕС Треска	601,117.00 ден	9,774.26 €
8	Енергетика	772,264.85 ден	12,557.15 €
	ВКУПНО	6,465,436.01 ден.	105,129.04 €

ЈАВНИ НАБАВКИ РЕГИСТРИРАНИ ВО ПРЕТХОДНАТА (2022) ГОДИНА А КОИ СЕ РЕШЕНИ ВО ТЕКОВНАТА 2023 ГОДИНА

Јавни набавки регистрирани во 2022 година а решавани во 2023 година:

Вкупен број на постапки за јавни набавки = 135

Вкупен број на решени јавни набавки (со склучен договор) = 103

Вкупен број на поништени јавни набавки = 32

Вкупен број на јавни набавки кои и понатака остануваат со статус на активни постапки (отворање после 31.12.2021, евалуација и сл.) = 0

Вкупен број на ЈН сторнирани од претходни години = 0

Вкупната вредност на решените јавни набавки за кои е склучен договор = 798,916,317.00 денари.

Распределбата по категории на набавки и нивна вредност е следна:

Табела бр. 11

Категорија	Стоки	Услуги	Работи
Број на набавки	76	26	1
Вредност	381,776,008.00	1,335,846,159.00	71,555,903.00

Табела бр. 12

Категорија	ГИП	ТЕК
Број на набавки	18	85
Вредност	700,892,808.00	1,088,285,262.00

Како што може да се види во разгледуваниот период се постапувало и по 135 јавни набавки започнати во претходната година.

Вкупната вредност на решени јавни набавки во 2023 година, во која се влезени и започнатите постапки од 2022 година, дадена е во следната табела:

Табела бр. 13

Година/ Вредности	2022	2023	Вкупната вредност на решени јавни набавки 2022+2023
Вкупен број	103	335	438
Вкупна вредност	1,789,178,070.00	8,859,084,289.60	10,648,262,359.60

Во овие суми влезени се сите јавни набавки – набавки за тековно работење (ТЕК) и набавки за инвестиции (ГИП).

4. ОСТАНАТИ АКТИВНОСТИ НА ОДДЕЛОТ

Освен оваа главна активност– реализација на јавните набавки, во рамките на Одделот, во 2023 година се извршуваа и други секојдневни задачи и дополнителни задолженија:

- a. како редовна и секојдневна задача е и електронската евиденција на влезните фактури за АД ЕСМ Скопје.
- b. исто така, секојдневна задача е и работата на прирачниот магацин во Дирекцијата на АД ЕСМ.

Во разгледуваниот период Одделот преку своите извршители учествуваше во работата на повеќе комисии со различни задачи кои не се примарна задача на Одделот (контрола, пописи, активност на размена на залихи и сл.)

V. СЕКТОР ЗА ПРАВНИ И ОПШТИ РАБОТИ

Кратко резиме за работата на Секторот за правни и општи работи

Секторот за правни и општи работи во Дирекцијата на АД ЕСМ-Скопје работите ги извршува преку :

- Одделот за нормативни работи и органи на Друштвото
- Одделот за човечки ресурси
- Одделот за правни работи
- Службата за општи работи
- Координаторот за заштита при работа и заштита на животната средина
- Координаторот за одбрана, заштита, спасување и кризи и
- Секторите и Службите за правни и општи работи во Подружниците на АД ЕСМ Скопје

Норматива

Секторот за правни и општи работи подготвува и организира состаноци на Управниот Одбор на АД ЕСМ-Скопје на кои се разгледуваат материјали во врска со работењето на друштвото и се донесуваат одлуки. Исто така, се грижи и за усогласеност на договорите кои ги склучува друштвото со позитивните законски прописи.

Човечки ресурси

Вкупниот број на вработени во АД ЕСМ- Скопје заклучно со 31.12.2023 година изнесува 4.475 работник што во однос на претходната 2022 година кога биле 4061 работник е зголемен за 414 работници. На 31.12.2022 година бројот изнесувал 557 работници ангажирани преку Агенција за привремени вработувања. Преку Агенција за привремени вработувања на 30.12.2023 година ангажирани се 574 работници, додека заклучно со 31.12.2023 година ангажирани се вкупно 9 работници. Бројот на вработени по подружници и Дирекција на 31.12.2023 година следен:

- Подружница ХЕС Маврово-Гостивар – 296 вработени,
- Подружница ХЕС Црн Дрим-Струга - 211 вработени,
- Подружница ХЕЦ Тиквеш-Кавадарци -94 вработени,
- Подружница ХЕС Треска-Скопје - 118 вработени,
- Подружница РЕК Битола-Новаци – 2.474 вработени,
- Подружница РЕК Осломеј-Осломеј - 860 вработени,
- Подружница Енергетика-Скопје - 164 вработени и
- Дирекција-Скопје -258 вработени.

Правни работи

Бројот на нови активни предмети во АД ЕСМ Скопје за 2023 година изнесува 481 од кои најмногу отпаѓаат на Подружница Енергетика (295) кои пак во најголем дел се платни налози.

Вкупните побарувањата за 2023 година на АД ЕСМ изнесуваат 1.463.596.395,00 денари, додека пак побарувањата кон АД ЕСМ изнесуваат 1.355.818.560,00 денари.

• Секторот за правни и општи работи преку **Одделот за нормативни работи и органи на Друштвото** во своето работење ги прима, ги подготвува и ги доставува сите материјали за кои се расправа и одлучува на состаноците на Управниот одбор и на состаноците на Надзорниот одбор на АД Електрани на Северна Македонија во државна сопственост, Скопје, во рамките на вршењето на нивните надлежности за управување и вршење надзор во Друштвото.

Во периодот од 01.01.2023 година до 31.12.2023 година беа одржани вкупно 116 (сто и шеснаесет) состаноци на Управниот Одбор на АД Електрани на Северна Македонија, во државна

сопственост, Скопје. Имено, во овој период, за потребите на Управниот одбор на АД Електрани на Северна Македонија, во државна сопственост, Скопје, во рамките на неговите овластувања на управувањето со Друштвото, односно во вршењето на сите работи поврзани со водењето на работите и тековните активности во рамките на предметот на работењето на Друштвото, утврдени со Законот за трговски друштва, Статутот на Друштвото и Деловникот за работа на Управниот одбор, во Секторот за правни и општи работи преку Одделот за нормативни работи и органи на Друштвото беа подготвени сите материјали поврзани со свикувањето и одржувањето на состаноците на Управниот одбор и беа составени соодветните акти по голем број прашања, информации, извештаи и барања кои се најдоа на дневен ред на состаноците на Управниот одбор.

Меѓу нив, поважни се следните:

- Одлука за донесување на Годишен план за јавни набавки на АД ЕСМ - Скопје за 2023 година;
- Одлука за престанок и отстапување имот (работничка менза, кој се наоѓа во Подружница РЕК Битола-Новаци) на користење на Друштво за туризам, угостителство, рекреација и спорт ЕСМ МОЛИКА ДООЕЛ – Битола;
- Одлука за престанок и отстапување имот (работничка менза, кој се наоѓа во Подружница РЕК Осломеј – Осломеј) на користење на Друштво за туризам, угостителство, рекреација и спорт ЕСМ МОЛИКА ДООЕЛ – Битола;
- Одлука за донесување на Правилник за начинот на водење на дисциплинска постапка во АД Електрани на Северна Македонија, во државна сопственост, Скопје;
- Одлука за усвојување на Извештајот за извршениот попис на имотот на АД Електрани на Северна Македонија, во државна сопственост, Скопје за 2022 година, доставен со допис бр.05-657/1 од 06.02.2023 година од Централната пописна комисија, и Извештајот од Централната пописна комисија за извршен попис на нафта, мазут и бензин бр.05-657/2 од 06.02.2023 година;
- Предлог – Одлука за определување на трошоци за исклучување и приклучување на топлинска станица (мерно место) на корисник од/на топловодната дистрибутивна мрежа и трошоци за празнење на грејна инсталација заради изведување на сервисни активности и приклучување и исклучување на/од грејна инсталација на објектот и сервисни услуги;
- Одлука за зголемување на основна главнина на Друштво за производство, дистрибуција и снабдување со топлинска енергија ЕСМ ТОПЛИФИКАЦИЈА ДООЕЛ Битола;
- Одлука за зголемување на основна главнина на Друштво за туризам, угостителство, рекреација и спорт ЕСМ МОЛИКА ДООЕЛ Битола;
- Одлука за донесување на Финансиски извештај за работењето на АД Електрани на Северна Македонија, во државна сопственост, Скопје за период од 01.01.2022 - 31.12.2022 година;
- Одлука за донесување на Годишна сметка на АД Електрани на Северна Македонија, во државна сопственост, Скопје за период од 01.01.2022 - 31.12.2022 година;
- Предлог – Одлука за распределба на добивката по Годишна сметка за 2022 година на АД Електрани на Северна Македонија, во државна сопственост, Скопје;
- Одлука за донесување на Консолидирана годишна сметка на АД Електрани на Северна Македонија, во државна сопственост, Скопје со Друштвата основани од АД Електрани на Северна Македонија, во државна сопственост, Скопје и Консолидиран финансиски извештај на АД Електрани на Северна Македонија, во државна сопственост, Скопје за период од 01.01.2022 година до 31.12.2022 година;
- Одлука за изменување и дополнување на Одлуката за определување на плата на работниците во АД ЕСМ – Скопје УО бр.02-63/1/2 од 11.01.2006 година, дополнета со Одлука УО бр.02-238/56/1 од 20.01.2009 година со која основната плата, се зголемува за коефициент 0,2, односно коефициентот 0,53 се зголемува на коефициент 0,73, согласно член 55 став 3 од Колективниот договор на АД ЕСМ – Скопје, бр.03-2013/1 од 30.03.2022 година и Одлука за изменување на Одлуката УО бр.02-1615/408/2 од 20.03.2023 година согласно Исправката на објавата на висината на минималната плата во бруто-износ во РСМ за 2023 година, бр.08-2481/3 од 21.03.2023 година („Службен весник на РСМ“ бр.65/23);
- Одлука за изменување и дополнување на Одлуката за определување плата на работниците во АД Електрани на Северна Македонија, во државна сопственост, Скопје УО бр.02-63/1/2 од 11.1.2006 година .....УО бр.02-1615/408/5 од 20.03.2023 година, која се изменува и се дополнува во Табеларниот преглед за вреднување на работните места кои спаѓаат во групата на високо сложени работи – ВСС, со зголемување на вкупниот коефициент на сложеност за 0,2, така што вкупниот коефициент да не ја надминува горната граница на сложеност и одговорност од коефициент 5,00, утврдена во член 57 од Колективниот договор на АД ЕСМ–Скопје бр.03-2013/1 од 30.03.2022 година;

- Одлука за организирање и основање на Подружници на Друштво за снабдување со топлинска енергија ЕСМ СНАБДУВАЊЕ СО ТОПЛИНА ДООЕЛ Скопје;
- Одлука за изменување на Финансискиот план на АД Електрани на Северна Македонија, во државна сопственост, Скопје за 2023 година;
- Одлуки за давање на согласност за поднесување барање до Министерство за финансии за добивање на согласност за вработување на неопределено времево Дирекција на АД ЕСМ – Скопје и во Подружниците на АД ЕСМ – Скопје;
- Одлука со одобрение да се склучат Договори/Преддоговор помеѓу АД ЕСМ и Гастрејд С.А.;
- Одлука за доставување на Информација до Владата на Република Северна Македонија за Одлука за продажба на утврдените недвижни ствари и Одлука за давање на согласност за спроведување на постапка за избор на правно лице кое врши дејност или поседува дозвола за собирање и/или транспортирање, преработка, рециклирање и уништување на отпад;
- Одлука за давање на заем на Акционерско друштво за производство на електрична енергија, ТЕЦ Неготино во државна сопственост, Неготино во вкупен износ од 374.230.000,00 денари;
- Одлука за исплата на регрес за годишен одмор за 2023 година на вработени во АД ЕСМ-Скопје;
- Одлука за исплата на регрес за годишен одмор за 2023 година на вработени ангажирани во АД ЕСМ-Скопје преку АПВ;
- Одлука за донесување на Правилник за евидентирање, чување и постапување со менични изјави заверени во форма на нотарски акт и мениците издадени во оригинал, нотарски акти за воспоставување на заложно право врз недвижности (хипотеки) и подвижни предмети и хартии од вредност, банкарски и корпоративни гаранции;
- Одлука за усвојување на Годишен извештај за работата на Акционерското друштво за производство на електрична енергија, Електрани на Северна Македонија, во државна сопственост, Скопје за 2022 година;
- Одлука за започнување постапка за доделување на нови стипендии од АД ЕСМ-Скопје за студиската 2022/2023 година;
- Одлука за утврдување на висина и критериумите за објавување на конкурс за доделување стипендии за најдобрите студенти на техничките факултети за студиската 2022/2023 година за студенти запишани за прв пат;
- Одлука за измена и дополнување на Планот за производство на АД Електрани на Северна Македонија, во државна сопственост, Скопје за 2023 година;
- Одлука за донесување на Корегиран Финансиски план на АД Електрани на Северна Македонија, во државна сопственост, Скопје за 2023 година;
- Одлука за донесување на Годишен извештај за работата на Управниот одбор на Акционерското друштво за производство на електрична енергија, Електрани на Северна Македонија, во државна сопственост – Скопје за 2022 година;
- Одлука за усвојување на Финансиски извештаи за АД Електрани на Северна Македонија, во државна сопственост, Скопје, за годината завршена на 31 декември 2022 година со Извештај на независниот ревизор РСМ МАКЕДОНИЈА ДООЕЛ Скопје;
- Одлука за усвојување на Консолидирани финансиски извештаи за АД Електрани на Северна Македонија, во државна сопственост, Скопје за годината завршена на 31 декември 2022 година со Извештај на независниот ревизор РСМ МАКЕДОНИЈА ДООЕЛ Скопје;
- Одлука за намера за намалување на основната главнина на Друштвото за туризам, угостителство, рекреација и спорт ЕЛЕМ ТУРС ДООЕЛ Скопје;
- Одлука за изменување и дополнување на Одлуката за определување плата на работниците во АД Електрани на Северна Македонија, во државна сопственост, Скопје УО бр.02-63/1/2 од 11.1.2006 година, УО бр.02-238/56/1 од 20.01.2009 година .....УО бр.02-4333/440/14.1 од 12.07.2023 година, со која основната плата се зголемува за 0,84 коефициенти за износот на трошоците поврзани со работа по основ на исхрана за време на работа и превоз до и од работа, согласно Законот за изменување и дополнување на Законот за исплата на платите во Република Македонија (Сл.весник бр.161/08) и се дополнува во Табеларниот преглед за вреднување на работните места, со зголемување на вкупниот коефициент на секое работно место, така што вкупниот коефициент да не ја надминува горната граница на сложеност и одговорност утврдена во член 57 од Колективниот договор на АД ЕСМ – Скопје, согласно потпишаната Спогодба за измена и дополнување на Колективниот договор на АД ЕСМ – Скопје бр.03-5056/1 од 14.08.2023 година;

- Одлука за усвојување на СПОГОДБА ЗА ПРИСОЕДИНУВАЊЕ на Акционерско друштво за производство на електрична енергија ТЕЦ Неготино во државна сопственост, Неготино кон Акционерско друштво за производство на електрична енергија Електрани на Северна Македонија, во државна сопственост, Скопје;
- Предлог-Одлука за изменување и дополнување на Статутот на Акционерското друштво за производство на електрична енергија Електрани на Северна Македонија, во државна сопственост, Скопје;
- Одлука за донесување на Функционална анализа за човечки ресурси во АД Електрани на Северна Македонија, во државна сопственост, Скопје;
- Одлука за зголемување на основна главнина на Друштво за туризам, угостителство, рекреација и спорт СКИ ЦЕНТАР ПОПОВА ШАПКА ДООЕЛ Тетово;
- Одлука за вршење редовен попис на средства, побарувања и обврски на АД Електрани на Северна Македонија, во државна сопственост, Скопје за 2023 година и формирање Централна пописна комисија;
- Одлука за донесување на План за производство на АД Електрани на Северна Македонија, во државна сопственост, Скопје за 2024 година и Одлука за донесување на Измена и дополнување на План за производство на АД Електрани на Северна Македонија, во државна сопственост, Скопје за 2024 година;
- Одлука за изменување и дополнување на Одлуката за организирање на Подружници на АД ЕСМ-Скопје УО бр. 02-37/1/2 од 20.9.2005 ... УО бр.02-7423/484/7.5 од 29.11.2023 година со нова Подружница со назив: 8. Акционерско друштво за производство на електрична енергија, Електрани на Северна Македонија, во државна сопственост, Скопје, Подружница ТЕЦ НЕГОТИНО-Неготино, с.Дуброво;
- Одлука за усвојување на Извештај за статусна промена – присоединување на Акционерско друштво за производство на електрична енергија ТЕЦ Неготино во државна сопственост - Неготино кон Акционерско друштво за производство на електрична енергија Електрани на Северна Македонија во државна сопственост – Скопје;
- Одлука за свикување на Собрание на акционери на Акционерското друштво за производство на електрична енергија, Електрани на Северна Македонија, во државна сопственост, Скопје;
- Одлука за донесување на Финансиски план на АД Електрани на Северна Македонија во државна сопственост, Скопје за 2024 година;
- Одлука за донесување на Годишниот план за спречување на корупција за 2024 година на АД Електрани на Северна Македонија, во државна сопственост, Скопје;
- Одлука за донесување на Годишна инвестициска програма на АД ЕСМ – Скопје за 2024 година;
- Одлуки за надомест на штата поради повреди настанати на работно место/надвор од работно место на вработени во Дирекција и Подружниците на АД ЕСМ – Скопје, повреди, во период кога АД ЕСМ – Скопје нема активен Договор за колективно осигурување на вработените;
- Одлуки кои АД ЕСМ – Скопје ги носи како Основач и единствен содружник на Друштвата основани од АД ЕСМ – Скопје (ЕСМ ПРОИЗВОДСТВО НА ТОПЛИНА ДООЕЛ, Скопје, ЕСМ ДИСТРИБУЦИЈА НА ТОПЛИНА ДООЕЛ Скопје, ЕСМ СНАБДУВАЊЕ СО ТОПЛИНА ДООЕЛ Скопје, ЕСМ ПРОДАЖБА ДООЕЛ Скопје, ЕЛЕМ ТУРС ДООЕЛ Скопје, ФОД ДООЕЛ Новаци, ЕСМ ТОПЛИФИКАЦИЈА ДООЕЛ Битола, ЕСМ МОЛИКА ДООЕЛ Битола и СКИ ЦЕНТАР ПОПОВА ШАПКА ДООЕЛ Тетово), согласно Законот за трговски друштва, Статутот на АД ЕСМ – Скопје и Изјавите за основање на Друштвата;
- Одлуки со кои Управниот одбор одлучува да се даде заем на Друштвата основани од АД ЕСМ – Скопје (ЕСМ ДИСТРИБУЦИЈА НА ТОПЛИНА ДООЕЛ Скопје, ЕЛЕМ ТУРС ДООЕЛ Скопје, ЕСМ СНАБДУВАЊЕ СО ТОПЛИНА ДООЕЛ Скопје, ЕСМ ПРОИЗВОДСТВО НА ТОПЛИНА ДООЕЛ Скопје и други);
- Одлуки со кои се задолжува ЕСМ ПРОДАЖБА ДООЕЛ Скопје како носител на лиценца за трговија со природен гас да објавува Јавни повици за прибирање на понуди за набавка на природен гас и слично.

Исто така, покрај погоренаведените акти во предметниот период беа изготвени голем број акти со кои Управниот одбор на Друштвото, одлучуваше за изменување и дополнување на Годишниот план за јавни набавки и на Годишната инвестициска програма за 2023 година на АД ЕСМ – Скопје, формираше работни групи и комисији со работни задачи и задолженија, чиешто извештаи исто така беа разгледувани на состаноците на Управниот одбор, понатаму ги разгледуваше извештаите за работењето на Секторите во АД ЕСМ – Скопје и слично.

Во периодот од 01.01.2023 година до 31.12.2023 година, беа одржани вкупно 14 (четиринаесет) состаноци и вкупно 17 (седумнаесет) продолженија на одржаните состаноци на Надзорниот одбор на АД Електрани на Северна Македонија, во државна сопственост, Скопје, кој согласно своите надлежности утврдени со Законот за трговски друштва, Статутот на Друштвото и Деловникот за работа на Надзорниот одбор, врши надзор врз управување со Друштвото кое го врши Управниот одбор. За таа цел, во Секторот за правни и општи работи преку Одделот за нормативни работи и органи на Друштвото беа подготвени сите материјали поврзани со свикувањето и одржувањето на состаноците на Надзорниот одбор. На состаноците, беа донесени одлуки со кои Надзорниот одбор дава претходно одобрување на одлуките на Управниот одбор, а се разгледуваа и извештаи и други материјали по кои одлучува Надзорниот одбор или ги прима на знаење.

Меѓу нив, поважни се следните:

- Одлука за одобрување на Одлука на Управен одбор УО бр.02-186/381/1 од 12.01.2023 година за донесување на Годишен план за јавни набавки на АД Електрани на Северна Македонија, во државна сопственост, Скопје, за 2023 година;
- Одлука за одобрување на Одлука на Управен одбор УО бр.02-62/379/5 од 04.01.2023 година за за отпочнување на постапка за задолжување со државна гаранција за Ревитализација на Големите Хидроелектрични центри – III фаза;
- Одлука за одобрување на Одлука на Управен одбор одбор УО бр.02-913/397/1 од 16.02.2023 година со која се одобруваат финалните нацрт верзии од договорите помеѓу АД Електрани на Северна Македонија, во државна сопственост, Скопје и Кредитна банка за обнова КФВ Банка;
- Одлука со која Надзорниот одбор го разгледа и го прифати Финансискиот извештај за работењето на АД Електрани на Северна Македонија, во државна сопственост, Скопје, за период 01.01.2022 - 31.12.2022 година;
- Одлука со која Надзорниот одбор ја разгледа и ја прифати Годишната сметка на АД Електрани на Северна Македонија, во државна сопственост, Скопје, за период 01.01.2022 -31.12.2022 година;
- Одлука со која Надзорниот одбор ја разгледа и прифати Предлог - Одлуката за распределба на добивката по Годишна сметка за 2022 година на АД Електрани на Северна Македонија, во државна сопственост, Скопје, донесена со Одлука на Управен одбор УО бр.02-1195/401/1.3 од 28.02.2023 година;
- Одлука со која на Добрила Стефаноска и престанува мандатот член на Управен одбор кој носи назив и Директор за финансиски работи на АД Електрани на Северна Македонија, во државна сопственост, Скопје, заклучно со 20.03.2023 година;
- Одлука за одобрување на Одлука на Управен одбор одбор УО бр.02-1590/407/2 од 17.03.2023 година за утврдување на предлог текстот и за склучување на Меморандумот за разбирање помеѓу АД Електрани на Северна Македонија, во државна сопственост, Скопје и Korporata Energjetike e Kosovës Sh.a.(“КЕК”);
- Одлука за одобрување на Одлука на Управен одбор УО бр.02-882/396/11 од 15.02.2023 година за изменување и дополнување на Одлука УО бр.02-6846/364/3 од 28.11.2022 година за задолжување на АД ЕСМ – Скопје со заем од домашни финансиски институции обезбеден без државна гаранција за кредитирање на опрема за АД ЕСМ – Скопје;
- Одлука за одобрување на Одлука на Управен одбор УО бр.02-1700/409/3 од 22.03.2023 година за склучување на Анекс бр.1 на Договорот со Стопанска банка АД Скопје за долгорочен кредит, бр.27/1.102-363 од 22.02.2023 година;
- Одлука за престанување на мандат на член и претседател на Управниот одбор кој носи назив Генерален директор на АД Електрани на Северна Македонија, во државна сопственост, Скопје (Васко Ковачевски);
- Одлука за избор на член и претседател на Управниот одбор на АД Електрани на Северна Македонија, во државна сопственост, Скопје (Васко Стефанов);
- Одлука за избор на член на Управниот одбор на АД Електрани на Северна Македонија, во државна сопственост, Скопје (Марија Пејкова);
- Одлуки за склучување на Договор за уредување на односите меѓу Друштвото и член односно претседател на Управниот одбор;

- Одлука за одобрување на Одлука на Управен одбор УО бр.02-2523/424/5 од 27.04.2023 година за склучување на Договори/Преддоговор во врска со Извадок од Нацрт-записник од 149-та седница на Владата на Република Северна Македонија, одржана на 25 април 2023 година, бр.41-4052/1 од 25.04.2023 година по точка 35 во врска со Информација за статусот на проектот за закуп на ЛНГ терминал во Александрополис, Република Грција со текст на договори и преддоговори;
- Одлука со која Надзорниот одбор го разгледа и го усвои Годишниот извештај за работата на Акционерското друштво за производство на електрична енергија, Електрани на Северна Македонија, во државна сопственост, Скопје за 2022 година;
- Одлука со која Надзорниот одбор го разгледа и го усвои Годишниот извештај за работата на Управниот одбор на АД ЕСМ – Скопје за 2022 година;
- Одлука за одобрување на Одлука за одобрување на Одлука на Управен одбор УО бр.02-3003/429/12 од 23.05.2023 година за давање на заем на Акционерско друштво за производство на електрична енергија, ТЕЦ Неготино во државна сопственост, Неготино;
- Одлука за одобрување на Одлука на Управен одбор УО бр.02-3280/431/15 од 06.06.2023 година за донесување на измена и дополнување на План за производство на електрична енергија за 2023 година на АД ЕСМ – Скопје;
- Одлука за склучување на Анекси на Договорите за уредување на односите меѓу Друштвото и членовите на Управниот одбор со кои ќе се уредат правата на членовите на Управниот одбор по основ на исплата на основната месечна нето плата;
- Одлука за одобрување на Одлука на Управен одбор УО бр.02-3289/431/17 од 06.06.2023 година за донесување Корегиран Финансиски план на Акционерското друштво за производство на електрична енергија, Електрани на Северна Македонија, во државна сопственост, Скопје за 2023 година;
- Одлука со која Надзорниот одбор ги разгледа и ги усвои Финансиските извештаи за АД ЕСМ - Скопје за годината завршена на 31 декември 2022 година со Извештај на независниот ревизор РСМ МАКЕДОНИЈА ДООЕЛ Скопје;
- Одлука со која Надзорниот одбор ги разгледа и ги усвои Консолидираната годишна сметка на АД Електрани на Северна Македонија, во државна сопственост, Скопје со Друштвата основани од АД Електрани на Северна Македонија, во државна сопственост, Скопје и Консолидираниот финансиски извештај на АД Електрани на Северна Македонија, во државна сопственост, Скопје за 2022 година;
- Одлука со која Надзорниот одбор ги разгледа и ги усвои Консолидираните финансиски извештаи за АД ЕСМ – Скопје за годината завршена на 31 декември 2022 година со Извештај на независниот ревизор РСМ МАКЕДОНИЈА ДООЕЛ Скопје;
- Одлука за донесување на Годишен извештај за работата на Надзорниот одбор на АД Електрани на Северна Македонија, во државна сопственост – Скопје за 2022 година;
- Одлука за склучување на Анекси бр.2 на Договорите за уредување на односите меѓу Друштвото и членовите на Управниот одбор;
- Одлука за застапување на Друштвото за сите правни работи пред судовите и другите државни органи;
- Одлука за давање на претходно одобрение за склучување на СПОГОДБА ЗА ПРИСОЕДИНУВАЊЕ на Акционерско друштво за производство на електрична енергија ТЕЦ Неготино во државна сопственост, Неготино кон Акционерско друштво за производство на електрична енергија ЕЛЕКТРАНИ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА во државна сопственост, Скопје;
- Одлуки за одобрување на Одлуки донесени од Управниот одбор за одобрување заеми на Друштвата основани од АД ЕСМ – Скопје за износи над 50.000 евра во денарска противвредност
- Одлуки за одобрување на Одлуките донесени од Управниот одбор за изменување и дополнување на Годишниот план за јавни набавки и на Годишната инвестициска програма за 2023 година на АД ЕСМ - Скопје и слично.

Воедно во Одделот за нормативни работи и органи на Друштвото беа изготвени Записниците од одржаните состаноци на Управниот одбор и Записниците од одржаните состаноци на Надзорниот одбор, а воедно беа подготвени и објавени Службените гласници на АД Електрани на Северна Македонија, во државна сопственост, Скопје.

- Во текот на 2023 година **Службата за општи работи** ги извршуваше тековно сите активности.

Возен парк

Во текот на целата година Дирекција се соочува со намален број на возила кои често се сервисираат. Договорот за сервисирање односно рамковната спогодба се спроведува и колите се носат на сервисирање од Дирекцијата, Подружница Енергетика и Подружница ХЕС - Треска. Договорот истекува во март, 2024 година и отпочнати се активности за склучување на нов договор. Исто така започната е постапка за набавка на патнички возила за дирекција и подружниците преку Секторот за комерцијални работи.

Кафе Кујна

Намирници - кафе, вода, освежителни пијалоци има во доволни количини. Договорите со ЕО истекуваат на 07.04.2024 год., се очекува да отпочне постапка за нов договор.

Архива

Во архива на Дирекцијата работата се одвива тековно и непречено.

Останато во административна зграда

Лифтовите се сервисираат редовно од страна на Дака Лифт ДООЕЛ, но поради нивна амортизираност се соочуваме со многу чести дефекти кои навремено се отстрануваат.

Системот за греење и ладење во административната зграда исто така е многу застарен и имаше проблеми со фенкулерите кои работат со половина капацитет. За таа цел преземени се мерки на санирација за системот за греење и ладење и истиот е оспособен за непречено функционирање. Заштитната ограда околу моторите е санирана и надградена со што пристапот за евентуални крајби е оневозможен.

Отпочната е постапка за ангажирање на фирма за чистење и одржување на зграда Дирекција – Скопје.

Во делот на **одбрана, заштита и спасување и кризи** во овој период преземени се повеќе активности, меѓу кои позначајни се:

I АД ЕСМ-СКОПЈЕ, ДИРЕКЦИЈА

1. Прием и заведување на пошта. ;
2. Информација за одржување на дополнителна обука на Универзални единици I одделение од АД ЕСМ- Скопје, Дирекција и I одделение од Подружница Енергетика ;
3. Координација и соработка со одговорните лица од АД за изработка на одговор по доставен мејл /допис од ЦУК ;
4. План за дополнителна обука за заштита и спасување на Универзални единици од АД ЕСМ- Скопје, Дирекција II одделение и Подружница Енергетика II одделение ;
5. Архивирање на документи ;
6. Инфо за одржување на дополнителна обука на Универзални единици I и II вод –РЕК Битола;
7. Барање до Управен Одбор за измена на записи согласно Процедура за заштита и спасување П-И -0710-104;
8. План за дополнителна обука за заштита и спасување на Универзална единица I вод на 17 и 18.10.2023 год. на Подружница РЕК Битола- Новаци ;
9. Учество на состанокот во ЦУК за подготвеност при обилни врнежи од дожд и снег;
10. План за Дополнителна обука на Универзални единици за заштита и спасување на Подружница ХЕС Маврово – Гостивар I и II одделение
11. План за дополнителна обука за заштита и спасување на Универзална единица на Подружница РЕК Битола на 19 и 20.10.2023 год. - II вод;
12. Информација за учество на дополнителна обука на Универзална единица за заштита и спасување – II одделение од АД ЕСМ – Скопје, Дирекција до:

- Кабинет на Генерален директор
- Директор за правни и општи работи
- Директор за производство на ЕЕ
- Директор за финансиски работи
- Директор за комерцијални работи
- Директор за развој и инвестиции
- 13.Информација за одржување на дополнителна обука на Универзална единица I одделение во РЕК Осломеј на 27.10.2023 год. ;
- 14.План за Дополнителна обука на Универзална единица за заштита и спасување I одделение на 27.10.2023 година 3- И – 0710-104_14;
- 15.Одржување на други обуки согласно законски и подзаконски акти во подружниците;
- 16.Изработка и доставување на прашалници до учесниците на обуки;
- 17.Извештај за одржана Дополнителни обуки на членови на универзални единици за заштита и спасување 3- И – 0710-104_15;
- 18.Организирање и учество на состанок со референтите од подружниците ;
- 19.Записник и список за присуство на состанокот ;
- 20.Учество на координативен состанок на субјектите на терен за предстојниот зимски период;
- 21.Барање /согласност за Основна обука на штабови за заштита и спасување ;
- 22.Информација за одржување на Основна обука на штаб ;
- 23.План за Основна обука на членови на штаб за заштита и спасување од Подружниците Енергетика- Скопје и ХЕС Треска – Скопје на 14.11.2023 год. 3- И – 0710-104_12;
- 24.План за Основна обука на членови на штаб за заштита и спасување од Подружниците РЕК Осломеј и ХЕС Маврово – Гостивар на 4.12.2023 год. ;
- 25.Изработка и доставување на прашалници до учесниците на Основните обуки:
- 26.Извештај за одржана Основна обука на членови на штаб за заштита и спасување 3- И – 0710-104_14:
- 27.Одговор ,основни барања во процесот на градење и јакнење на отпорност ;
- 28.Работни задачи од друга области;
- 29.Други тековни активности;

II ПОДРУЖНИЦА ЕНЕРГЕТИКА - СКОПЈЕ

- 1.Прием на пошта и заведување на дописи;
- 2.Информирање на членовите на единицата за учество на дополнителна обука за заштита и спасување;
- 3.Подготовки за одржување на Дополнителни обуки на Универзални единици од Дирекција на АД ЕСМ,Енергетика и ХЕС Треска ;
4. Ажурирање на документи за единица за заштита и спасување;
- 5.Архивирање на дописи;
- 6.Тековни активности;

III ПОДРУЖНИЦА ХЕС МАВРОВО – ГОСТИВАР

- 1.Прием и заведување на пошта;
- 2.Информација за одржување на Основна обука на штаб за заштита и спасување;
- 3.Учество на Основна обука на штабови за заштита и спасување од Подружниците ХЕС Маврово и РЕК Осломеј ;
- 4.Список за учество на основна обука на членови на штаб за заштита и спасување ;
- 5.Учество на Основна обука на штабови за заштита и спасување од Подружниците ХЕС Маврово и РЕК Осломеј ;
6. Информација за доставување на одлука;;
- 7.Решение за именување на командант на штаб на подружница ХЕС„Маврово“ Гостивар;
8. Преглед за измена и дополнување на членови на универзални единици;
- 9.Тековни активности ;

IV ПОДРУЖНИЦА ХЕС ТРЕСКА – СКОПЈЕ

1. Прибирање информации и материјали за ревидирање на елаборациите за заштита и спасување;
2. Припрема за обука на штабот за заштита и спасување од Подружница ХЕС Треска;
3. Информирање на членовите на штабот за присуство на основна обука;
4. Консултирање со координаторот околу неправилностите околу воведување на новиот стандард ИСО45000 ,а кој се однесуваат за Процедурата за заштита и спасување;
5. Прием и заведување на пошта;
6. Теренски увид на состојбите по објекти за потребите на заштита и спасување;
7. Затварање на деловодник заклучно со последен архивски број;
8. Тековни активности;

V ПОДРУЖНИЦА РЕК БИТОЛА – НОВАЦИ

1. Раздолжување од обврските, средствата и опремата на работници кои заминуваат во пензија;
2. Редовно секојдневно прибирање на информации од сменските инженери во ПЕ-ТЕ за работата на блоковите и нивно доставување до Подрачно одделение за управување со кризи Битола;
3. Присуство на состанок со референтите за одбрана.заштита и спасување и кризи од Дирекција и Подружниците на АД ЕСМ-Скопје.
4. Подготовка,организација и одржување на дополнителна обука со единиците за заштита и спасување;
5. Изработка на Списоци за присуство на Основна обука на членови на Универзални единици I и II вод ;
6. Информирање на членовите на универзалните единици за присуство на обуките;
7. Изработка на Извештај по завршување на обуките;
8. Прием и заведување на пошта ;
9. Затворање на Деловодници заклучно со последниот архивски број;

10. Други тековни активности;

VI ПОДРУЖНИЦА ХЕЦ ТИКВЕШ – КАВАДАРЦИ

1. Прием и заведување на пошта;
2. Редовно секој работен ден известување на ЦУК- Подрачно одделение за кризи- Кавадарци за моменталната кота на езерото;
3. Подготовки за организирање за одржување на основна обука на штаб за заштита и спасување од Подружниците ХЕЦ Тиквеш и ХЕС Црн Дрим во ХЕЦ Тиквеш;
4. Изработка на список за членови на штаб за заштита и спасување за присуство на Основна обука;
5. Информација до членовите на штабот за присуство на обуката;
6. Пополнување на образец З-И-0720-01 Утврдување на потреба за обука;
7. Архивирање на документи;
8. Изработка на извештај по завршување на обуката;
9. Тековни активности;

VII ПОДРУЖНИЦА РЕК ОСЛОМЕЈ – ОСЛОМЕЈ

1. Прием и заведување на пошта;
2. Редовно секој работен ден известување на ЦУК- Подрачно одделение за кризи- Кичево за работа на блокот;
3. Информирање на членови на штаб за заштита и спасување за одржување на обука на Основна обука на штаб за заштита и спасување ;
4. Присуство на Основна обука на штабови во ХЕС Маврово – Гостивар;
5. Информација на членови на Универзална единица за учество на Дополнителна обука;
6. Присуство на состанок во Дирекција на АД ЕСМ - Скопје, организиран од координаторот ;
7. Тековни активности;

VIII ПОДРУЖНИЦА ХЕС ЦРН ДРИМ – СТРУГА
ХЕ ШПИЛЈЕ – ДЕБАР

- 1.Разгледување на целокупната документација во врска одржаната обука на единицата за заштита и спасување;
- 2.Ажурирање и надополнување на единицата за заштита и спасување со нови вработени;
- 3.Запознавање на новите членови на единицата за заштита и спасување со обврските кои ќе ги имаат во самата единица;
4. Инфрмирање на членовите на штабот за присуство на основна обука на штаб за заштита и спасување;
5. Учество на обука на штабот за заштита и спасување, во ХЕЦ“Тиквеш,,- Кавадарци;
6. Пополнување на образец 3-И-0720-01 Утврдување на потреба за обука;
7. Разгледување на документацијата во врска со одржаната обука; 10. Обиколка на објектите и разгледување на средствата и опремата за заштита и спасување;
- 8.Разгледување на Планот за заштита од поплави;
- 9.Собирање и проучување на материјал и законски одредби од областа за безбедност на класифицирани информации;
10. Вообичаени работи од другиот домен на нашата работа во делот на ФТО ;
11. Подготовка за зимскиот период;
- 12.Изготвување на извештај за работењето од изминатиот период;
- 13.Др.работни задачи ;

• Во делот на **безбедност и здравје при работа**, во текот на 2023 година е преземено следново :

- Изработено Техничко мислење од стручната комисија за евалуација на понудите за Систематски здравствени прегледи (Дирекција) ЈН бр. 01-140/2022 и бр. ЕСЈН 22308/2022 на 25.01.2023 година;
- Во својство на членови на тимот за интерна проверка во Подружница ХЕЦ Тиквеш - Кавадарци на 14.02.2023 и во Подружница Енергетика-Скопје на 23.03.2023, а во својство на Координатор на работна група за имплементација на системот за безбедност и здравје при работа, соогласно стандардот ISO 45001:2018 бевме проверувани како учесници на 16.02.2023 во Дирекција. Интерната проверка во наведените организациски целини / функции се врши заради утврдување на документираноста, усогласеноста и ефективната примена на системот за управување со безбедност и здравје при работа ISO 45001:2018, а во рамките на редовната интерна проверка.
- На 02.03.2023 во Дирекција на АД ЕСМ-Скопје се изврши екстерна проверка за Стандард ISO 45001:2018 од страна на екстерните проверувачи од SGS. Јас во својство на координатор на работната група со членовите бевме пофалени за спроведување добра пракса на водење евиденции согласно законска регулатива и добра организација на тимска работа.
- Реализирани Обуки за безбедност и здравје при работа 20 и 21.03. 2023 година согласно Договор бр. 11-181/5 од 21.12.2022 година;
- Изработено Барање за започнување на постапка за јавна набавка за Проценка на ризик на работни места и Концепт на Изјава за безбедност со арх.бр. 13-1862/1 од 21.03.2023 година;
- Присутвував на надзор како претставник за БЗР од Дирекција на АД ЕСМ-Скопје, врз основа Ивестување за несреќа на работа за повреден работник при составување Записник за извршен инспекциски надзор од инспектор на Државен инспекторат за труд на 24.03.2023 година.
- Изработени упати и реализирани систематски здравствени прегледи во ПЗУ МЕДИКА (Неуромедика) за 17 вработени од Дирекција на АД ЕСМ-Скопје
- Изработени упати и упатени на систематски здравствени прегледи 117 вработени;

- Изработени 7 налози за издавање на ЛЗО за хигиеничарки: мантили женски и маици со краток ракав, лого ЕСМ (две)
- Упатени и реализирани на систематски здравствени прегледи 91 вработен во Дирекција за месеците јули, август и септември;
- Изработени 56 налози за издавање на ЛЗО за вработените во Дирекција, во месец јули 18 и месец септември 38;
- Учество во интерна проверка во Подружница ХЕС Црн Дрим –Струга за преиспитување на стандардот својство на 14001:2015 на 29.09.2023 во својство Координатор на работна група за стандардот 14001:2015 во Дирекција;
- Учество на Обука по закон, назив на обуката: Повреди на работно место и ново упатство за начин на вршење на увид на смртни случаи, колективни и потешки повреди организирана од Институт КОНЦЕПТ, Скопје на 26. 09.2023 година;
- Доставување писмен налог до ЕУРОМАККОНТРОЛ за воведување во работа за спроведување на проценка на ризик на работно место и Концепт на Изјава за безбедност на 24 работни места во Дирекција со арх. бр. 13-4151/1 од 03.07.2023 согласно Договорот за Ј.Н. на услуга по оглас бр. 05739/2023;
- Учество на одговорни лица за реализација на спроведената постапка за Проценка на ризик со концепт на Изјава за безбедност за 24 работни места во Дирекција на АД ЕСМ- Скопје;
- Упатени и реализирани систематски здравствени прегледи за 7 вработени во Дирекција за месеците октомври, ноември и декември;
- Изработени 12 налози за издавање на ЛЗО за вработените во Дирекција, за месеците октомври, ноември и декември;
- Учество во интерна проверка во Подружница РЕК Осломеј за преиспитување на стандардот за управување со квалитет ISO 9001:2015 на 27.10.2023
- Решение за формирање на Работна група за проектот следење, имплементација и проверувањ на Системот за управување со животна средина, согласно стандардот EMS ISO 14001:2015 во Дирекција на АД ЕСМ-Скопје (пречистен текст) арх. Бр. 04-6690/3 од 01.11.2023 година;
- Учество во интерна проверка во Подружница ХЕС Црн Дрим –Струга за преиспитување на стандардот за управување со квалитет ISO 9001:2015 на 03.11.2023;
- Решение за формирање Работна група за проектот имплементација на системост за безбедност и здравје при работа, согласно стандардот ОНSMS ISO 45001:2018 за дирекција на АД ЕСМ-Скопје (пречистен текст) арх. Бр. 04-6940/3 од 13.11.2023 година;
- Учество на состанок на работниот тим за примена на стандарди во АД ЕСМ-Скопје во ПВЕ Богданци на 24.11.2023 во својство на Координатор на РГ на стандардот за животна средина ISO 14001:2015;
- Учество на Обука за Одговорните лица за БЗР по закон, назив на обуката: I Обука за вработени, стручни лица и претставници на вработените за Безбедност и здравје при работа; II Правилник за начинот за изготвување на изјавата за безбедност, нејзината содржина, како и податоците врз кои треба да се заснова проценката на ризик во организаија од Институт КОНЦЕПТ, Скопје на 06,12.2023 година;
- Доставување писмен налог до ЕУРОМАККОНТРОЛ за воведување во работа за спроведување на проценка на ризик на работно место и Концепт на Изјава за безбедност на 40 работни места во Дирекција со арх. бр. 13-4151/3 од 19.12. 2023 согласно Договорот за Ј.Н. на услуга по оглас бр. 05739/2023 (интерен бр. 01-17/2023);
- Учество на одговорни лица за реализација на спроведената постапка за Проценка на ризик со концепт на Изјава за безбедност за 40 работни места во Дирекција на АД ЕСМ- Скопје.

Во **ДИРЕКЦИЈА, АД ЕСМ-СКОПЈЕ** има 1 повреда при работа за 2023 година :

1. Вид на повреда : Лесна (контузија). Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата: Повредата се случила одејќи кон работа отспротива на административната зграда на дирекција АД ЕСМ-Скопје пред порта Македонија. Повреден дел на телото : Лев дел на лицето,лев рачен зглоб и десна рака. Кога се случила повредата : 02.03.2023 во 11:53 . Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : Одејќи на работа од постојаното место на живеење. Извор и првична причина за повреда : Повреда при сопнување од пад, одејќи кон работа паѓа.

Во **ПОДРУЖНИЦА РЕК ОСЛОМЕЈ ПЕ Термоелектрана** има 1 повреда за 2023 година :

1. Вид на повреда : Набиеници на челото на главата. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : Контрола и дефектажа кај пумпи за разладна вода. Повреден дел на телото : Чело на главата. Кога се случила повредата : 24.03.2023 во 8:20 ч. Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : Погон за кондензација. Извор и првична причина за повреда : Несреќен случај.

Во **ПОДРУЖНИЦА РЕК ОСЛОМЕЈ ПЕ Рудник** има 2 повреди за 2023 година :

1. Вид на повреда : Површински изгореници на череп. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : При отстранување на дефект на вентил од кондезатор. Повреден дел на телото : Череп. Кога се случила повредата : 01.02.2023 во 13ч. Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : РЕК Осломеј ПЕ ТЕ. Извор и првична причина за повреда : Несреќен случај предизвикан од топла вода од вентил.
2. Вид на повреда : Фрактура на стапало на десна нога. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : При излегување од работничката соблекувална. Повреден дел на телото : Стапало на десна нога. Кога се случила повредата : 14.05.2023 во 14:30ч. Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : РЕК Осломеј ПЕ Рудник. Извор и првична причина за повреда : Несреќен случај предизвикан од препнување на скала од работилничка соблекувална.

Во **ПОДРУЖНИЦА РЕК БИТОЛА ПЕ-ТЕ Термоелектрана** има 20 повреди за 2023 година :

1. Вид на повреда : Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : При подесување на дестилаторот при слегување по скала на к-3,6 при слизнување и пад ја повреди десната нога. Повреден дел на телото : Десна нога. Кога се случила повредата : 25.01.2023 во 11ч. Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : Напојни пумпи во ТЕ. Извор и првична причина за повреда : Слегувајќи по скала паѓа.
2. Вид на повреда : Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : Повредата настанала настанала на К3,6 при слегување по скалите и удар во столб, при лизнување и пад се здоби со повреда на десно колено Повреден дел на телото : Десна нога. Кога се случила повредата : 14.02.2023 во 09:15. Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : Електроодржување во ТЕ. Извор и првична причина за повреда : Удар од столб слегувајќи по скала.
3. Вид на повреда : Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : повредата настанала при движење по платформа на блок 3, при засопнување удира со главата во метален дел, при што се здобива со повреда на главата. Повреден дел на телото : Глава. Кога се случила повредата : 01.03.2023 во 18:15. Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : На блок -3 во ТЕ. Извор и првична причина за повреда : Пад од сопнување.

4. Вид на повреда : Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : При чистење на дизните на котел во блок 3 на машинска опрема, при лизнување по скала и пад се потпира на десната рака при што се здобива со повреда на дватта прсти. Повреден дел на телото : Дватта прсти на десна рака. Кога се случила повредата : 08.03.2023 во 16ч. Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : М.О. во ТЕ. Извор и првична причина за повреда : Сопнување од пад.
5. Вид на повреда : Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : При вршење на работни задачи на кота 35 при силен ветер и удар од врата,при пад на платформата се здоби со повреда на левата нога. Повреден дел на телото : Лева нога. Кога се случила повредата : 08.04.2023 во 15:35. Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : М.О. во ТЕ. Извор и првична причина за повреда : Удар од врата од ветер.
6. Вид на повреда : Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : Повредата настанала при редување на гредички на млински вентилатор на блок-2МБО,при лизнување на една греда се здоби со повреда лева нога. Повреден дел на телото : Лева нога. Кога се случила повредата : 01.05.2023 во 21:30. Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : На блок-2 во ТЕ. Извор и првична причина за повреда : Механички удар.
7. Вид на повреда : Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : Повредата настанала при чистење во магацинот м-12,при незгодно згззнување и пад се здоби со болка во пределот на мускулот на десната нога. Повреден дел на телото : Десна нога. Кога се случила повредата : 02.02.2023 во 13ч. Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : Магацин-12. Извор и првична причина за повреда : Болка во мускулот од чистење во магацин.
8. Вид на повреда : Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : Повредата настанала при вртење на клапна на пресип ПЗ/4 1,2 при нагло вртење на клапната и рачката од клапната,се здоби со повреда на лицето. Повреден дел на телото : Лице. Кога се случила повредата : 08.05.2023 во 14ч. Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : Повредата настанала при затварање на делот на вентилацијата,од промајата при удар по раката се здоби со повреда на на левата рака. Извор и првична причина за повреда : Удар од рачка од вртење на клапна.
9. Вид на повреда: Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : Повредата настанала при затварање на делот на вентилацијата,од промајата при удар по раката се здоби со повреда на на левата рака. Повреден дел на телото : Лева рака. Кога се случила повредата : 14.05.2023 во 14:30. Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : На блок бр.1 во ТЕ. Извор и првична причина за повреда : Удар од силна промаја.
10. Вид на повреда: Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : При промена на ножести осигурачи одб3а настана експлозија при што се здоби со повреда на десната рака. Повреден дел на телото: Лева рака. Кога се случила повредата : 14.05.2023 во 8ч. Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : Блок-2 во ТЕ. Извор и првична причина за повреда : Загреана врска при промена на осигурачи.
11. Вид на повреда: Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : Повредата настанала на блок бр-2 во работа на дренажна пумпа од јамата,при нагазување на јагленова прашина ја изгоре левата нога. Повреден дел на телото: Лева нога. Кога се случила повредата : 23.06.2023 во 22ч. Во кој погон, работна единица и работно

- место е настаната повредата : на 2МБ-5 во ТЕ. Извор и првична причина за повреда : Згазнување на зажарен пепел.
12. Вид на повреда: Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : Повредата настанала, при контрола на кондензатор на БОУ-3 при лизнување по цевка и пад се здоби со повреда на на главата. Повреден дел на телото : Лева нога. Кога се случила повредата : 30.06.2023 во 19:30. Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : На кота -3 во ТЕ. Извор и првична причина за повреда : Лизнување од удар.
  13. Вид на повреда: Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : При брусење на брусна цевка,зафати дел од платото и високите обртаи при удар по десниот палец се здоби со повреда. Повреден дел на телото : Десен палец. Кога се случила повредата : 15.07.2023 во 8:15. Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : ТЕ- маш. одржување. Извор и првична причина за повреда : Механички удар.
  14. Вид на повреда: Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : При врзување на сајли лимови истите го повлече прстот во обратната насока од виткањето на истиот при што се здоби со повреда на десниот палец палецот Повреден дел на телото : Десен палец. Кога се случила повредата : 18.08.2023 во 11:30. Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : На платото во ТЕ. Извор и првична причина за повреда : Механички удар.
  15. Вид на повреда: Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : Повредата настанала движејќи се по Влажен под,се лизнува и го свиткува зглобот на левата нога. Повреден дел на телото : Зглоб на лева нога. Кога се случила повредата : 16.10.2023 во 10ч. . Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : Термоелектрана. Извор и првична причина за повреда : Движење по влажен под.
  16. Вид на повреда: Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : Повредата настанала во работилницата на браварите во маш.сала. Повреден дел на телото : Глава. Кога се случила повредата : 27.10.2023 во 9:30. Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : М.С. во ТЕ. Извор и првична причина за повреда : Удар од отворање врата од ормар.
  17. Вид на повреда : Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : При качување на трака и извршување на спој, се лизнува на чланците,при пад се здобива со посекотини на подколеница и надколеница на лева нога. Повреден дел на телото : Лева нога подколеница и надколеница. Кога се случила повредата : 16.11.2023 во 11ч. Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : Отпепелување Т5/1 трака. Извор и првична причина за повреда : Лизнување од пад.
  18. Вид на повреда : Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : Повредата настанала на блок 2, млин 6 во ТЕ, на кота нула. Повреден дел на телото : Десна аркада. Кога се случила повредата : 19.11.2023 во 13ч. Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : На млинови во ТЕ. Извор и првична причина за повреда : Удар од затегање на лежиште.
  19. Вид на повреда : Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : Повредата настанала,при обиколка на 2ри блок,проверка на пукната цевкапри удар од виљушкар се здоби со повреда на десното колено. Повреден дел на телото : Десно колено. Кога се случила повредата : 24.11.2024 во 8ч. Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : На блок 2 во ТЕ. Извор и првична причина за повреда : Слизнување при удар од виљушкар.

20. Вид на повреда: Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : Повредата настанала на пат од дома кон работа. Повреден дел на телото : Глава врат и десно колено. Кога се случила повредата : 25.11.2023 во 17ч. Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : На пат од дома кон работа. Извор и првична причина за повреда : Удар од лизгав коловоз.

Во ПОДРУЖНИЦА РЕК БИТОЛА ПЕ-Рудници : Суводол и Брод Гнеотино има 51 повреди при работа.

1. Вид на повреда : Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : При миене на чешма во работни просториипука цевката со топла вода и се здобива со изгореници на лице. Повреден дел на телото : Лице. Кога се случила повредата : 19.01.2023 во во 8ч. Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : Вулканизација. Извор и првична причина за повреда : Топлина од топла вода.
2. Вид на повреда: Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : При слегување од возило се слизнува, паѓа и се здобива со повреда на лево рамо, десно колено и глава. Повреден дел на телото : Нога , рамо и глава. Кога се случила повредата : 23.01.2023 во 12ч. Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : Сервис и гаража. Извор и првична причина за повреда : Слизнување од лизгава површина.
3. Вид на повреда : Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : При слегување од скали на багер Срс 1300, се слизнува и повредува лева нога (стапало). Повреден дел на телото : Лева нога. Кога се случила повредата : 26.01.2023 во 9:30. Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : 1ви БТО. Извор и првична причина за повреда : Слизгување од лизгава површина.
4. Вид на повреда : Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : При напуштање на работни простории на излез на врата го повредува прстот на левата рака. Повреден дел на телото : Прст од лева рака. Кога се случила повредата : 02.02.2023 во 10ч. Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : Сервис и гаража. Извор и првична причина за повреда : Удар од метална врата.
5. Вид на повреда : Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : При сечење на транспортна лента со брусалица се откинува материјали повредува лево око. Повреден дел на телото : Лево око. Кога се случила повредата : 09.02.2023 во 12:30. Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : ПТС. Извор и првична причина за повреда : Откинат дел од материјал при брусење.
6. Вид на повреда : Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : При набивање на болцна со помош на лост повредува граден кош. Повреден дел на телото : Граден кош. Кога се случила повредата : 10.02.2023 во 11ч. Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : ПЈС. Извор и првична причина за повреда : Удар од лост.
7. Вид на повреда : Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : При премин на канал повредува лева нога. Повреден дел на телото : Лева нога. Кога се случила повредата : 12.02.2023 во 14ч. Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : Јагленов систем. Извор и првична причина за повреда : Превиткување од нерамна површина.
8. Вид на повреда : Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : При кревање на товар(метална ролна)повредува лева рака(рамо). Повреден дел на телото : Лева рака (рамо). Кога се случила повредата : 28.04.2023 во 14ч. Во кој погон,

- работна единица и работно место е настаната повредата : ПЕ Суводол. Извор и првична причина за повреда : Тежина од метална ролна.
9. Вид на повреда : Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : При тргање на заден капак(каната)од возило РЕНО кипер со мб.756 повредува прст на лева рака. Повреден дел на телото : Прст од лева рака. Кога се случила повредата : 28.04.2023 во 07:45. Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : Сервис и гаража. Извор и првична причина за повреда : Удар од метален заден капак на возило.
10. Вид на повреда : Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : При транспорт со возило до работно место повредува глава. Повреден дел на телото : Глава. Кога се случила повредата : 02.05.2023 во 7ч. Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : ПЕ Суводол. Извор и првична причина за повреда : Удар од возило.
11. Вид на повреда : Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : При работа во кругот на одводнување повредува десна нога. Повреден дел на телото : Десна нога. Кога се случила повредата : 08.05.2023 во 16ч. Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : ПЕ Суводол. Извор и првична причина за повреда : Превиткување од нерамнина.
12. Вид на повреда : Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : Затварајќи ја вратата од возилото повредува палец на десна рака. Повреден дел на телото : Десна рака (прст). Кога се случила повредата : 08.05.2023 во 06:50. Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : ПЕ Брод-Гнеотино. Извор и првична причина за повреда : Удар од седиште од возило.
13. Вид на повреда : Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : Вртејќи го седиштето во машината повредува прст на лева рака. Повреден дел на телото : Лева рака (прст). Кога се случила повредата : 18.05.2023 во 11ч. Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : Електроника. Извор и првична причина за повреда : Пресекување од остар предмет.
14. Вид на повреда : Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : При отварањена конзерва за јадење со нож се пресекува на десната подлактица. Повреден дел на телото : Десна подлактица. Кога се случила повредата : 19.05.2023 во 11ч. Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : ПЕ Брод-Гнеотино. Извор и првична причина за повреда : Удар од метален предмет.
15. Вид на повреда : Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : При извршување на работни задачи повредува глава и лево рамо. Повреден дел на телото : Глава и лево Рамо. Кога се случила повредата : 22.05.2023 во 13:30. Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : ПЕ Суводол. Извор и првична причина за повреда : Удар од метален предмет.
16. Вид на повреда : Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : При извршување на работни задачи повредува десна рака(прст). Повреден дел на телото : Десна рака (прст). Кога се случила повредата : 22.05.2023 во 14ч. Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : ПЕ Суводол. Извор и првична причина за повреда : Удар од метален дел.
17. Вид на повреда : Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : При извршување на работни задачи повредува десна аркада. Повреден дел на телото : Десна аркада. Кога се случила повредата : 22.05.2023 во 11ч. Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : ПЕ Суводол. Извор и првична причина за повреда : Удар од метален дел.

18. Вид на повреда : Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : При враќање од работа после ноќна смена доаѓа до сообраќајна несреќа при што повредениот се здобива со набиеници по цело тело, поб. На глава, лево око и лево рамо. Повреден дел на телото : Тело, глава, око и лево рамо. Кога се случила повредата : 25.05.2023 во 07:40ч. Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : Ул. Филип 2ри Македонски-Битола. Извор и првична причина за повреда : Удар од сообраќајна несреќа.
19. Вид на повреда : Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : При враќање од работа после ноќна смена доаѓа до сообраќајна несреќа при што повредениот се здобива со набиеници по цело тело, напукнат лев колк, глава и рамо. Повреден дел на телото : Тело, глава, рамо и лев колк. Кога се случила повредата : 25.05.2023 во 07:40ч. Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : Ул. Филип 2ри Македонски-Битола. Извор и првична причина за повреда : Удар од сообраќајна несреќа.
20. Вид на повреда : Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : При враќање од работа после ноќна смена доаѓа до сообраќајна несреќа при што повредениот се здобива со набиеници по цело тело. Повреден дел на телото : Тело. Кога се случила повредата : 25.05.2023 во 07:40ч. Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : Ул. Филип 2ри Македонски-Битола. Извор и првична причина за повреда : Удар од сообраќајна несреќа.
21. Вид на повреда : Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : При извршување на работни задачи, при контрола на електро мотори на багер. Повреден дел на телото : Предни заби. Кога се случила повредата : 25.05.2023. Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : Рудник. Извор и првична причина за повреда : Слизнување од сопнување.
22. Вид на повреда : Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : При демонтажа на федер на возило ИВЕКО мб.645 повредува лева рака. Повреден дел на телото : Лева рака. Кога се случила повредата : 30.05.2023 во 08:20. Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : Сервис и гаража. Извор и првична причина за повреда : Удар од федер од мотор.
23. Вид на повреда : Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : При слегување од теренски возило ИВЕКО со мб.646 , се слизнува и повредува колено од десна нога. Повреден дел на телото : Десна нога (колено). Кога се случила повредата : 02.06.2023 во 19:20. Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : ПЕ Брод-Гнеотино.
24. Вид на повреда : Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : При чистење на сајла со скалпел се здобива со посекотина на лева нога(потколеница). Повреден дел на телото : Лева нога (потколеница). Кога се случила повредата : 06.06.2023 во 04:00ч. Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : ПТС. Извор и првична причина за повреда : Пресекување од остар предмет.
25. Вид на повреда : Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : При монтажа на челичен сегмент повредува прст на лева рака. Повреден дел на телото : Лева рака (прст). Кога се случила повредата : 06.06.2023 во 12:15. Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : ПТС. Извор и првична причина за повреда : Удар од метален сегмент.
26. Вид на повреда : Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : При транспорт со теренско возило од работно место до гардероба, повредува

- врат, глава и лево рамо. Повреден дел на телото : Глава, врат и лево рамо. Кога се случила повредата : 07.06.2023 во 07:00ч. Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : ПЕ Суводол. Извор и првична причина за повреда : Удар од транспортно возило.
27. Вид на повреда : Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : При извршување на работни задачи се здобива со повреда на лева нога(прст). Кога се случила повредата : 11.06.2023 во 17ч. Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : Померање на траки. Извор и првична причина за повреда : Удар од метален предмет.
28. Вид на повреда : Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : При слегување од возило повредува лева рака. Повреден дел на телото : Лева рака. Кога се случила повредата : 13.06.2023 во 15:35. Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : Автобуска постојка. Извор и првична причина за повреда : Сопнување од нерамна површина.
29. Вид на повреда : Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : При отклонување на дефект згазнува на нерамен терени се здобива со повреда на десно колено. Повреден дел на телото : Десно колено. Кога се случила повредата : 21.06.2023 во 13ч. Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : ПЕ Брод-Гнеотино. Извор и првична причина за повреда : Сопнување од нерамна површина.
30. Вид на повреда : Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : При извршување на работни задачи се здобива со изгореници на двете раце од струен лак. Повреден дел на телото : Двете раце. Кога се случила повредата : 23.06.2023 во 12:45. Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : ПЕ Суводол. Извор и првична причина за повреда : Удар од струен лак.
31. Вид на повреда : Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : При извршување на работни задачи се здобива со повреда на абдомен. Повреден дел на телото : Абдомен. Кога се случила повредата : 24.06.2023 во 11ч. Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : ПЕ Суводол. Извор и првична причина за повреда : Удар од метален шпион.
32. Вид на повреда : Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : При извршување на работни задачи(вртење на влечна сајла)повредува десна нога. Повреден дел на телото : Десна нога. Кога се случила повредата : 04.07.2023 во 12:45ч. Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : ПЕ Брод-Гнеотино. Извор и првична причина за повреда : Челична сајла.
33. Вид на повреда : Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : При извршување на работни задачи(товар на ролни)повредува десна рака. Повреден дел на телото : Десна рака. Кога се случила повредата : 07.07.2023 во 21ч. Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : Јагленов систем. Извор и првична причина за повреда : Удар од метален ланец.
34. Вид на повреда : Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : При извршување на работни задачи повредува десна рака. Повреден дел на телото : Десна рака. Кога се случила повредата : 09.07.2023 во 12ч. Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : ПЕ Брод-Гнеотино. Извор и првична причина за повреда : Удар од метален предмет.
35. Вид на повреда : Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : При извршување на работни задачи повредува лева рака. Повреден дел на телото : Лева рака. Кога се случила повредата : 17.07.2023 во 08:30. Во кој погон, работна

- единица и работно место е настаната повредата : ПЕ Суводол. Извор и првична причина за повреда : Удар од електричен лак.
36. Вид на повреда : Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : При интервенција на кабли доаѓа до избивање на истите и повредениот се здобива со повреда на лева рака(шака). Повреден дел на телото : Лева рака (шака). Кога се случила повредата : 05.08.2023 во 17:30. Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : ПЕ Суводол. Извор и првична причина за повреда : Удар од електричен лак.
37. Вид на повреда : Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : Одејќи по пат од гардероба до интервентна ,стапнува незгодно и повредува десна нога(стапало). Повреден дел на телото : Десна нога (стапало). Кога се случила повредата : 09.08.2023 во 07:20. Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : ПЕ Суводол. Извор и првична причина за повреда : Превиткување од нерамна површина.
38. Вид на повреда : Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : При проверка на кружен дел од КРБ-4 , се слизнува,паѓа и повредува нозе(колена) и слабината. Повреден дел на телото : Двете колена и слабина. Кога се случила повредата : 13.08.2023 во 07:20. Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : СДЈ. Извор и првична причина за повреда : Слизгување од лизгава површина.
39. Вид на повреда : Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : При растурање и правење на спој, кревајќи травезна повредува половина. Повреден дел на телото : Половина. Кога се случила повредата : 22.08.2023 во 23:40. Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : ПЕ Брод-Гнеотино. Извор и првична причина за повреда : Тежина од метален предмет.
40. Вид на повреда : Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : При извршување на работни задачи повредува десна нога. Повреден дел на телото : Десна нога. Кога се случила повредата : 25.08.2023 во 14:30. Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : ПЕ Брод-Гнеотино. Извор и првична причина за повреда : Жештина од метални струготини.
41. Вид на повреда : Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : При извршување на работни задачи повредува лева нога. Повреден дел на телото : Лева нога (потколеница). Кога се случила повредата : 01.09.2023 во 22:15. Во кој погон, работна единица и работно место е настаната повредата : ПЕ Суводол. Извор и првична причина за повреда : Удар од метален предмет.
42. Вид на повреда : Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : При слегување по скали. Повреден дел на телото : Рбет. Кога се случила повредата : 22.09.2023. Извор и првична причина за повреда: Слегување по скали.
43. Вид на повреда : Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : При монтажа на трака. Повреден дел на телото : Скочен зглоб на лева нога. Извор и првична причина за повреда : Неконтролиран покрет(губење на рамнотежа).
44. Вид на повреда : Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : При сечење на трака за монтажа. Повреден дел на телото : Лева рака. Извор и првична причина за повреда : При сечење на трака доаѓа до пресекување на лева рака.
45. Вид на повреда : Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : При качување во тенкот. Повреден дел на телото : Глава. Извор и првична причина за повреда : Ја удира главата во тенкот од клима уредот.

46. Вид на повреда : Тешка. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : При поправка на електро мотор во ФОД. Повреден дел на телото : Повреда на прсти на десна нога. Извор и првична причина за повреда : Падот на капакот од електромоторот.
47. Вид на повреда : Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : При преместување на пеглите во утоварната. Повреден дел на телото : Повреда на среден прст на лева рака. Извор и првична причина за повреда : Ударот на прстот во пеглата.
48. Вид на повреда : Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : При сечење на У профилот. Повреден дел на телото : Повреда на прст од лева рака. Извор и првична причина за повреда : Падот на У профилот.
49. Вид на повреда : Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : При преместување на поцинковани плочи. Повреден дел на телото : Повреда на прст од лева рака. Извор и првична причина за повреда : Подигање на поцинкована плоча.
50. Вид на повреда : Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : При кревање на материјал за работа. Повреден дел на телото : Во пределот на половината. Извор и првична причина за повреда : Кревање на материјал за работа.
51. Вид на повреда : Лесна. Работата што ја вршел вработениот во момент на настанување на повредата : При згазнување на решетка, ногата му пропаѓа во решетката и се здобива со набиеници на десната нога. Повреден дел на телото : Набиеници на десна нога. Извор и првична причина за повреда : Лизнување на решетката и пад.

**ПОВРЕДИ ПРИ РАБОТА ЗА 2023 ГОДИНА ВО АД ЕСМ
ЕЛЕКТРАНИ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА**

ДИРЕКЦИЈА - СКОПЈЕ	1
ЕНЕРГЕТИКА - СКОПЈЕ	0
ХЕС ТРЕСКА- СКОПЈЕ	0
ХЕС МАВРОВО - ГОСТИВАР	0
ХЕС ЦРН ДРИМ - СТРУГА	0
ХЕЦ ТИКВЕШ - КАВАДАРЦИ	0
РЕК ОСЛОМЕЈ	3
РЕК БИТОЛА НОВАЦИ	71
Вкупно:	75

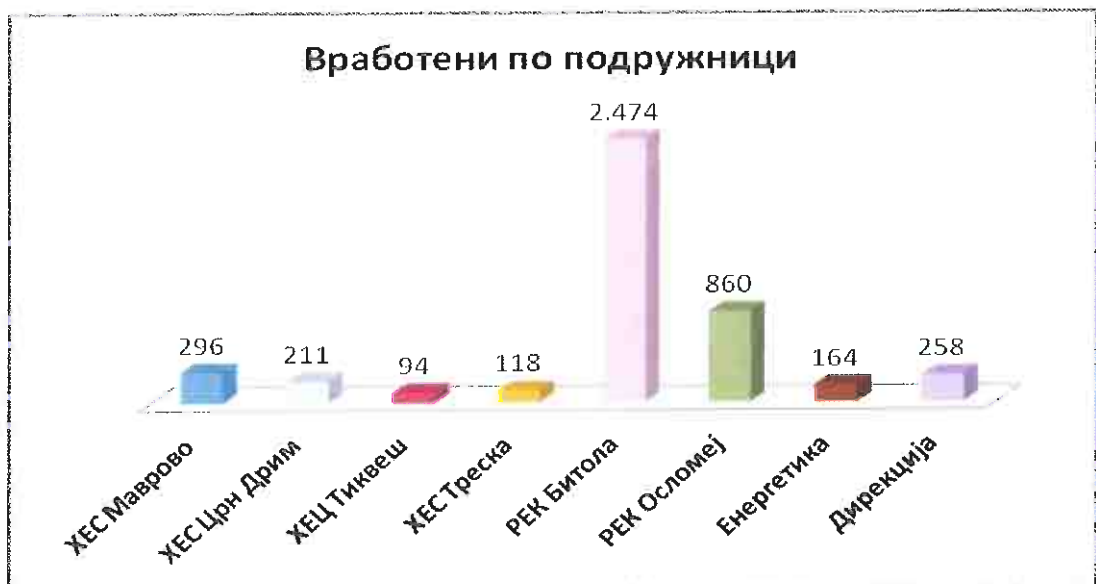
Човечки ресурси

Вкупниот број на вработени во АД ЕСМ- Скопје заклучно со 31.12.2023 година изнесува 4.475 работник што во однос на претходната 2022 година кога биле 4061 работник е зголемен за 414 работници. На 31.12.2022 година бројот изнесувал 557 работници ангажирани преку Агенција за привремени вработувања. Преку Агенција за привремени вработувања на 30.12.2023 година ангажирани се 574 работници, додека заклучно со 31.12.2023 година ангажирани се вкупно 9 работници. Бројот на вработени по подружници и Дирекција на 31.12.2023 година следен:

- Подружница ХЕС Маврово-Гостивар – 296 вработени,
- Подружница ХЕС Црн Дрим-Струга - 211 вработени,
- Подружница ХЕЦ Тиквеш-Кавадарци -94 вработени,
- Подружница ХЕС Треска-Скопје - 118 вработени,
- Подружница РЕК Битола-Новаци – 2.474 вработени,
- Подружница РЕК Осломеј-Осломеј - 860 вработени,
- Подружница Енергетика-Скопје - 164 вработени и
- Дирекција-Скопје -258 вработени.

- Секторот за правни и општи работи преку **Одделот за човечки ресурси** извршуваше дејствија од својот делокруг на работа. Согласно податоците и извештаите од овој Оддел, вкупниот број на вработени во АД ЕЛЕКТРАНИ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА, во државна сопственост, Скопје, на ден 31.12.2023 година изнесува 4.475 работник на неопределено време и 9 работници преку Агенција за привремени вработувања.

Бројот на работниците во Дирекцијата и Подружниците на АД ЕЛЕКТРАНИ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА, во државна сопственост, Скопје, со состојба на 31.12.2023 година е следна: Подружница ХЕС МАВРОВО Гостивар-296 вработени, Подружница ХЕС ЦРН ДРИМ Струга-211 вработени, Подружница ХЕЦ ТИКВЕШ Кавадарци-94 вработени, Подружница ХЕС ТРЕСКА Скопје-118 вработени, Подружница РЕК БИТОЛА Новаци-2.474 вработени, Подружница РЕК ОСЛОМЕЈ Осломеј-860 вработени, Подружница ЕНЕРГЕТИКА Скопје-164 вработени и Дирекција-Скопје-258 вработени.

Според степенот на стручна подготовка најголем број вработени 2.123 или 47% се со IV степен средно училиште. Табеларен преглед е прикажан во Прилог 1.

Според возраста најголем број вработени 1.472 или 33% се на возраст од 46-55 години; 27% се на возраст од 56-64 години; 27% се на возраст од 36-45 години; 12% се на возраст од 26-35 години и 1,4% од вработените се на возраст до 25 години.

Според половата структура во АД ЕЛЕКТРАНИ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА, во државна сопственост, Скопје најголемиот број или 3.828 вработени односно 85,6% се мажи и 647 или 14,4% се жени. Табеларен преглед е прикажан во Прилог 2.

Бројот на вработени во АД ЕЛЕКТРАНИ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА, во државна сопственост, Скопје, според национална структура е следен:

-Во Подружница ХЕС МАВРОВО Гостивар, од вкупно 296 вработени, 69,9% се Македонци, 25,3% се Албанци, 3,4% се Турци и 1,4% се Роми.

-Во Подружница ХЕС ЦРН ДРИМ Струга, од вкупно 211 вработени, 67,3% се Македонци, 16,6% се Албанци, 0,5% се Срби, 6,2% се Турци, 1,4% се Роми, 4,3% се Власи и 3,8% се од друга националност.

-Во Подружница ХЕС ТИКВЕШ Кавадарци, од вкупно 94 вработени, 97,9% се Македонци и 2,1% се Срби.

-Во Подружница ХЕС ТРЕСКА Скопје, од вкупно 118 вработени, 83,1% се Македонци и 13,6% се Албанци.

-Во Подружница РЕК БИТОЛА Новаци, од вкупно 2.474 вработени, 92,2% се Македонци, 5,1% се Албанци, 0,4% се Срби, 0,8% се Турци, 0,3% се Роми, 0,8% се Власи и 0,4% се од друга националност.

-Во Подружница РЕК ОСЛОМЕЈ Осломеј, од вкупно 860 вработени, 55,3% се Македонци, 39,7% се Албанци, 0,1% се Срби, 3,5% се Турци, 1,2% се Роми, 0,1% се Власи и 0,1% се од друга националност.

-Во Подружница ЕНЕРГЕТИКА Скопје од вкупно 164 вработени, 68,3% се Македонци, 23,8% се Албанци, 4,9% се Срби, 1,2% се Турци, 0,6% се Роми, 0,6% се Власи и 0,6% се од друга националност.

-Во Дирекција Скопје од вкупно 258 вработени, 79,8% се Македонци, 13,6% се Албанци, 1,6% се Срби, 1,2% се Турци, 1,6% се Власи и 2,3% од вработените се од друга националност.

Табеларен преглед е прикажан во Прилог 3.

Дирекција на АД ЕСМ – Скопје

Човечки ресурси

Во Дирекција во периодот од 01.01.-31.12.2023 година, 5 се распоредени во Дирекција од друга Подружница, 34 работници се нововработени по јавен оглас, 2 работници се новопримени по други основи, 5 работници се распоредени од Дирекција во Подружница, на 4 работници му престанал работниот однос поради исполнување на условот за старосна пензија, 9 работници заминале од Дирекција со барање на отказ, на 2 работници им престанал работниот однос по други основи. Од вкупниот одлив од 14 работници: 14 се од администрација. На 30.12.2023 година преку Агенција за привремени вработувања се ангажирани 4 лица, додека на 31.12.2023 година само 1 работник е ангажиран преку Агенција за привремени вработувања.

Судски и извршни постапки

Во периодот од 01.01.2023-31.12.2023 во АД ЕСМ-Дирекција заведени се 77 нови судски предмети. Побарувањата на АД ЕСМ изнесуваат 1.451.772.101,00 додека побарувањата кон друштвото изнесуваат 1.336.586.429,00 денари.

Подружница ХЕС Маврово – Гостивар

Човечки ресурси

Во Подружница ХЕС Маврово-Гостивар во текот на 2023 година, 32 работници се новопримени по јавен оглас, на 16 работници му престанал работниот однос поради исполнување на условот за старосна пензија, додека 2 работници починале. Од вкупниот одлив од 18 работници: 4 се од администрација, 8 од производство, додека 6 се работни места во функција на производниот процес. На 30.12.2023 година преку Агенција за привремени вработувања се ангажирани 8 лица, додека на 31.12.2023 година нема ангажирани лица преку Агенција за привремени вработувања.

Судски и извршни постапки

Во периодот од 01.01.2023-31.12.2023 година, во оваа Подружница има 21 судски предмети.

Подружница ХЕС Црн Дрим – Струга

Човечки ресурси

Во Подружница ХЕС ЦРН ДРИМ Струга во текот на оваа година 23 работници се нововработени по јавен оглас, на 9 работници му престанал работниот однос поради исполнување на условот за старосна пензија, 3 работници починале и 1 работник заминал со барање за отказ. Од вкупниот одлив од 13 работници: 3 се од администрација, 4 се од производство, додека 6 се работни места во функција на производниот процес. На 30.12.2023 година преку Агенција за привремени вработувања се ангажирани 17 лица, додека на 31.12.2023 година нема ангажирани лица преку Агенција за привремени вработувања.

Судски и извршни постапки

Во периодот од 01.01.2023-31.12.2023 година, во оваа Подружница нема судски предмети.

Подружница ХЕЦ Тиквеш – Кавадарци

Човечки ресурси

Во периодот од 01.01.2023 година до 31.12.2023 година во Подружница ХЕЦ Тиквеш 15 работници се новопримени по јавен оглас, 2 работници се распоредени од Подружницата во Дирекција, на 1 работник му престанал работниот однос поради исполнување на условот за старосна пензија, додека на 1 работник друштвото му дало отказ. Од вкупниот одлив од 2 работници: и 2 работници се од производство. На 31.12.2023 година нема ангажирани лица преку Агенција за привремени вработувања.

Судски и извршни постапки

Во периодот од 01.01.2023-31.12.2023 година, во оваа Подружница нема судски предмети.

Подружница ХЕС Треска – Скопје

Човечки ресурси

Во текот на оваа година во Подружница ХЕС Треска- Скопје 6 работници се распоредени во Подружницата од друга подружница, 9 работници се новопримени по јавен оглас, 1 работник е вработен по судска пресуда, 1 работник е распореден од Подружницата во друга подружница, додека 1 работник си заминал со барање на отказ. Одливот од 1 работник е од производство. На 31.12.2023 година нема ангажирани лица преку Агенција за привремени вработувања.

Судски и извршни постапки

Во периодот од 01.01.2023-31.12.2023 година, во оваа Подружница нема судски предмети.

Подружница РЕК Битола – Новаци

Човечки ресурси

Во Подружница РЕК БИТОЛА-Новаци во текот на 2023 година 3 работници се распоредени во подружницата од други подружници, 461 работници се новопримени по јавен оглас, 1 работник е распореден од Подружницата во друга Подружница, на 134 работници им престанал работниот однос поради исполнување на условот за старосна пензија, 5 работници починале, 2 работници заминале од Друштвото со барање на отказ, на 8 работници друштвото му дало отказ, на 4 работници им престанал работниот однос по други основи. Од вкупниот одлив од 153 работници: 17 се од администрација, 123 од производство, додека 13 се работни места во функција на производниот процес. На 30.12.2023 година преку Агенција за привремени вработувања се ангажирани 458 лица, додека заклучно со 31.12.2023 година 6 лица се ангажирани преку Агенција за привремени вработувања.

Судски и извршни постапки

Во периодот од 01.01.2023-31.12.2023 во оваа подружница заведени се 40 судски предмети. Побарувањата кон друштвото изнесуваат 1.040.000,00 денари.

Подружница РЕК Осломеј – Осломеј

Човечки ресурси

Во текот на 2023 година во Подружница РЕК Осломеј- Осломеј, 91 работник е новопримен по јавен оглас, 4 работници се распоредени од подружницата во друга подружница, на 45 работници му престанал работниот однос со исполнување на услов за пензија, 8 работници починале, 7 работници заминале со барање на отказ, на 8 работници Друштвото им дало отказ и на 1 работник му престанал работниот однос по други основи. Од вкупниот одлив од 69 работници: 1 е од администрација, 63 од производство, додека 5 се работни места во функција на производниот процес. На 30.12.2023 година преку Агенција за привремени вработувања се ангажирани 85 лица, додека на 31.12.2023 година нема ангажирано лица преку Агенција за привремени вработувања.

Судски и извршни постапки

Во периодот од 01.01.2023-31.12.2023 во оваа подружница заведени се 48 судски предмети. Побарувањата кон друштвото изнесуваат 11.215.802,00 денари.

Подружница Енергетика – Скопје

Човечки ресурси

Во текот на 2023 година во Подружница Енергетика-Скопје 4 работници се распоредени во подружницата од друга подружница, 21 работник е новопримен по јавен оглас, 1 работник е новопримен по судска пресуда, 4 работници се распоредени од Подружницата во друга подружница, на 9 работници им престанал работниот однос со исполнување на условот за пензија, 1 работник починал, на 1 работник Друштвото му дало отказ. Од вкупниот одлив од 11 работници: 2 се од администрација, 8 од производство, додека 1 работно место е во функција на производниот процес. На 30.12.2023 година преку Агенција за привремени вработувања се ангажирани 2 лица, исто и заклучно со 31.12.2023 година преку АПВ се ангажирани 2 лица.

Судски и извршни постапки

Во периодот од 01.01.2023-31.12.2023 во оваа подружница заведени се 295 судски предмети. Побарувањата на друштвото изнесуваат 6.833.365,00 денари а наплатени се 1.400.562,00 денари.

СЕКТОР ЗА ФИНАНСИСКИ РАБОТИ

1. ОСТВАРЕН ФИНАНСИСКИ РЕЗУЛТАТ

Финансиската слика на компанијата во периодот 01.01.2023 – 31.12.2023 во споредба со планот за 2023 и остварувањата за истиот период 2022 е следна:

А. БИЛАНС НА УСПЕХ

Во 000 денари

ОПИС	01.01.22- 31.12.22	План 01.01.23- 31.12.23	01.01.23- 31.12.2023	01.01.23- 31.12.23 во 000 евра	2023/ 2022	2023/ 2023 План
Оперативни приходи	34.054.956	23.921.163	30.734.793	499.753	-9,75	28,48
- Процент на пораст		28,48%	-9,75%	-9,75%		
Трошоци на продадени производи	(23.586.636)	(21.241.673)	(21.997.879)	(357.689)	-6,74	3,56
Бруто профит	10.468.321	2.679.491	8.736.914	142.064	-16,54	226,07
Општи, продажни и административни трошоци	(5.403.603)	(5.252.786)	(5.689.163)	(92.507)	5,28	8,31
ЕБИТДА	5.064.717	(2.573.295)	3.047.751	49.557	-39,82	-218,44
Финансиски приходи/трошоци	(89.786)	(45.626)	(189.836)	(3.087)	111,43	316,07
Оперативен профит /загуба	4.974.931	(2.618.920)	2.857.915	46.470	-42,55	-209,13
ЕБИТ	2.603.891	(5.073.278)	501.998	8.163	-80,72	-109,89
Амортизација	(2.460.826)	(2.499.983)	(2.545.753)	(41.394)	3,45	1,83
Вонредни приходи	-	-	-	-	0,00	0,00
Профит/ загуба пред оданочување	2.514.105	(5.118.903)	312.162	5.076	-87,58	-106,10
Данок	263.716	-	-	-	-100,00	
Нето профит / загуба	2.250.389	(5.118.903)	312.162	5.076	-86,13	-106,10

I. Структура на приходи

Вкупните приходи без финансиските приходи за период 01.01.2023 – 31.12.2023 година се намалени за - 9,75% односно - 3.320.163 илјади денари во споредба со истиот период минатата година. Намалувањето се должи пред се поради намалувањето на останатите приходи за -3.849.871 илјади денари односно намалувањето на дадените субвенции од Владата за излез од енергетската криза за - 4.611.892 илјади денари, додека приход од наплатени отпишани побарувања е зголемен за 326.479 илјади денари поради наплатено побарување од Македонски Железници од 331.104 илјади денари и зголемен приход од наплатени камати од Македонски Железници од 372.690 илјади денари, додека приходите од продажба се зголемени за 529.708 илјади денари и тоа пред се повеќе приходи од основна дејност продажба на електрична енергија за 1.671.056 илјади денари.

Како што веќе напоменавме погоре во текстот, остварените оперативни приходи во износ од 30.734.793 илјади денари се намалени за - 9,75 % во однос на истиот период минатата година кога изнесувале 34.054.956 илјади денари, а се зголемени за 28,48 % во однос на планираните. Нивната структура е дадена во прилог:

Во 000 денари

Оперативни приходи	01.01.22 – 31.12.22	План 01.01.23 – 31.12.23	01.01.23 – 31.12.23	2023/ 2022	2023/ 2023 П
Приходи од продажба	23.464.565	23.687.603	23.994.273	2,26	1,29
Останати приходи *	10.590.391	233.560	6.740.520	-36,35	2.785,99
Капитализирано сопствено производство и услуги	0	0	0		
Вкупно	34.054.956	23.921.163	30.734.793	-9,75	28,48

* Останатите приходи се намалени за - 36,35 % односно -3.849.871 илјади денари, намалувањето е пред се поради намалувањето на дадените субвенции од Владата за излез од енергетската криза за - 4.611.892 илјади денари, додека приход од наплатени отпишани побарувања е зголемен за 326.479 илјади денари поради наплатено побарување од Македонски Железници од 331.104 илјади денари и зголемен приход од наплатени камати од Македонски Железници од 372.690 илјади денари.

1.1. Приходите од продажба се 78,07% од вкупните приходи и бележат зголемување во однос на анализираниот период 2022 година за 2,26% додека во однос на планот се зголемени за 1,29%. Структурата на приходите од продажба за последните две години е следна:

ОПИС	Во 000 денари				
	01.01.2022 - 31.12.2022	План 01.01.23- 31.12.2023	01.01.23- 31.12.2023	2023/ 2022	2023/ 2023 П
Приходи од продажба на добра - основна дејност *	16.050.611	13.178.165	17.721.668	10,41%	34,48%
Приход од сопствена потрошувачка – електрич. енергија	1.087.990	974.149	1.327.754	22,04%	36,30%
Приходи од системски услуги на еес	3.418.089	900.000	2.566.703	-24,91%	185,19%
Приходи од продажба на вишок на електрична енергија	2.458.072	8.176.296	1.957.409	-20,37%	-76,06%
Ост.приход продажба-топлинска енергија-Енергетика **	208.821	260.113	167.714	-19,68%	-35,52%
Ост.прих.продажба-електрична енергија-Енергетика***	137.847	148.618	133.132	-3,42%	-10,42%
Приходи од продажба на добра и услуги на поврзани субјекти ****	24.053	23.704	35.488	47,54%	49,71%
Останати приходи *****	79.082	26.557	84.405	6,73%	217,82%
Вкупно	23.464.565	23.687.603	23.994.273	2,26%	1,29%

- * Приходот од основна дејност е зголемен поради повеќе продадени киловати на електричната енергија.
 ** Приходот од испорака на топлинска енергија е намален во споредба со минатата година.
 *** Намалувањето е резултат на намалена потрошувачка од корисниците на електрична енергија.
 **** Овие приходи се резултат на интерни пресметки помеѓу подружниците и немаат никаков ефект на крајниот резултат бидејќи во една подружница се јавуваат како приход а во друга како расход.
 ***** Ова зголемување се должи на зголемувањето на приходот од наемнина од 34.868 илјади денари и зголемен приход од продажба на пепел од 1.488 илјади денари.

Во текот на 2023 година поради либерализацијата на пазарот се намали цената на електричната енергија на АД ЕСМ Скопје за -5,39% (старата цена беше 3,4448 денари за kWh, додека новата 3,2592 денари за kWh), а официјалното намалување на цената почна да се применува од 01 Јули 2023 година. Покрај намалувањето на цената имаме зголемување на производство на електрична енергија кое е прикажано во табелата подолу:

Производство	Во GWh							
	01.01. – 31.12.2022	% Учество	План 01.01.- 31.12.2023	% Учество	01.01. – 31.12.2023	% Учество	2023/2022	2023/План 2023
Термоелектрани	2.631	70,75%	3.006	73,94%	2.658	66,90%	1,03%	-11,58%
Битола 1	1.097	29,51%	710	17,47%	862	21,70%	-21,45%	21,37%
Битола 2	1.231	33,12%	966	23,76%	781	19,65%	-36,60%	-19,17%
Битола 3	0	0,00%	925	22,76%	796	20,04%		-13,95%
Осломеј	261	7,03%	355	8,72%	178	4,48%	-31,86%	-49,79%
Енергетика	41	1,09%	50	1,23%	41	1,03%	1,00%	0,00%
Хидроелектрани	980	26,36%	959	23,60%	1.211	30,49%	23,58%	26,27%
Вруток	302	8,11%	239	5,89%	400	10,06%	32,55%	67,04%
Равен	33	0,89%	29	0,71%	47	1,19%	42,76%	65,17%
Врбен	31	0,84%	35	0,86%	47	1,17%	49,73%	32,91%
Шпилје	223	5,99%	258	6,34%	253	6,38%	13,79%	-1,74%
Глобочица	145	3,91%	163	4,00%	154	3,88%	6,21%	-5,15%
Тиквеш	101	2,72%	99	2,42%	112	2,82%	10,83%	13,52%
Козјак	99	2,65%	92	2,27%	135	3,40%	37,17%	46,42%
Света Петка	47	1,26%	45	1,10%	63	1,58%	34,17%	40,16%
Ветерен парк Богданци	107	2,89%	100	2,46%	104	2,61%	-3,29%	3,81%
ВКУПНО	3.718	100,00%	4.065	100,00%	3.973	100,00%	6,85%	-2,27%

Од погореизнесеното можеме да заклучиме дека зголемувањето на вкупно производство од 255 GWh за период Јануари - Декември 2023 година во однос на 2022 година е резултат на зголеменото производство на хидроцентралите произвеле за 23,58% повеќе киловат часови односно 231 GWh повеќе, а термоцентралите исто така произвеле за 1,03% повеќе, односно термоцентралите повеќе произвеле 27 GWh, додека ветерен парк Богданци произвел помалку за -3,29% односно - 4 GWh.

1.2 Структурата на **Останатите приходи** кои се намалени за -36,35 % во однос на истиот период минатата година е следна:

Во 000 денари

ОПИС	01.01.2022-31.12.2022	План 01.01.23-31.12.2023	01.01.23-31.12.2023	2023/ 2022	2023/ 2023 П
Приходи од наплатени штети *	95.160	69.595	106.521	11,94%	53,06%
Останати неспомнати делови приходи за превоз од вработени **	3.857	4.000	3.608	-6,45%	-9,80%
Наплатени приходи од поранешни години ***	219.886	10.005	14.838	-93,25%	48,30%
Останато ****	10.271.488	149.961	6.615.554	-35,59%	4311,52%
Вкупо	10.590.391	233.560	6.740.520	-36,35%	2.785,99%

- * Приходот од наплатени штети е зголемен за 11.361 илјади денари поради зголемениот број штети оваа година во однос на минатата година.
- ** Приходот за превозот од вработени е намален поради намалениот број на вработени на кои им се одбиваат парични средства од плата за превоз од дома до работа и обратно.
- *** Наплатените приходи од поранешни години е намален за -93,25 % или -205.049 илјади денари поради наплатениот долг од АД МЕПСО во висина од 213.623 илјади денари овој период минатата година.
- **** Останатите приходи се намалени за -35,59 % односно -3.655.935 илјади денари пред се заради намалувањето на дадените субвенции од Владата за излез од енергетската криза за - 4.611.892 илјади денари, додека приход од наплатени отпишани побарувања е зголемен за 326.479 илјади денари поради наплатено побарување од Македонски Железници од 331.104 илјади денари и зголемен приход од наплатени камати од Македонски Железници од 372.690 илјади денари.

II. Структура на трошоци

При споредба на периодот Јануари - Декември 2023/2022 година забележуваме дека има намалување на вкупните трошоци од работењето за -3,57% односно -1.126.317 илјади денари во услови кога вкупниот приходот е намален за -9,76%, додека споредено со планираните трошоци има зголемување од 4,76%. Како што може да се види подолу од Табелата кај некои Подружниците има зголемување додека кај други намалување на трошоците. Најголемо вредносно зголемување од 6.693.451 илјади денари има кај РЕК Битола поради зголемување на трошокот за набавка на јаглен за 3.578.539 илјади денари, трошокот за откоп на јаглен и јаловина за 1.127.679 илјади денари, зголемениот трошок за мазут за 188.752 илјади денари и друго. Кај РЕК Осломеј намалувањето е поради помалку потрошениот мазут за - 87.152 илјади денари. Најголемо намалување има кај Дирекцијата на АД ЕСМ од - 7.734.531 илјади денари поради намалената набавка на ел.енергија за - 6.562.388 илјади денари. Кај Подружница Енергетика намалувањето е поради намалениот трошок за гас од - 188.065 илјади денари.

Во 000 денари					
Трошоци по подружници	01.01.2022- 31.12.2022	План 01.01.23- 31.12.2023	01.01.23- 31.12.2023	2023/ 2022	2023/ 2023 П
Дирекција	15.754.703	9.560.889	8.020.172	-49,09	-16,11
ХЕС Маврово	478.554	535.244	548.614	14,64	2,50
ХЕС Црн Дрим	320.105	391.202	341.858	6,80	-12,61
ХЕЦ Тиквеш	130.880	176.940	124.000	-5,26	-29,92
РЕК Битола	9.501.458	11.321.165	16.194.909	70,45	43,05
РЕК Осломеј	3.549.932	4.251.537	3.376.696	-4,88	-20,58
ТЕЦ Неготино	0	0	124.653	0	0
ХЕЦ Треска	615.465	653.262	640.937	4,14	-1,89
Енергетика	1.227.802	2.179.140	1.080.743	-11,98	-50,41
Вкупно трошоци АД ЕСМ	31.578.898	29.069.379	30.452.581	-3,57	4,76
Вкупен приход АД ЕСМ	34.093.003	23.950.475	30.764.743	-9,76	28,45

За период 01.01.- 31.12.2023 година во однос на истиот период минатата година има намалување на вкупните трошоци од -1.126.317 илјади денари што во најголема мера се должи на намалување на трошокот за набавка на електрична енергија за - 6.562.388 илјади денари, трошокот за залиха на недовршеното производство (јаглен) за - 619.125 илјади денари и намалување на трошокот за гас за - 188.065 илјади денари, додека зголемени се трошокот за набавка на јаглен за 3.547.749 илјади денари, трошокот за откоп на јаглен и јаловина за 1.478.019 илјади денари, зголемување на трошокот за услуги за тековно одржување за 335.456 илјади денари, зголемен потрошен мазут за 102.201 илјади денари и друго.

Анализата на трошоците е дадена во прилог.

II.1 Трошоците на продадени производи се однесуваат на следните ставки:

Во 000 денари					
ОПИС	01.01.2022- 31.12.2022	План 01.01.23 – 31.12.2023	01.01.23- 31.12.2023	2023/ 2022	2023/ 2023 П
Трошоци за сировини и други материјали	7.325.558	9.409.024	11.250.131	53,57%	19,57%
Набавна вредност на продадени стоки	13.343.907	8.098.123	6.787.165	-49,14%	-16,19%
Услуги со карактер на материјални трошоци	2.962.120	3.762.985	4.624.657	56,13%	22,90%
Промени во залихата	-44.949	-28.459	-664.074	1.377,39%	2.233,42%
Вкупно	23.586.636	21.241.673	21.997.879	-6,74%	3,56%

Од табелата може да се констатира дека овие трошоци бележат намалување од -6,74% односно -1.588.756 илјади денари во споредба со истиот период минатата година пред се поради намалување на трошокот за набавка на ел.енергија за - 6.562.388 илјади денари и намалување на трошокот за залиха на недовршеното производство (јаглен) од - 619.125 илјади денари. Додека трошоците за сировини и други материјали се зголемени за 3.924.573 илјади денари поточно зголемен трошокот за набавка на јаглен за 3.547.749 илјади денари, зголемен е и трошокот за ископ на јаглен и јаловина за 1.478.019 илјади денари.

Структурата на трошоци за сировини и материјали во износ од 11.250.131 илјади денари е следна:

Во 000 денари

ОПИС	01.01.2022-31.12.2022	План 01.01.23-31.12.2023	01.01.23-31.12.2023	2023/2022	2023/2023 П
Трошоци за сировини и материјали за производство	2.906.031	4.072.404	6.499.467	123,65%	59,60%
Потрошен јаглен за производство на ел.енергија	2.723.464	3.896.744	6.271.212	130,27%	60,93%
Потрошена вода за производство на електрична енергија	138.574	138.001	136.879	-1,22%	-0,81%
Потрошена врела вода за продажба	0	0	0	0%	0%
ХТЗ опрема во производство	2.417	3.478	7.662	217,06%	120,28%
Потрошен канцелариски материјал	5.240	6.122	6.366	21,48%	3,98%
Материјал за чистење и одржување	2.868	4.859	6.459	125,20%	32,93%
Потрошени сировини и материјали за производство	33.468	23.200	70.888	111,81%	205,55%
Трошоци за потрошена енергија за производство	3.754.747	4.446.832	3.954.168	5,31%	-11,08%
Потрошена електрична енергија	9.418	15.420	19.806	110,29%	28,44%
Потрошена сопствена електрична енергија	1.107.651	974.149	1.343.675	21,31%	37,93%
Потрошен гориво за тешки моторни возила и машини	86.195	65.969	110.240	27,90%	67,11%
Парно	6.035	6.800	4.796	-20,54%	-29,48%
Друг огревен материјал (гас за Енергетика)	878.564	1.809.441	690.499	-21,41%	-61,84%
Потрошено уље за постројки и опрема	32.456	33.099	38.520	18,68%	16,38%
Потрошено уље за тешки моторни возила и градежни машини	2.754	1.465	11.398	313,85%	678,01%
Потрошен мазут за производство на електрична енергија	1.627.840	1.537.500	1.730.040	6,28%	12,52%
Потрошено дизел гориво за производство на ел.енергија	3.833	2.990	5.195	35,53%	73,74%
Останати трошоци за енергија за производство	0	0	0	0%	0%
Трошоци за потрошена енергија за администрација	19.446	33.120	18.509	-4,82%	-44,12%
Потрошен гориво за моторни возила	19.444	33.120	18.491	-4,90%	-44,17%
Потрошено уље за моторни возила	2	0	18	901,05%	0%
Трошоци за резервни делови и материјали за одржување за производство	604.893	808.234	717.702	18,65%	-11,20%
Потрошени резервни делови и материјали за одржување	604.855	807.934	717.646	18,65%	-11,18%
Потрошени резервни делови и материјали за одржување на возила	38	300	56	45,76%	-81,46%
Трошоци за резервни делови и материјали за одржување за администрација	24.617	27.859	16.371	-33,50%	-41,24%
Потрошени резервни делови и материјали за одржување	24.617	27.859	16.371	-33,50%	-41,24%
Трошоци за ситен инвентар, амбалажа и автогуми за производство	12.536	16.826	37.263	197,26%	121,47%
Трошоци за ситен инвентар за производство	5.258	5.245	6.817	29,64%	29,97%
Трошоци за авто гуми за градежни машини и тешки возила	0	2.750	255	0%	-90,74%
Трошоци за ЛЗС за производство	7.277	8.831	30.192	314,87%	241,89%
Трошоци за ситен инвентар, амбалажа и автогуми(за админ)	3.288	3.750	6.651	102,28%	77,36%
Трошоци за ситен инвентар	0	0	0	0%	0%
Трошоци за авто гуми за возила	3.288	3.750	6.651	102,28%	77,36%
Вкупно	7.325.558	9.409.024	11.250.131	53,57%	19,57%

- **Трошокот за ХТЗ опрема** за производство за период 01.01.- 31.12.2023 е зголемен за 217,06% во споредба со истиот период минатата година или 5.246 илјади денари, бидејќи оваа опрема се требува на две години и во годината кога треба да се набавува овој трошок се зголемува.
- **Сопствената потрошената електрична енергија** е зголемена поради зголеменото производство на електрична енергија во термоелектраните.
- **Трошокот за потрошен дизел гориво за производство на електрична енергија** е зголемен во анализираниот период за 35,53%. Зголемувањето е во РЕК Осломеј и се должи на тоа што ова година има повеќе потрошено дизел гориво при покренување на термоелектраната.

Како позначајни ставки од претходната табела кои кај кои има поголеми промени се:

- **Потрошувачката на друг огревен материјал** се однесува на евиденцијата на гас за производство на топлинска енергија во Подружница Енергетика и е намален за -21,41 % односно -188.065 илјади денари во однос на истиот период минатата година. Испораката на топлинска енергија е поврзана со надворешните температури и се врши согласно температурен дијаграм. Во Q1 2023 година поради повисоките температури беа испорачани помали количини на топлинска енергија за што беа потрошени и помали количини на гас додека минатата година е испорачано поголема количина на гас и цената на гас оваа година е помала од лани. Да напоменеме дека во 2022 година овој период се произведуваше и електрична енергија при што работеше и турбогенераторската постројка TG1 и беа произведени 40.515 MWh, а оваа година овој период се произведени 40.919 MWh на електрична енергија.
- **Потрошените резервни делови и материјали за одржување** се зголемени за 112.791 илјади денари или 18,65% во однос на истиот период минатата година. Ова зголемување се должи пред се поради повеќе потрошените резервни делови и материјали за тековно одржување на постројките во РЕК Битола за 102.163 илјади денари во споредба со истиот период минатата година.
- **Потрошен мазут за производство на електрична енергија** – вредносно е зголемен за 6,28 % односно 102.201 илјади денари во однос на 2022. Од подолу приложената табела може да се констатира дека за период 01.01.-31.12.2023 година во РЕК Осломеј потрошувачката на мазут вредносно е намалена за -23,49% додека количински потрошувачката на мазут е намалена за -12,10% во однос на истиот период минатата година но и се произведени помалку - 83 GWh, а во РЕК Битола потрошувачката на мазут вредносно е зголемена за 15,02 % додека количински потрошувачката на мазут е зголемена за 28,96 % во однос на истиот период минатата година, додека се произведени повеќе 110 GWh односно:

Потрошен мазут		01.01-31.12.2022	%	01.01-31.12.2023	%	2023/2022
МКД	РЕК Битола	1.256.748	77,20%	1.445.500	83,58%	15,02%
	РЕК Осломеј	371.092	22,80%	283.940	16,42%	-23,49%
Вкупно потрошен мазут во МКД		1.627.840	100,00%	1.729.440	100,00%	6,24%
Тони	РЕК Битола	28.882	76,95%	37.245	83,05%	28,96%
	РЕК Осломеј	8.650	23,05%	7.603	16,95%	-12,10%
Вкупно потрошен мазут во тони		37.532	100,00%	44.848	100,00%	19,49%
Произведени во GWh Рек Битола		2.329		2.439		4,72%
Произведени во GWh Рек Осломеј		261		178		-31,86%
Мазут/GWh Рек Битола		12,40		15,27		23,14%
Мазут/GWh Рек Осломеј		33,11		42,71		28,98%

Во табелата во продолжение прикажани се поголемите трошоци за сировини и материјали како учество во вкупно остварениот приход со цел да се види дали за остварените приходи направени се поголеми или помали трошоци во однос на претходната година, односно:

Во 000 денари

ОПИС	01.01.- 31.12.2022	%	01.01.- 31.12.2023	%	2023/2022
Потрошена сопствена електрична енергија	1.107.651	3,25%	1.343.675	4,37%	21,31%
Потрошен гориво за тешки моторни возила и градежни машини	86.195	0,25%	110.240	0,36%	27,90%
Друг огревен материјал	878.564	2,58%	690.499	2,24%	-21,41%
Потрошен мазут за производство на електрична енергија	1.627.840	4,77%	1.730.040	5,62%	6,28%
Потрошени резервни делови и материјали за одржување	604.855	1,77%	717.646	2,33%	18,65%
Потрошени резервни делови и материјали за одржување администрација	24.617	0,07%	16.371	0,05%	-33,50%
Останати трошоци за сировини и материјали	2.995.836	8,79%	6.641.658	21,59%	121,70%
Вкупно трошоци за сировини и материјали	7.325.558	21,49%	11.250.131	36,57%	53,57%
Вкупно остварени приходи	34.093.003	100,00%	30.764.743	100,00%	-9,76%

Од погоре презентираниот заклучуваме дека за периодот 01.01.-31.12.2023 година поголемите трошоци со поголем процент учествуваат во вкупниот приход односно вкупните трошоци за сировини и материјали учествуваат со поголем процент во вкупниот приход.

Структурата на ставката услуги со карактер на материјални трошоци е прикажана во следната табела:

ОПИС	Во 000 денари				
	01.01.2022-31.12.2022	План 01.01.23-31.12.2023	01.01.23-31.12.2023	2023/ 2022	2023/ 2023 П
Транспортни услуги	159.584	151.117	196.258	22,98%	29,87%
Транспортни услуги во јавен сообраќај во земјата	14.750	810	55.445	275,90%	6745,04%
Трошоци за услуги на пренос, претовар и истовар	17	20	31	79,61%	54,32%
Услуги за превоз на вработени	3.837	7.110	8.894	131,78%	25,10%
Трошоци за пренесена електрична енергија	140.979	143.177	131.888	-6,45%	-7,88%
Поштенски услуги, телефонски услуги и интернет	5.941	6.414	6.043	1,71%	-5,79%
Трошоци на поштенски услуги во земјата	828	871	801	-3,30%	-8,08%
Трошоци за поштенски услуги во странство	0	25	0	0%	-100,00%
Трошоци за фиксни телефони	2.157	2.388	2.245	4,08%	-6,01%
Трошоци за мобилни телефони	1.798	2.100	1.729	-3,83%	-17,67%
Трошоци за интернет услуги	1.159	1.030	1.269	9,48%	23,16%
Надворешни услуги за изработка на добра и извршување на услуги	37.634	26.349	38.794	3,08%	47,23%
Услуги за изработка, доработка на производи	37.634	26.349	38.794	3,08%	47,23%
Услуги за одржување и заштита	2.064.363	2.921.348	4.057.297	96,54%	38,88%
Услуги за одржување (ремонтни активности)	35.695	138.000	206.699	479,07%	49,78%
Услуги за одржување на средствата за заштита на работа	736	185	112	-84,72%	-39,24%
Услуги за одржување на ситен инвентар и амбалажа	3	595	35	1314,00%	-94,06%
Услуги за одржување хигиена во просториите	599	585	1.187	98,07%	102,88%
Услуги за тековно одржување	620.129	694.919	961.181	55,00%	38,32%
Трошоци за откоп на јаглен и јаловина	1.398.044	2.065.731	2.876.063	105,72%	39,23%
Услуги за одржување на тешки моторни возила	1.062	6.050	3.677	246,32%	-39,22%
Услуги за одржување на лесни моторни возила	7.567	14.871	6.635	-12,32%	-55,39%
Други услуги за одржување	528	412	1.708	223,16%	314,54%
Наемнини-лизинг	3.701	3.850	3.206	-13,36%	-16,72%
Наем за недвижности во земјата	3.286	3.500	2.678	-18,50%	-23,48%
Наем од граѓани	0	0	0	0%	0%
Останат наем	415	350	528	27,42%	50,96%
Комунални услуги	41.157	38.350	40.420	-1,79%	5,40%
Комунални услуги (смет, вода, канализација, комунален смет)	41.157	38.350	40.420	-1,79%	5,40%
Трошоци за истражување и развој	14.881	18.180	14.187	-4,67%	-21,97%
Трошоци за услугите за тековните потреби на научно истр.	14.881	18.180	14.187	-4,67%	-21,97%
Трошоци за реклама, пропаганда, промоција и саем	125	200	215	71,81%	7,38%
Трошоци за промоција, пропаганда и реклама во земјата	125	200	215	71,81%	7,38%
Останати услуги	634.734	597.176	268.237	-57,74%	-55,08%
Трошоци за услуги за заштита на работната средина	11.251	8.077	43.630	287,77%	440,15%
Надомест за користење на јавни складови	41	6	10	-76,31%	62,93%
Надомест за автопати, патарина и паркинг	1.578	1.905	2.759	74,82%	44,84%
Услуга за функционалност на уред ГПС	0	0	0	0%	0%
Надомест за технички преглед при регистрација на возила	1.270	1.475	2.716	113,85%	84,12%
Трошоци за здравствени прегледи на работниците	7.551	7.540	9.253	22,53%	22,72%
Трошоци за системски услуги	606.035	570.000	200.328	-66,94%	-64,85%
Други материјални услуги	7.007	8.173	9.541	36,17%	16,74%
Вкупно	2.962.120	3.762.985	4.624.657	56,13%	22,90%

Како позначајни ставки од претходната табела кои имаат поголеми промени се:

- **Услугите за одржување односно ремонтите активности** за анализираниот период оваа година се зголемени за 479,07% односно 171.004 илјади денари во однос на истиот период минатата година. Ова зголемување во најголем дел е поради зголемување на овие трошоци во РЕК Осломеј за 126.962 илјади денари и во РЕК Битола за 16.632 илјади денари и трошокот во ТЕЦ Неготино од 33.387 илјади денари што минатата година го немавме бидејќи ТЕЦ Неготино не беше во склоп на АД ЕСМ. Вообичаено овие трошоци во поголем дел се однесуваат на РЕК Битола и РЕК Осломеј за специјализирана работна рака за ремонтни активности на Блоквите, и тоа: Браварски работи на арматура и брусеење на вентили со сопствена машина, браварско-заварувачки работи на арматура, цевководи и заварување, ревизија на потпорно-обесувачки систем на цевководи и термичка обработка на заварени споеви.

- **Услугите за тековно одржување** за период 01.01.-31.12.2023 година покажуваат зголемување од 341.051 илјади денари или 55,00 % во однос на истиот период минатата година. Најголемо зголемување има во РЕК Битола за 281.128 илјади денари, во Енергетика од 19.242 илјади денари за санација на гасни мотори и во РЕК Осломеј за 18.770 илјади денари. Додека трошоците за одржување во Дирекција се зголемени за 7.121 илјади денари за сервисирање на ветерен парк Богданци согласно договорот.

Услугите од механизација се зголемени и тие во најголем дел опфаќаат ангажирана механизација, и тоа: камион со волумен на сандакот од мин.14 м³ за ПЕ-ТЕ, градежна машина KOMATSU 155 AX булдожер гасеничар со снага на мотор од 200-350 KW, скип со снага на мотор поголема од 40 KW, товарно возило MAN 4x4 со вградена телескопска дигалка, товарно возило MERCEDES Atego 4x4 со вградена телескопска дигалка, цистерна за вода со волумен мин.8 м³ со пумпа за распрскување, автодигалка од 13 до 25 т., утоварна лопата – гасеничар со зафатнина на корпа мин. 4 м³, и друго.

- **Трошоците за откоп на јаглен и јаловина** за период 01.01.-31.12.2023 година се во износ од 2.876.063 илјади денари и се зголемени за 1.478.019 илјади денари или 105,72% во однос на истиот период минатата година додека во однос на планот се зголемени за 39,23%. Зголемувањето на трошоците се должи пред се на:

1. Трошоците кои опфаќаат ископ, транспорт, одлагање и разатирање на јаловина на далечина од 1.500-3.000 метри за период 01.01.-31.12.2023 година се 390.686 илјади денари и се намалени за - 60.574 илјади денари или -13,42 %.

2. Трошоците за ангажираната дисконтинуирана механизација од надворешни фирми за период 01.01.-31.12.2023 година се остварени во износ од 939.646 илјади денари и бележат зголемување од 293.340 илјади денари односно 45,39% во однос на истиот период 2022 година и истите се однесуваат на ангажирање на услуги од градежни машини заради создавање на услов за формирање на нови траси и објекти за одводнување како и создавање поволни услови за работа на рудникот. Потребата од ангажирање на механизација од надворешни фирми се јавува како резултат на недостатокот на сопствена механизација.

3. Трошоците за ископ и транспорт на јаглен во кило џули за период 01.01.-31.12.2023 година се 1.195.391 илјади денари и бележат зголемување од 894.913 илјади денари или 297,83 % во однос на истиот период минатата година. Произведени се 3.717.200 тони јаглен односно за -25,72% помалку во однос на истиот период од 2022 година кога се произведени 5.004.100 тони јаглен. Произведениот јаглен во Р.Суводол претставува 62,78 % од вкупното производство на јаглен.

- **Трошоците за услугите за тековните потреби на научно истражување** во периодот 01.01.2023 -31.12.2023 година во однос на истиот период 2022 година се намалени за -4,67% односно -694 илјади денари. Тие во поголем дел се состојат од изработка на геодетски елаборати за геодетски работи за посебни намени, премер на објекти во функција на запишување, како и испитувања на транспортни траки.

- **Трошоците за здравствени прегледи** на работниците се зголемени за 22,53% односно 1.701 илјади денари и изнесуваат 9.253 илјади денари. Здравствените прегледи се реализираат во зависност од можностите на Економскиот оператор кој ја дава услугата, како и од можностите да се ослободат работниците за таа намена без да трпи производниот процес. Согласно законските прописи здравствен преглед се врши на секои 2 години и затоа е можно динамиката на прегледите да е различна во одделни периоди или години.

Во табелата во продолжение прикажани се поголемите трошоци за услуги како учество во вкупно остварениот приход со цел да се види дали за остварените приходи направени се поголеми или помали трошоци во однос на претходната година, односно:

Во 000 денари

ОПИС	01.01.- 31.12.2022	%	01.01.- 31.12.2023	%	2023/2022
Услуги за тековно одржување	620.129	1,82%	961.181	3,12%	55,00%
Трошоци за откоп на јаглен и јаловина	1.398.044	4,10%	2.876.063	9,35%	105,72%
Комунални услуги (смет, вода, канализација, комунални услуги)	41.157	0,12%	40.420	0,13%	-1,79%
Трошоци за системски услуги	606.035	1,78%	200.328	0,65%	-66,94%
Останати услуги	296.754	0,87%	546.665	1,78%	84,21%
Вкупно услуги со карактер на материјални трошоци	2.962.120	8,69%	4.624.657	15,03%	56,13%
Вкупен приход	34.093.003	100,00%	30.764.743	100,00%	-9,76%

II.2 Општи продажни и административни трошоци се однесуваат на:

Во 000 денари

ОПИС	01.01.2022- 31.12.2022	План 01.01.23-31.12.2023	01.01.23- 31.12.2023	2023/ 2022	2023/ 2023 П
Трошоци за вработени	3.553.817	4.253.787	3.878.692	9,14%	-8,82%
Вредносно усогласување на средствата	254.010	0	0	-100,00%	0%
Резервирање на трошоци и ризици	790.063	48.720	118.446	-85,01%	143,12%
Останати расходи од работењето	805.713	950.279	1.692.025	110,00%	78,06%
Вкупо	5.403.603	5.252.786	5.689.163	5,28%	8,31%

Трошоци за вработени:

Во 000 денари

ОПИС	01.01.2022- 31.12.2022	План 01.01.23 – 31.12.2023	01.01.23- 31.12.2023	2023/ 2022	2023/ 2023 П
Плата и надоместоци од плата – бруто *	3.298.378	3.949.499	3.478.323	5,46%	-11,93%
Останати трошоци за вработените	125.904	179.542	200.389	59,16%	11,61%
Дневници за службени патувања, ноќевања и патни трошоци	6.387	5.757	10.673	67,11%	85,40%
Надомест на трошоците на вработените и подароци	112.020	107.494	176.738	57,77%	64,42%
Трошоци за осигурување од задолжителни ризици на работници од процес при работа	11.127	11.496	12.568	12,95%	9,32%
Вкупно трошоци за вработени	3.553.817	4.253.787	3.878.692	9,14%	-8,82%

* Во износот на плата и надоместоците од плата содржани се и платите на сите членови на Управен одбор на АД ЕСМ кои се вработени во друштвото и имаат склучено менаџерски договори. Согласно член 384 став 7 од Законот за Трговски друштва бруто примањата за 2023 година на членовите на Управниот одбор се: Васко Стефанов бруто примања од 1.433.331 денари, Адријан Муча со бруто примања од 1.668.906 денари, Марија Пејкова со бруто примања од 1.527.565 денари, Душица Сеизовска Јовановиќ со бруто примања од 1.644.604 денари, Благојче Трловски со бруто примања од 1.781.923 денари, Имер Зенку со бруто примања од 1.978.158 денари и Виктор Андонов со бруто примања од 291.131 денари. Бруто примањата на членовите на Надзорен Одбор за 2023 година се: Слагана Богдановиќ со бруто примања од 220.893 денари, Ридван Асани со бруто примања од 175.109 денари, Васил Коцев со бруто примања од 417.702 денари, Сашо Додовски со бруто примања од 320.859 денари, Катерина Митовска Наковска со бруто примања од 215.473 денари, Арбен Несим со бруто примања од 126.950 ден. и Игор Петков со 298.946 денари.

Просечниот број на вработени со Декември 2023 година изнесува 3.987 вработени, додека минатата година со Декември биле просечно вработени 4.258 лица. Трошоците за плата и надоместоци од бруто плата во 2023 се зголемени за 179.945 илјади денари во споредба со 2022. Останатите трошоци за вработените се зголемени за 74.485 илјади денари поради исплатениот регрес за годишен одмор кој оваа година е поголем за 70.617 илјади денари во споредба со минатата година кога се исплатени само 60 %. Надомест на трошоците на вработените е зголемен за 64.718 илјади денари бидејќи трошокот за исхрана на вработените во тек на работата е зголемен за 60.269 илјади денари.

Останати расходи од работењето се однесува на:

ОПИС	Во 000 денари				
	01.01.22-31.12.22	План 01.01.23-31.12.2023	01.01.23-31.12.2023	2023/2022	2023/2023 П
<i>Трошоци за надомест и други примања на членови на управен и надзорен одбор, одбор на директори и управители</i>	3.130	3.520	2.856	-8,76%	-18,87%
<i>Трошоци за спонзорства и донации</i>	49.000	48.000	72.100	47,14%	50,21%
Трошоци за спонзорство	0	0	0	0 %	0 %
Донации во земјата	0	0	0	0 %	0 %
Донации за синдикат	49.000	48.000	72.100	47,14%	50,21%
Донации за ДООЕЛ	0	0	0	0 %	0 %
<i>Трошоци за репрезентација</i>	5.371	5.830	8.828	64,35%	51,41%
Трошоци за репрезентација во земјата	943	700	1.765	87,05%	152,10%
Репрезентација - надворешни угостителски услуги	2.445	2.206	3.513	43,67%	59,24%
Репрезентација - кафе и сок	1.256	2.425	2.419	92,63%	-0,24%
Трошоци за репрезентација - останато	727	500	1.132	55,58%	126,35%
<i>Трошоци за осигурување</i>	159.816	164.330	179.816	12,51%	9,42%
Трошоци за осигурување на средства	152.602	157.186	170.652	11,83%	8,57%
Трошоци за осигурување од задолжителни ризици од трети лица	5.874	5.722	7.453	26,88%	30,24%
Трошоци за осигурување за возила-автоодговорност	1.340	1.422	1.711	27,65%	20,34%
<i>Банкарски услуги и трошоци за платениот промет</i>	7.401	7.601	7.383	-0,24%	-2,86%
Банкарски услуги и провизија	5.114	5.795	2.655	-48,09%	-54,18%
Провизии и куртажа	2.149	1.656	4.657	116,67%	181,27%
Надомест на провизии за наплата на електрична енергија	137	150	71	-48,16%	-52,52%
Останати расходи од работење	580.994	720.998	1.421.043	144,59%	97,09%
Придонеси за бенифициран стаж	61.593	61.575	56.855	-7,69%	-7,66%
Надомести за придонеси на Стопанската комора на РМ	5.278	5.556	5.462	3,47%	-1,69%
Членарина на здруженија и трошоци за придонеси	8.734	12.075	16.692	91,11%	38,24%
Надомести за воден придонес	84.033	90.603	105.714	25,80%	16,68%
Останати даноци, придонеси, членарина и други давачки	22.120	23.224	35.354	59,82%	52,23%
Административни и судски такси	4.885	5.725	3.291	-32,63%	-42,51%
Консултантски , советодавни и сметководствени услуги	1.105	1.570	1.878	69,98%	19,65%
Адвокатски и нотарски услуги	5.273	6.136	8.469	60,60%	38,03%
Трошоци за привремени и повремени работи од агенции	247.644	382.897	460.251	85,85%	20,20%
Интелектуални услуги	933	930	1.105	18,36%	18,78%
Останати нематеријални трошоци и услуги	9.312	9.221	11.957	28,40%	29,67%
Казни, пенали, надоместоци за штета и друго	6.929	8.250	2.392	-65,48%	-71,01%
Други дополнителни утврдени трошоци од минати години	21	0	477.901	2236268%	0 %
Останати неспомнати трошоци - расходи од работењето	4.393	200	11	-99,75%	-94,53%
Расход од поранешми години – регрес за год. Одмор	0	0	68.832	0 %	0 %
Останато	118.739	113.036	164.880	38,86%	45,86%
ВКУПНО	805.713	950.279	1.692.025	110,00%	78,06%

Дел од трошоците кои се зголемени се трошоците за донација за синдикатот, репрезентација и надворешни угостителски услуги се зголемени. Трошоците за осигурување се зголемени за 12,51 %. Ова зголемување е поради зголемените премиски стапки во договорите. Надоместите за воден придонес во износ од 105.714 илјади денари се зголемени за 25,80% што се должи на зголемените трошоци за производство. Адвокатските и нотарските услуги се поголеми за 60,60 % и изнесуваат 8.469 илјади денари исто така се зголемени и интелектуалните услуги. Расходите од поранешни години се зголемени за 477.880 илјади денари пред се за изгубениот судски спор со БАБКОП во висина од 361.787 илјади денари.

Останатите трошоци за период 01.01.2022 – 31.12.2023 година се зголемени за 46.141 илјади денари или 38,86 %. Ова зголемување се должи поради наплатениот надомест од 61.507 илјади денари за одобрените кредит од ЕБРД.

Трошоци за привремени и повремени работи од агенции – овој трошок има зголемување од 85,85 % односно 212.606 илјади денари за период 01.01.-31.12.2023 година во однос на истиот период минатата година поради зголемувањето на ангажирани работници преку Агенцијата за вработување. Структурата на овие трошоци е следна:

Во 000 денари

ОПИС	вредност	вредност	ИНД
Агенција за вработување	2023	2022	2023/2022
1	2	3	4=2/3*100
РЕК БИТОЛА	374.669	171.358	119
Привремени и повремени работи од агенции	374.669	171.358	119
РЕК ОСЛОМЕЈ	66.494	59.628	12
Привремени и повремени работи од агенции	66.494	59.628	12
ДИРЕКЦИЈА	8.588	7.419	16
Привремени и повремени работи од агенции	8.588	7.419	16
ХЕС МАВРОВО	0	0	0
Привремени и повремени работи од агенции	0	0	0
ХЕС ЦРН ДРИМ	10.070	8.671	16
Привремени и повремени работи од агенции	10.070	8.671	16
ХЕС ТРЕСКА	0	0	0
Привремени и повремени работи од агенции	0	0	0
ХЕЦ ТИКВЕШ	429	567	-24
Привремени и повремени работи од агенции	429	567	-24
ЕНЕРГЕТИКА	0	0	0
Привремени и повремени работи од агенции	0	0	0
ВКУПНО	460.251	247.644	86

Б. БИЛАНС НА СОСТОЈБА

Во 000 МКД / EUR

	31.12.2022	31.12.2023 План	31.12.2023	31.12.2023		31.12.2022	31.12.2023 План	31.12.2023	31.12.2023
Активa	000 МКД	000 МКД	000 МКД	000 EUR	Пасивa	000 МКД	000 МКД	000 МКД	000 EUR
Нето нематеријални средства	325.418	307.360	349.843	5.689	Капитал	31.791.044	33.170.883	32.364.130	526.246
Земјиште и згради	21.435.824	20.868.068	22.080.899	359.039	Резерви	4.368.717	4.760.197	5.143.212	83.629
Постројки и опрема	10.878.487	11.480.018	11.894.137	193.401	Акумулирана добивка	1.316.177	-8.637.067	240.822	3.916
Други постојани средства	4.386.818	3.384.164	4.822.445	78.414	Вкупна нето вредност	37.475.938	29.294.013	37.748.164	613.791
					Долгорочни обврски	0	0	227.437	0
Други финансиски средства	385.802	623.882	443.802	7.216	Долгорочни обврски - Банки	3.847.328	4.070.355	4.754.154	77.303
Вкупно постојани средства	37.412.348	36.663.492	39.591.126	643.758	Вкупно капитал + долгорочни обврски	41.323.266	33.364.369	42.729.755	694.793
Залиха	3.090.422	2.579.734	4.729.340	76.900	Краткорочни обврски - добавувачи	1.482.642	3.437.545	3.527.170	57.352
Побарувања	3.559.692	1.338.991	2.807.610	45.652	Краткорочни кредити	1.172.131	1.788.827	2.679.530	43.570
Други побарувања	3.249.708	971.180	4.095.599	66.595	Други краткорочни обврски	1.086.319	768.339	1.107.586	18.010
Други тековни средства	1.435.716	52.193	1.415.187	23.011	Дивиденди	0	0	0	0
Готовина / банкарски депозити	2.564.044	107.553	1.634.955	26.585	Други обврски ПВР	6.247.571	2.354.062	4.229.775	68.777
Вкупно тековни средства	13.899.581	5.049.650	14.682.690	238.743	Вкупно краткорочни обврски	9.988.663	8.348.774	11.544.061	187.708
ВКУПНА АКТИВА	51.311.929	41.713.143	54.273.816	882.501	ВКУПНА ПАСИВА	51.311.929	41.713.143	54.273.816	882.501

*Прикажаниот биланс на состојба е прилагоден за аналитички цели, односно од него се отстранети состојбите на побарувањата и обврските од поврзани друштва од сметките 110 и 210.

**Од АВР и ПВР исто така за аналитички цели со состојба 31.12.2023 е отстранет износ од 7.859.491 илјади денари, кој произлегува од делбениот биланс на АД ЕСМ.

I. АКТИВА

Во периодот од 01.01.2023 – 31.12.2023 ако го погледнеме паричниот тек ќе забележиме дека инвестиционите активности се во износ од 4.724.531 илјади денари.

Најголем дел од инвестиционите активности се вложувања во отварање и експлоатација на рудник ПЈС (РЕК Битола) во износ од 205.299 илјади денари, санација на кула Блок 2 (РЕК Битола) во износ од 182.385 илјади денари, инвестициска откривка Брод Гнеотино во износ од 535.153 илјади денари, докапитализација термо (РЕК Битола) во износ од 215.549 илјади денари, систем за хомогенизација на јаглен во износ од 115.375 илјади денари, нов трансформатор (РЕК Битола) во износ од 336.211 илјади денари и репарација на стар во износ од 108.891 илјади денари, опрема за фотонапонска централа износ од 64.352 илјади денари, топлификација инфраструктура во износ од 644.681 илјади денари, механизација во РЕК Битола и друго.

Тековните средства

Залихи

Од вкупната залиха најголем дел опфаќаат резервните делови односно 59,48 %, додека вкупните залихи на РЕК Битола учествуваат со 72,76 % во вкупните залихи на АД ЕСМ.

Во табелата во продолжение дадена е структурата на залихите по категории и по Подружници:

Во 000 денари

ПОДРУЖНИЦИ	Залихи на сировини и материјали	Залихи на резервни делови	Залихи на ситен инвентар	Залиха на недовршено производство	Вкупно залихи на 31-12-23	%	Вкупно залихи на 31-12-22	%	2023/2022
ДИРЕКЦИЈА	2.862	5	253	0	3.120	0,07%	3.003	0,10%	3,91%
ХЕС МАВРОВО	11.414	12.612	3.304	0	27.330	0,58%	19.789	0,64%	38,11%
ХЕС ЦРН ДРИМ	8.619	4.508	2.747	0	15.874	0,34%	14.873	0,48%	6,73%
ХЕЦ ТИКВЕШ	6.004	7.298	470	0	13.771	0,29%	12.017	0,39%	14,60%
РЕК БИТОЛА	610.527	2.452.711	22.018	356.026	3.441.281	72,76%	2.553.730	82,63%	34,76%
РЕК ОСЛОМЕЈ	166.804	300.597	0	598.782	1.066.183	22,54%	448.072	14,50%	137,95%
ТЕЦ НЕГОТИНО	97.988	16.647	1.478	0	116.113	2,46%	0	0,00%	0
ХЕЦ ТРЕСКА	1.094	12.697	3.333	0	17.124	0,36%	18.391	0,60%	-6,89%
ЕНЕРГЕТИКА	20.132	5.771	2.640	0	28.543	0,60%	20.548	0,66%	38,91%
ВКУПНО	925.443	2.812.845	36.243	954.808	4.729.340	100,00%	3.090.422	100,00%	53,03%

Во побарувања од купувачите структурата е следна:

Во 000 денари

ПОБАРУВАЊА	31-12-22	%	31-12-23	%	2023/2022
ЕВН	1.170.680	32,89%	1.354.044	48,23%	15,66%
МЕПСО	383.005	10,76%	198.831	7,08%	-48,09%
ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА ДООЕЛ	1.563.033	43,91%	250.150	8,91%	-84,00%
МЕМО ДООЕЛ	133.000	3,74%	422.750	15,06%	217,86%
Останати побарувања	309.974	8,71%	581.834	20,72%	87,70%
ВКУПНО	3.559.692	100,00%	2.807.610	100,00%	-21,13%

Побарувањата од купувачи на АД ЕСМ се концентрирани на неколку големи купувачи (ЕВН, Мепсо, Електродистрибуција Дооел и Мемо Дооел), чие заедничко учество во вкупните побарувања заклучно со 31.12.2023 година е околу 79,28 %. Наплатата на истите се одвива во меѓусебно договорените рокови на плаќање.

II. ПАСИВА

КАПИТАЛ

Во *капиталот* нема некои позначајни промени освен промените во акумулираната добивка кои се резултат на добивката за периодот после одданочување во износ од 312.162 илјади денари.

Во ставката Резерви влегуваат:

Во 000 денари			
ОПИС	31.12.2022	31.12.2023 План	31.12.2023
Резервирања за трошоци за обновување на природни богатства	177.182	177.182	177.182
Резервирања за користи на вработените	362.413	546.399	390.420
Останати долгорочни резервирања	829.016	990.560	174.083
Ревалоризациони резерви и законски резерви	3.000.107	3.046.056	4.401.527
ВКУПНО	4.368.717	4.760.197	5.143.212

Останати долгорочни резервирања се однесуваат на резервирањата што се прават за судски спорови, природни богатства и останати трошоци за вработени.

Долгорочни обврски

Долгорочните обврски се однесуваат на обврски по земени кредити од банки, како што е прикажано во табелата:

Во 000 денари		
Состојба на долгорочни обврски на 31.12.2023		
ОПИС	Каматна стапка	Главнина
Комерцијална банка (КОГЕЛ)	6M euribor + 2,50%	163.987
Комерцијална банка - Механизација	6M euribor + 1,90%	820.642
Халк банка (кредит за тек. поддршка)	6M euribor + 3,00%	155.213
Стопанска банка (кредит за тек. поддршка)	6M euribor + 2,50%	116.417
EBRD Фотоволтаици Осломеј 1	3,00%	169.385
Стопанска банка (Power machines-Rusija)	1M euribor + 2,60%	0
Дојче банка (Вавкок)	12M euribor + 1,675%	123.296
Стопанска банка (Нов трансформатор АСТАЕЛ)	6M euribor + 2,65 %	304.400
Халк банка (Репарација на трансформатор)	6M euribor + 3 %	113.643
KFW банка - Германија (ревитализација)	12M euribor - 0,30%	170.359
KFW банка - Германија (ветерен парк)	2,50%	97.162
KFW банка - Германија (ветерен парк) II фаза	1,15%	50.148
Халк банка (Товарни и теренски возила)	6M euribor + 3,5 %	86.523
EBRD (Тековна поддршка)	euribor +1%	1.820.081
EBRD (Транзиција на ЕСМ кон соларни...)	6M euribor + 1%	6.907
KFW Банка Германија (Топлификација)	1,50%	555.990
Вкупно		4.754.154

Тековни обврски

Обврските кон добавувачи во износ од 3.527.170 илјади денари се однесуваат на обврски кон домашни и странски добавувачи. Истите се зголемени за 2.044.528 илјади денари во однос на 31.12.2022, додека во однос на планот за 2023 година се зголемени за 89.625 илјади денари што се должи на зголемувањето на трошоците а со тоа и обврските кон добавувачите.

Краткорочни кредити

Се однесуваат на делот од долгорочните обврски кои АД ЕСМ ги има за плаќање во тековната година.

Во продолжение во две табели ќе ја прикажеме исплатената обврска по краткорочни кредити до 31.12.2023, како и преостанатите обврски по краткорочни кредити до крајот на тековната година.

Табела 1 – Исплатени обврски по краткорочни кредити во период 01.01.2023 – 31.12.2023

				Во 000 денари
Кредит по банка	Каматна стапка	Главнина	Камата	Вкупно исплати 01.01-31.12.2023
EBRD Фотоволтаици Осломеј 1	3,00%	14.660	5.579	20.239
Комерцијална банка (Когел)	6M euribor + 2,5 %	54.818	12.857	67.675
Комерцијална банка - Механизација	6M euribor + 1,9 %	0	15.582	15.582
Стопанска банка (Power machines-Rusija)	1M euribor+2,6%	209.727	10.697	220.424
Дојче банка (Babkok)	12M euribor+1,675%	250.244	24.666	274.910
KFW Банка Германија (ветерен парк)	3,30%	204.013	8.479	212.492
KFW Банка Германија (ревитализација)	12M euribor-0,3%	166.464	0	166.464
KFW Банка Германија (Топлификација)	1,50%	218.377	9.947	228.325
Халк банка (кредит за тек. Поддршка)	6M euribor + 3%	307.999	9.329	317.328
Стопанска банка (кредит за тек. Поддршка)	6M euribor + 2,5 %	381.545	7.127	388.672
EBRD (Тековна поддршка)	euribor +1%	0	0	0
Стопанска банка (Нов трансформатор АСТАЕЛ)	6M euribor + 2,65 %	0	12.904	12.904
Халк банка (Репарација на трансформатор)	6M euribor + 3 %	0	4.496	4.496
ВКУПНО		1.807.848	121.662	1.929.510

Табела 2 – Преостанати обврски по краткорочни кредити за период од 01.01.2024 - 31.12.2024 година

				Во 000 денари
Кредит по банка	Каматна стапка	Главнина	Камата	Вкупно исплати 01.01-31.12.2024
EBRD Фотоволтаици Осломеј 1	3,00%	42.580	4.597	47.176
Комерцијална банка (Когел)	6M euribor + 2,5 %	54.662	13.674	68.336
Комерцијална банка - Механизација	6M euribor + 1,9 %	91.182	47.966	139.149
Стопанска банка (Power machines-Rusija)	1M euribor+2,6%	83.857	0	83.857
Дојче банка (Babkok)	12M euribor+1,675%	250.251	0	250.251
KFW Банка Германија (ветерен парк)	3,30%	97.162	4.866	102.028
KFW Банка Германија (ревитализација)	12M euribor-0,3%	166.629	0	166.629
KFW Банка Германија (Топлификација)	1,50%	218.028	12.067	230.094
Халк банка (кредит за тек. Поддршка)	6M euribor + 3%	0	0	0
Стопанска банка (кредит за тек. Поддршка)	6M euribor + 2,5 %	0	0	0
EBRD (Тековна поддршка)	euribor +1%	1.193.174	168.835	1.362.009
Стопанска банка (Нов трансформатор АСТАЕЛ)	6M euribor + 2,65 %	0	0	0
Халк банка (Репарација на трансформатор)	6M euribor + 3 %	0	0	0
ВКУПНО		2.197.526	252.004	2.449.530

*Вкупниот износ на камата и главница кој треба да се плати до крај на годината се разликува од прикажаниот во БС погоре во текстот бидејќи каматите за кредитите со променлива каматна стапка се вкalkулирани согласно амортизационите планови а не се книжени во сметководствената евиденција, а обврската за плаќање ќе се реализира согласно променливите каматни стапки кои важат во периодот на плаќање.

В. ИЗВЕШТАЈ ЗА ГОТОВИНСКИОТ ТЕК

Готовинскиот тек за период 01.01.2023 – 31.12.2023 година е следен:

ОПИС	Во 000 денари	
	31.12.2023	
Нето добивка/ загуба	312.162	
Амортизација	2.545.753	
Даноци	-	
Вкупно	2.857.915	
Даноци	-	
Промени во побарувања од купувачи	752.082	
Промени во останати побарувања	(845.890)	
Промени во залихи	(1.638.918)	
Промени во останати тековни средства	20.529	
Промени во добавувачи	2.044.528	
Промени во останати обврски	(1.996.529)	
Готовински тек од оперативни активности	1.193.717	
Промени во нематеријални средства	(24.425)	
Промени во земјишта и згради	(645.076)	
Промени во опрема и машини	(1.015.650)	
Промени во останати фиксни средства	(435.627)	
Промени во останати финансиски средства	(58.000)	
Амортизација	2.545.753	
Готовински тек од инвестициони активности	(4.724.531)	
Слободен готовински тек (Free cash flow)	(3.530.814)	
Дивиденди	-	
Промени во долгорочни кредити	906.826	
Промени во краткорочни кредити	1.507.399	
Промени во акционерски капитал	573.087	
Промени во резерви	774.495	
Промени во задржана добивка	(1.075.355)	
Добивка/загуба за финансиската година	312.162	
Готовински тек од финансиски активности	2.374.289	
Нето готовински тек	(1.156.526)	
Парични средства на почеток на година	2.564.044	
Парични средства на крај на година	1.634.955	

Готовински тек е направен за добивање на пореална слика за движењето на сите готовински приливи и одливи во зависност од тоа за што се употребени и од каде потекнуваат.

Некои позначајни показатели

Показателите се пресметани врз база на прочистен биланс на состојба т.е. намален за интерните односи и АВР и ПВР.

ОПИС	31/12/2022	31/12/2023 План	31/12/2023
Показател за тековна ликвидност	1,392	0,605	1,272
Брза ликвидност	1,082	0,296	0,862
Показател за финансиска задолженост	0,098	0,140	0,137
Показател за вкупна задолженост	0,270	0,298	0,300
Equity ratio	0,730	0,702	0,696
Financial debt equity ratio	0,134	0,200	0,197
Debt equity ratio	0,369	0,424	0,432
Повраток на актива	4,39%	-12,27%	0,58%
Повраток на капитал	5,45%	-15,34%	0,73%
ЕБИТ/трошоци за камата	28,763	-85,265	2,981
Денови на врзување на залихи	48	44	78
Денови на врзување на побарувања	73	35	82
Денови на плаќање на обврски кон добавувачи	23	59	59

Показателот за тековна ликвидност е мерило на способноста за плаќање на обврските и означува колку пати се состојат тековните обврски во тековните средства односно колку од тековните обврски се покриени со тековни средства. Од показателите гледаме дека тековните обврски се покриени 1,272 пати со тековни средства и ваквата ликвидност покажува минимално намалување за разлика од последниот анализиран период 31.12.2022 кога овој показател изнесувал 1,392. Показателот за брза ликвидност е поверодостоен за нашата компанија бидејќи залихите во АД ЕСМ секако не се наменети за продажба односно од нив не можеме да очекуваме зголемување на ликвидноста. Колку показателите за тековна и брза ликвидност се поголеми толку е подобро за компанијата. Показателот за брза ликвидност треба да изнесува барем 1, за анализираниот период е намален од овој параметар и изнесува 0,862 и покажува влошување за разлика од 31.12.2022 година.

Показателите на задолженост се слични со последниот анализиран период поради редовната исплата на обврските по кредити.

Показателите на поврат на актива и капитал и покриеност на камата се позитивни поради позитивниот финансиски резултат за овој период, но доста се влошени во споредба со 2022 година.

Деновите на врзување на побарувања покажуваат минимална влошена наплата односно намалени приходи во однос на износот на побарувањата на 31.12.2022.

Изработил/Одобрил:

Владимир Славковски дипл.екк.

Директор на сектор финансии
М-р. Марија Петкова

